

แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร
ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)

“จังหวัดกำแพงเพชร เป็นเมืองน่าอยู่
สู่สังคมคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

คำนำ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ อนุมัติแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔) พร้อมทั้งมอบให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคอิสระ ภาคเอกชน ภาควิชาชีพ ภาคสื่อมวลชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔) และตามยุทธศาสตร์ประชารัฐของรัฐบาลที่ต้องการให้สร้างพลังการทำความดีเพื่อชาติและประชาชนจากทุกภาคส่วนของสังคมให้การพัฒนาประเทศมีความสมดุลทั้งด้านวัตถุและจิตใจให้ “คุณธรรมนำการพัฒนา” สร้างสังคมแห่งคุณธรรมเกิดความมั่นคงสงบสุขร่มเย็นด้วยมิติทางศาสนารวมทั้งระบบเศรษฐกิจเกิดความมั่งคั่งเข้มแข็งด้วยวิถีวัฒนธรรมไทยและยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔) จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานทุกภาคส่วนได้ใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงานได้อย่างถูกต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) ให้ดำเนินเป็นไปในทิศทางเดียวกันซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติราชการและเป็นการบูรณาการในการส่งเสริมคุณธรรมของจังหวัดกำแพงเพชร การจัดทำแผนแม่บทฯ ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องในนามคณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ และหวังว่าเอกสารแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔) ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อไป

ประธานคณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร

สิงหาคม ๒๕๖๐

สารบัญ

		หน้า
บทที่ ๑	บทนำ	
	☐ เหตุผล	๑
	☐ วัตถุประสงค์	๒
	☐ ขอบเขตการดำเนินงาน	๓
	☐ นิยามศัพท์	๔
	☐ กรอบแนวคิดในการจัดทำแผนแม่บทฯ	๗
	☐ ขั้นตอนการดำเนินงาน	๑๓
	☐ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	๑๖
บทที่ ๒	การประเมินสถานการณ์ ปัญหา และการดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม	
	☐ สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีผลต่อการส่งเสริมคุณธรรม	๑๗
	☐ การประเมินความเสี่ยง	๒๑
	☐ สภาพและปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย	๒๒
	☐ ข้อปฏิบัติสำหรับสังคมคุณธรรม	๒๙
	☐ ประเด็นปัญหาของจังหวัดกำแพงเพชร	๓๓
	☐ สภาพการณ์และแนวโน้มด้านเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดกำแพงเพชร	๓๗
	☐ การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม/อุปสรรคในการส่งเสริมคุณธรรมในประเทศไทย	๓๘
	☐ การวิเคราะห์สถานภาพการส่งเสริมคุณธรรมของจังหวัดกำแพงเพชรจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม/อุปสรรค	๔๑
บทที่ ๓	แผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร	
	☐ วิสัยทัศน์	๔๕
	☐ เป้าประสงค์	๔๕
	☐ พันธกิจ	๔๕
	☐ ประเด็นยุทธศาสตร์	
	☐ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑	๔๖
	☐ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒	๔๘
	☐ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓	๕๐
	☐ แนวทางการเสริมสร้างคุณธรรมและบทบาทของหน่วยงาน	
	☐ ยุทธศาสตร์ที่ ๑	๕๒
	☐ ยุทธศาสตร์ที่ ๒	๖๑
	☐ ยุทธศาสตร์ที่ ๓	๗๙
	☐ แผนผังแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)	๘๗

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ ๔	แผนงานโครงการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร	
	☐ รายชื่อโครงการตามประเด็นยุทธศาสตร์	๘๙
บทที่ ๕	การบริหารจัดการแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร	
	ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)	
	☐ การบริหารจัดการแผนแม่บทฯ	๙๗
	☐ หลักการและวัตถุประสงค์การบริหารแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติสู่การปฏิบัติ	๙๗
	☐ บทบาทในการขับเคลื่อนขององค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนและประชาชน	๙๘
	☐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรม	๙๙
	☐ การขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชรสู่การปฏิบัติ	๑๐๐
	☐ แผนผังขั้นตอนการดำเนินงานการขับเคลื่อนและกำกับติดตามแผนแม่บทส่งเสริม	๑๐๒
	คุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐)	
ภาคผนวก	☐ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด	
	☐ คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร	

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ เหตุผล

สังคมไทยเจริญรุ่งเรืองมาได้ทุกวันนี้ เพราะประเทศไทยมีสถาบันหลักของชาติคือ มีชาติเป็นดินแดนที่อยู่อาศัยเป็นเกียรติภูมิของไทย มีศาสนาที่สอนให้ทุกคนเป็นคนดี และมีพระมหากษัตริย์ พระผู้ครองแผ่นดินโดยธรรมเพื่อประโยชน์สุขของพสกนิกร สามสถาบันหลักนี้ จึงมีคุณูปการต่อชาวไทยอย่างยิ่ง โดยเป็นเสาหลักสำคัญ เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยให้เกิดความรัก ความสามัคคี และร่วมแรงร่วมใจกันพัฒนาชาติบ้านเมืองเพื่ออารังไว้ซึ่งความเป็นชาติ ศรัทธายึดมั่นในศาสนา และเคารพเทิดทูนในสถาบันพระมหากษัตริย์

ชาติบ้านเมืองจึงเป็นสมบัติของเราทุกคนที่จะต้องปกป้องรักษาและพัฒนาให้ดำรงอยู่คู่ชาติไทย ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในพิธีตรวพลาสนสนาม เนื่องในโอกาสพระราชพิธีรัชดาภิเษก เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๑๔ ที่ได้ัญเชิญมา ดังนี้

“...ชาติบ้านเมือง คือ ชีวิต เลือดเนื้อ และสมบัติของเราทุกคน และการดำรงรักษาชาติประเทศนั้นมิใช่หน้าที่ของบุคคลผู้ใดหมู่ใดโดยเฉพาะ หากแต่เป็นหน้าที่ของทุก ๆ ฝ่าย ทุก ๆ คน ที่จะต้องร่วมมือกระทำ พร้อมกันไปโดยสอดคล้องเกื้อกูลกัน...”

ดังนั้น คนไทยทุกคน จึงควรรักชาติ รักศาสนา และจงรักภักดีในสถาบันพระมหากษัตริย์ด้วยใจบริสุทธิ์ โดยยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่มาปฏิบัติ เพื่อน้อมรำลึกพระมหากรุณาธิคุณและร่วมกับอารังรักษาชาติด้วยการสืบสาน วิถีวัฒนธรรมไทย ช่วยกันสร้างสรรค์สังคมแห่งคุณธรรมให้มีการพัฒนาที่สมดุล ภาควุมิใจในอัตลักษณ์ความเป็นไทยและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข อันเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ที่มีความมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหาสังคม โดยเฉพาะปัญหาที่สะท้อนถึงวิกฤตการณ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของคนในชาติ โดยส่งเสริมให้นำศาสนา วัฒนธรรม และความเป็นไทยมาสร้างสรรค์สังคมไทย ให้เกิดความเข้มแข็งอย่างมีคุณภาพและคุณธรรม ส่งเสริมให้องค์กรทางศาสนามีบทบาทในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม สร้างค่านิยม จิตสำนึกที่ดีแก่ประชาชน เพื่อให้สังคมเกิดความ มั่นคง สงบสุขร่วมเย็นด้วยมิติทางศาสนา รวมทั้งระบบเศรษฐกิจเกิดความ มั่งคั่ง เข้มแข็งบนวิถีวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง **อย่างยั่งยืน** ตามยุทธศาสตร์ประชารัฐของรัฐบาลที่ต้องการให้สร้างพลังการทำความคิด เพื่อชาติและประชาชน โดยเป็นความร่วมมือระหว่างรัฐกับประชาชน รวมทั้งมุ่งหวังที่จะเห็นสามสถาบันหลักของชาติมีความเข้มแข็ง เป็นฐานรากเชื่อมร้อยให้บ้านเมืองสมานฉันท์และมั่นคงอย่างยั่งยืน จึงเป็นเหตุที่จะทำให้เกิด “แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ -๒๕๖๔)” และแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔) เพื่อสนองนโยบายรัฐบาล ต้องการพัฒนาประเทศให้สมดุลทั้งทางวัตถุและจิตใจควบคู่กันไปให้ “คุณธรรมนำการพัฒนา” สร้างสังคมแห่งคุณธรรมตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

นอกจากนี้ เพื่อต้องการแก้ไขปัญหาความเสื่อมถอยของคุณธรรมจริยธรรมในสังคม ตามนโยบายของรัฐบาลคือโมเดลประเทศไทย ๔.๐ จึงต้องวางรากฐานการพัฒนาประเทศไทยระยะยาว ด้วยการส่งเสริม

ให้คนชุมชน และสังคมมีคุณธรรม ซึ่งเป็นการสร้างการเข้มแข็งจากภายในเพื่อให้คนไทยเป็นคนมีคุณภาพและเป็นหัวใจในการขับเคลื่อนประเทศต่อไป เนื่องจากขณะนี้เห็นว่า สภาพสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่วนหนึ่งมาจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และกระแสโลกาภิวัตน์ที่ส่งผลให้เกิดการผสมผสานเข้ากับวัฒนธรรมพื้นถิ่น ซึ่งส่งผลทั้งในเชิงบวกและเชิงลบต่อการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของคนในสังคมแง่มุมต่าง ๆ ทั้งด้านค่านิยม พฤติกรรม และระบบคุณค่าของคนในสังคม ปรากฏการณ์ในเชิงลบที่สังคมไทยกำลังเผชิญอย่างเด่นชัด คือ ความแปลกแยกขัดแย้งทางความคิดของคนในสังคม ความผูกพันในครอบครัวลดลง เยาวชนปฏิเสธวัฒนธรรมดั้งเดิมของตนเอง รวมทั้งการเกิดวิกฤตความเสื่อมถอยด้านคุณธรรมจริยธรรมของคนไทยทำให้มีพฤติกรรมเปลี่ยนไป ขณะเดียวกันวัฒนธรรมและระบบคุณค่าที่ดีงามของสังคมไทยเริ่มเสื่อมถอย โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนยังขาดทักษะในด้านการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ไม่สามารถคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมที่ดี นอกจากนี้ สื่อสารมวลชนทั้งสื่อโทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำนวนมากขาดความเข้มงวดทางจรรยาบรรณในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเชิงลบ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงค่านิยมพฤติกรรมที่เน้นวัตถุนิยมบริโภคนิยมมากขึ้น และขาดจิตสำนึกสาธารณะโดยให้ความสำคัญกับเรื่องส่วนตนมากกว่าส่วนรวม ทำให้คุณธรรมและจริยธรรมของคนไทยลดลง นำไปสู่ปัญหาทางสังคมต่างๆ อาทิ ปัญหาเด็กและเยาวชน ปัญหาการหย่าร้างภายในครอบครัว ปัญหาความขัดแย้งแปลกแยกทางสังคม ปัญหาว่างละเมียดทางเพศ รวมทั้งปัญหายาเสพติดและอาชญากรรม ฯลฯ ทั้งนี้ เนื่องจากส่วนหนึ่งเป็นเพราะวัฒนธรรมต่างชาติได้เข้ามามีอิทธิพลต่อสังคมไทย เกิดการซึมซับแนวคิดและกระแสนิยมเข้าไปในวิถีชีวิต ทำให้เกิดปัญหาทางสังคมขึ้นมากมายส่งผลกระทบต่อเด็ก เยาวชน และประชาชน ที่ตกเป็นเหยื่อบริโภคนิยมโดยขาดความยั้งคิด เป็นวิกฤติคุณธรรมที่กลายเป็นปัญหาใหญ่และนับวันจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น จึงจำเป็นที่จะต้องแก้ปัญหาเร่งด่วนนี้

ประกอบกับในปัจจุบันมีหน่วยงานที่ดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรมหลายหน่วยงาน โดยที่ยังไม่มีการกำหนดทิศทางหรือบูรณาการแผนหรือแนวทางให้เป็นเอกภาพเดียวกัน รวมทั้งยังไม่มีหน่วยงานที่เป็นศูนย์กลางในการประสานภารกิจดังกล่าวในภาพรวมของจังหวัด การมีแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔) นี้ จะทำให้มีหน่วยงานที่จะเป็นศูนย์กลางในการประสานภารกิจด้านการส่งเสริมคุณธรรมอย่างชัดเจน และมีการบูรณาการและพัฒนางานอย่างต่อเนื่องในทิศทางเดียวกันทั้งจังหวัดกำแพงเพชร

จากเหตุดังกล่าว จึงเป็นที่มาของการดำเนินการจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔) เพื่อเป็นกลไกสำคัญของรัฐ ในการขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมสู่ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายไม่ว่าจะเป็นเด็ก เยาวชน ประชาชน และข้าราชการ โดยทุกภาคส่วนสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณธรรมในองค์กร ชุมชนและสังคม เพื่อสร้างให้สังคมจังหวัดกำแพงเพชรเป็นสังคมคุณธรรม อันจะส่งผลต่อความเจริญของสังคมและประเทศชาติ ให้ประเทศชาติมั่นคง สงบสุขด้วยมิติทางศาสนา ให้ประชาชนมีค้ำจุนเข้มแข็งด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรมไทยอย่างยั่งยืน

๑.๒ วัตถุประสงค์

การจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔) ใช้หลักการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรม ด้วยกระบวนการระดมความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑.๒.๑ เพื่อวางระบบรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรมในจังหวัดกำแพงเพชร

- ๑.๒.๒ เพื่อสร้างความเข้มแข็งในระบบการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรมให้เป็นเอกภาพ
- ๑.๒.๓ เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรม
- ๑.๒.๔ เพื่อส่งเสริมให้จังหวัดกำแพงเพชรเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมในระดับประเทศ

๑.๓ ขอบเขตการดำเนินงาน

การจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔) มีขอบเขตการดำเนินงานตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๐ และกรอบการจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ดังนี้

๑.๓.๑ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๐
การดำเนินงานของคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ได้ดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๐ และกระทรวงวัฒนธรรมมอบหมายกรมการศาสนาเป็นเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

๑.๓.๒ แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔) ซึ่งได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และแนวทางในการขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม

๑.๓.๓ กรอบการจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔)
ตามที่คณะทำงานจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๐ ได้เห็นชอบกรอบการจัดทำร่างแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ โดยมีกรอบการจัดทำร่างแผนแม่บทฯ สรุปได้ดังนี้

(๑) เป้าหมายสังคมของจังหวัดกำแพงเพชรเป็นสังคมคุณธรรม มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

(๒) หลักการสังคมของจังหวัดกำแพงเพชรมีข้อปฏิบัติหลักสำหรับคุณธรรม โดยปฏิบัติตามหลัก ดังนี้

(๒.๑) ปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนาของแต่ละศาสนา โดยนำหลักคุณธรรมทางศาสนา มาบูรณาการกับการดำเนินชีวิต เพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง

(๒.๒) น้อมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นหลักในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สามารถดำเนินชีวิตอย่างมั่นคงบนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเอง ความพอมีพอกิน การรู้จักพอประมาณ และการคำนึงถึงความมีเหตุผลโดยไม่ยึดหลักทางสายกลาง

(๒.๓) ดำรงชีวิตตามวิถีวัฒนธรรมไทยที่งดงาม มีความเอื้ออาทร มีขนบธรรมเนียมปฏิบัติ ตามประเพณีที่งดงามของไทย และมีการถ่ายทอดภูมิปัญญาของท้องถิ่นสู่การปฏิบัติในชีวิตประจำวันของคนไทย

(๓) ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

(๓.๑) วางระบบรากบานการเสริมสร้างคุณธรรมในสังคมจังหวัดกำแพงเพชร น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และดำรงชีวิตตามวิถีวัฒนธรรมที่งดงาม

(๓.๒) สร้างความเข้มแข็งในการระบบการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรมให้เป็นเอกภาพ

(๓.๓) สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรม

(๓.๔) ส่งเสริมให้จังหวัดกำแพงเพชรเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมในระดับประเทศ

(๔) มาตรการการขับเคลื่อน ประกอบด้วย ๖ มาตรการ ดังนี้

(๔.๑) กำหนดให้เรื่องการส่งเสริมคุณธรรมเป็นวาระแห่งชาติ

(๔.๒) ประสานงานความร่วมมือกับเครือข่ายทุกภาคส่วนเพื่อขับเคลื่อนคุณธรรม

(๔.๓) กำหนดทิศทางการสร้างกระแสทางสังคมและแรงจูงใจให้เกิดความร่วมมือของทุกภาคส่วน

(๔.๔) ส่งเสริมและผลักดันให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมคุณธรรมมากขึ้น

(๔.๕) หน่วยงานรับผิดชอบตามแผนแม่บทฯ มีบทบาทในการส่งเสริมคุณธรรมมากขึ้น

(๔.๖) จัดทำแผนการประเมินผลภาพรวมของการปฏิบัติงานตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรม

จังหวัดกำแพงเพชร

(๕) กลยุทธ์ศาสตร์ขับเคลื่อน โดยภาคีเครือข่าย ได้แก่ (๕.๑) พลังบวร ประกอบด้วย ภาคประชาชน/ชุมชน องค์กรศาสนา และสถาบันการศึกษา (๕.๒) ภาคการเมือง (๕.๓) ภาคราชการ (๕.๔) ภาควิชาชีพ (๕.๕) ภาคธุรกิจ/เอกชน (๕.๖) ภาควิชาการและภาคสื่อมวลชน

๑.๔ นิยามศัพท์

การนิยามศัพท์ต่าง ๆ ที่ปรากฏในแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔) นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อการสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจตรงกันและสามารถนำแผนแม่บทฯ ไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง มีคำศัพท์สำคัญดังต่อไปนี้

สังคมคุณธรรม หมายถึง สังคมที่มีความเอื้ออาทร มีความสมานฉันท์ โดยส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนในทุกพื้นที่ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรม โดยยึดและปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนาแต่ละศาสนา น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการดำรงชีวิตตามวิถีวัฒนธรรมที่งดงาม

การส่งเสริม หมายถึง การกำหนดทิศทางหรือนโยบายร่วมกัน และร่วมมือกันอำนวยความสะดวกหรือผลักดันให้เกิดการดำเนินการหรือปฏิบัติกรอย่างจริงจัง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่มีคุณค่า มีประโยชน์ เป็นความดีงาม เป็นมโนธรรม เป็นเครื่องประดับประดาใจให้เกลียดความชั่วกลัวบาป ใฝ่ความดี เป็นเครื่องกระตุ้นผลักดันให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบ เกิดจิตสำนึกที่ดี มีความสงบร่มเย็นภายใน เป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังโดยเฉพาะเพื่อให้เกิดขึ้นและเหมาะสมกับความต้องการในสังคมไทย

จริยธรรม หมายถึง กรอบหรือแนวทางอันดีงามที่พึงปฏิบัติ ซึ่งกำหนดไว้สำหรับสังคม เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยงดงาม ความสงบร่มเย็นเป็นสุข ความรักสามัคคี ความอบอุ่น มั่นคงและปลอดภัยในการดำรงชีวิต

การบูรณาการ หมายถึง การเชื่อมโยงทุกภาคส่วน ทุกองค์ประกอบเข้ามาสู่ความเป็นหนึ่งเดียวเป็นส่วนหนึ่งของกันและกันอย่างแยกกันมิได้ หรือการรวมส่วนต่าง ๆ ประสานสัมพันธ์อย่างเป็นเอกภาพ ทำให้เกิดความสมบูรณ์ในลักษณะของการผนึกกำลัง เพื่อให้กลไกต่าง ๆ ทำงานร่วมกันในลักษณะที่เป็นองค์รวมและสมดุล

การเสริมสร้าง หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อให้เกิดคุณธรรม โดยการที่ทุกคน ทุกฝ่ายสามารถดำเนินการได้แลร่วมมือกันดำเนินการได้ ในขณะที่บางคนหรือบางฝ่ายไม่สามารถดำเนินการได้ เพียงลำพัง จึงต้องอาศัยการส่งเสริมจากคนอื่นหรือฝ่ายอื่นด้วย

ยุทธศาสตร์ หมายถึง ศาสตร์และศิลป์ในการพัฒนาและใช้ทรัพยากรของชาติ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนส่งเสริมคุณธรรม

กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการ มาตรการ หรือคำแนะนำที่เลือกมาใช้ในระดับปฏิบัติการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการส่งเสริมคุณธรรม

การวางระบบรากฐาน หมายถึง กระบวนการจัดการ การจัดระเบียบในการปฏิบัติงาน และการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการส่งเสริมคุณธรรม ตลอดจนการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบของแต่ละขั้นตอนไว้อย่างชัดเจน โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสร้างมาตรฐานไว้ให้มีความยั่งยืน

การสร้างความเข้มแข็ง หมายถึง กระบวนการพัฒนาศักยภาพของสถาบัน องค์กร และบุคลากรให้สามารถบริหารจัดการการดำเนินกิจกรรมต่างๆ จนบรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบัน องค์กร และของตนเองได้

การขับเคลื่อน หมายถึง การจัดสรรทรัพยากร การจัดองค์กร หน่วยงาน หรือกลุ่มบุคคลให้เป็นผู้ดำเนินงาน เช่น การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบมาดำเนินการ การควบคุมกิจกรรมให้เป็นไปตามแผนงาน โดยมีรายงานการประชุมคณะทำงาน รายงานผลการดำเนินการ การประเมินระบบ และสรุปผลการดำเนินงานตามระบบที่กำหนดกำหนดไว้

ตัวชี้วัดความสำเร็จ หมายถึง สิ่งบ่งบอกถึงความก้าวหน้าของกิจกรรมหรือกระบวนการดำเนินงานในการส่งเสริมคุณธรรมในแต่ละเรื่องได้ไปถึงจุดใด บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายเพียงไร ซึ่งเป็นเรื่องของการดูสัมฤทธิ์ผลของงานหรือบรรลุผลสำเร็จของงานทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

สถาบันครอบครัว หมายถึง สถาบันแรกที่ทำหน้าที่ทางสังคมในการถ่ายทอดค่านิยม ปลูกฝังความเชื่อ สร้างเสริมทัศนคติ กำหนดบุคลิกภาพ วิธีประพฤติปฏิบัติตน รวมทั้งการสร้างบรรทัดฐานทางสังคมให้แก่สมาชิกรุ่นใหม่ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาสังคมและประเทศโดยรวม กลุ่มสังคมในสถาบันครอบครัว ได้แก่ ครอบครัวซึ่งประกอบด้วย สมาชิกที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน ได้แก่ บิดา มารดา บุตร วงศาคณาญาติที่เกี่ยวข้องโดยสายโลหิต หรือการสมรส หรือมีบุตรบุญธรรม

สถาบันการศึกษา หมายถึง สถาบันสังคมซึ่งเกี่ยวข้องกับแบบแผนการกล่อมเกลางานสังคมและการถ่ายทอดวัฒนธรรม การให้ความรู้ และฝึกทักษะอาชีพ เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม กลุ่มสังคมในสถาบันการศึกษา ได้แก่ โรงเรียน มหาวิทยาลัย กระทรวง กรม ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา กลุ่มสังคมเหล่านี้จะประกอบด้วยตำแหน่ง หรือสถานภาพทางสังคม เช่น ครู อาจารย์ เป็นต้น

สถาบันศาสนา หมายถึง ของความคิดการกระทำในเรื่องเกี่ยวกับจิตใจ ความเชื่อ ความศรัทธา หรือการนับถือ เป็นสถาบันที่ครอบคลุมในเรื่องต่าง ๆ ทั้งศาสนธรรม ศาสนบุคคล ศาสนสถาน ศาสนวัตถุ ศาสนพิธี และเกี่ยวกับเรื่องชีวิตทั้งในโลกนี้และโลกหน้า เป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ช่วยสนองความต้องการด้านจิตใจ เสริมสร้างกำลังใจให้สมาชิกในสังคมได้ต่อสู้กับปัญหาโดยปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอน กลุ่มสังคมในสถาบันศาสนาที่สำคัญ ได้แก่ คณะสงฆ์ และกลุ่มผู้ปฏิบัติธรรม โดยมีตำแหน่งหรือสถานภาพทางสังคมต่าง ๆ กันต่างมีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันตามสถานภาพทางสังคมดังกล่าว

สถาบันเศรษฐกิจ หมายถึง สถาบันสังคมที่เกี่ยวข้องกับแผน การสนองความต้องการเกี่ยวกับความจำเป็นทางวัตถุ เพื่อการดำรงชีวิตเป็นแบบแผนพฤติกรรมทางสังคมที่เกี่ยวกับการผลิตและการกระจายสินค้า ละครบริการไปสู่ผู้บริโภค ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ กลุ่มสังคมในสถาบันเศรษฐกิจมีเป็นจำนวนมาก เช่น กลุ่มบุคคลในบริษัท ร้านค้า โรงงาน และองค์การทางเศรษฐกิจต่าง ๆ แต่ละกลุ่มสังคมเหล่านี้ ประกอบด้วย ตำแหน่งและบทบาทที่เกี่ยวข้องกับมัน ได้แก่ ผู้จัดการ พนักงาน กรรมกร เกษตรกร พ่อค้า เป็นต้น เพื่อกระทำบทบาทและหน้าที่ตามตำแหน่งดังกล่าว

สถาบันทางการเมืองการปกครอง หมายถึง สถาบันสังคมที่เป็นแบบแผนที่เกี่ยวข้องกับการสนองความต้องการของสมาชิกในการดำรงชีวิตตามกฎระเบียบของสังคม ควบคุมให้กลุ่มคนอยู่ในสังคมอย่างสงบสุข กลุ่มสังคมในสถาบันทางการเมืองการปกครอง ประกอบด้วย กลุ่มสังคมต่าง ๆ ที่สำคัญ คือ กลุ่มสังคม

ที่มีการจัดระเบียบอย่างชัดเจนที่เรียกว่า องค์การ เช่น พรรคการเมือง กระทรวง กรม เป็นต้น แต่ละองค์การประกอบด้วย ตำแหน่งหรือสถานภาพทางสังคม เพื่อกระทำบทบาทและหน้าที่ตามสถานภาพนั้น

องค์กรวิชาชีพ หมายถึง องค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามที่บัญญัติไว้ตามกฎหมายวิชาชีพ เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้กำกับดูแลมาตรฐานการทำงานและจริยธรรม ของผู้ประกอบการวิชาชีพประเภทต่าง ๆ เช่น กลุ่มประกอบวิชาชีพ แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล เกษษกรกรรม ทนายความ ได้แก่ แพทยสภา ทันตแพทยสภา สภาการพยาบาล สภาเกษษกรกรรม สภาทนายความ เป็นต้น ซึ่งในที่นี้ องค์กรวิชาชีพ หมายถึง องค์กรที่จัดตั้งขึ้นจากการรวมตัวของกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพต่าง ๆ นอกเหนือจากที่บัญญัติไว้ตามกฎหมาย ได้แก่ องค์กรที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการปฏิบัติงานในวิชาชีพในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในรูปสมาคม ชมรม มูลนิธิ และอื่น ๆ นอกจากนี้ ยังหมายรวมถึง กลุ่มผู้ให้บริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขทุกประเภท

หน่วยงานที่รับผิดชอบ หมายถึง หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องข้องในการดำเนินงานโดยตรง ทั้งที่เป็นหน่วยงานหลักและหน่วยงานร่วม โดยมีส่วนร่วมในการวางทิศทางหรือนโยบายในแต่ละด้านตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔) ภายใต้บทบาทและหน้าที่ของหน่วยงาน

หน่วยงานหลัก หมายถึง เจ้าภาพหลักที่จะเป็นผู้กำหนดนโยบายหรือวางทิศทางที่สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงานเพื่อดำเนินงานตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชรในแต่ละด้านในภาพรวมของทั้งจังหวัด

หน่วยงานร่วม หมายถึง หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ ประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคธุรกิจ หน่วยงานภาคประชาชนสังคม และหน่วยงานที่ไม่ได้กล่าวถึงไว้โดยตรงในแผนแม่บทฯ ดังนี้

๑) หน่วยงานภาครัฐ หมายถึง กระทรวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นหรือเทียบเท่า รวมทั้งหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชนหรือรูปแบบพิเศษ และองค์กรอิสระอื่น ๆ ตามรัฐธรรมนูญ ดังนี้

(๑.๑) หน่วยงานของรัฐ ได้แก่ กระทรวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นหรือเทียบเท่ากระทรวง กรม ที่สังกัดกระทรวง กรม หรือสำนักนายกรัฐมนตรี หรือสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี หรือนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี รวมทั้งหน่วยราชการส่วนภูมิภาค แลหน่วยงานราชการปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์การส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษทุกประเภท

(๑.๒) หน่วยงานภาครัฐ และองค์กรอิสระอื่น ได้แก่ หน่วยงานองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่มีฐานะเป็นส่วนราชการและไม่เป็นส่วนราชการ หรือหน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐตามกฎหมาย หรืออยู่ภายใต้การควบคุม กำกับดูแลของรัฐหรือฝ่ายบริหารทุกประเภท เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ตรวจการแผ่นดิน สภาพัฒนาการเมือง สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้ง สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ฯลฯ

(๑.๓) หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชนหรือรูปแบบพิเศษ ได้แก่ หน่วยงานที่เป็นรัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน บริษัทมหาชน องค์กรหน่วยงานบริการรูปแบบพิเศษ (SDU) หน่วยงานพิเศษ หรือหน่วยงานชำนาญการพิเศษที่สังกัดหรืออยู่ภายใต้การควบคุมกำกับดูแลของรัฐหรือฝ่ายบริหาร หรือรัฐถือหุ้นใหญ่ เช่น สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สถาบันส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา การเคหะแห่งชาติ องค์กรขนส่งมวลชนกรุงเทพ ฯลฯ

(๑.๔) หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือกลไกของรัฐแต่ไม่เป็นองค์กรของรัฐ ได้แก่ สภาวิชาชีพ สถาบันภายใต้มูลนิธิ ในการจัดทำบริการสาธารณะ เช่น แพทยสภา สภากาชาด สภาเภสัชกรรม สภานายความ ทันตแพทยสภา สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ สถาบันส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฯลฯ

๒) หน่วยงานภาคธุรกิจเอกชน หมายถึง หน่วยงานที่เป็นของเอกชนที่ดำเนินการด้านธุรกิจทุกประเภทและมีการรวมตัวกันเพื่อดำเนินการในกิจกรรมทางสาธารณะประโยชน์เพื่อสังคม ได้แก่ องค์กรสถาบัน สภา สมาคม หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่น เช่น สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมธนาคารไทย เป็นต้น

๓) หน่วยงานภาคประชาสังคม บุคคล องค์กรเอกชน สถาบัน มูลนิธิ สมาคม สหกรณ์ องค์กรสาธารณประโยชน์ องค์กรภาคประชาสังคม หรือที่เรียกชื่ออย่างที่เป็นหรือดำเนินการโดยเอกชนซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับการกุศล หรือกิจกรรมด้านสังคมทุกประเภท เช่น มูลนิธิประเทศไทยใสสะอาด มูลนิธิเผยแพร่วิทยาศาสตร์ และคุณภาพชีวิต พุทธสมาคม เป็นต้น

๔) หน่วยงานที่ไม่ได้กล่าวถึง หมายถึง กระทรวง กรม จังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรภาคอื่น องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์กรภาคเอกชนและภาคประชาชนที่ไม่ได้กล่าวถึงไว้โดยตรงในแผนแม่บทฯ ซึ่งหากพิจารณาแล้วว่ามีส่วนส่งเสริมหรือสนับสนุนการดำเนินงานในประเด็นใดประเด็นหนึ่งตามแผนแม่บทฯ ก็สามารถพิจารณาดำเนินการตามแผน/นโยบายของหน่วยงานเป็นสำคัญ

๑.๕ กรอบแนวคิดในการจัดทำแผนแม่บทฯ

การจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) ดำเนินการตามกรอบ แนวคิด การดำเนินงานขั้นต้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนด จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี สภาพคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทยจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นฐานความรู้ ในการกำหนดเป็นแนวทางในการจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชรชาติฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔)

๑) **แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง** ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้ อันประกอบด้วยพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หลักคำสอนทางศาสนา เช่น หลักธรรมของ พระพุทธศาสนา ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู และศาสนาซิกข์ และแนวคิดของนักทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เช่น ทฤษฎีต้นไมจริยธรรมของดวงเดือน พันธุมนาวิน ทฤษฎีโครงสร้าง- หน้าที่นิยมของทัลคอตท พาร์สัน (Talcott Parsons) ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาและทฤษฎีพัฒนาการ ทางจริยธรรมของจังก์ เพียเจต (Jean Piaget) ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของลอเรนซ์ โคลเบอร์ก (Lawrence Kohlberg) เปนต้น (สุทธิวรรณ ต้นตริจนาวงศ์ และศศิภาภรณ์ ทวีสุวรรณ, ๒๕๕๒)

๒) **แนวนโยบายและกฎหมายในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมภาครัฐ** อันประกอบด้วยกำหนัดแผน ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) ที่ต้องการเห็นประเทศไทยเป็นสังคมที่มีคุณภาพ คือ สังคม อุดมปัญญา สังคมแห่งโอกาส สังคมที่เป็นธรรม สังคมแห่งคุณธรรม สังคมที่เกื้อกูลแบ่งปัน และโมเดลประเทศไทย ๔.๐ ที่ต้องการจะนำพาประเทศไทยไปสูความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ได้ด้วย ๒ แนวคิดสำคัญ คือ การสร้างความ เข้มแข็งจากภายใน และการเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในกับเศรษฐกิจโลก ที่เน้นการ “พัฒนาที่สมดุล” ใน ๔ มิติ กล่าวคือ มีความสมดุลในความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ การรักษสิ่งแวดล้อม การมีสังคมที่อยู่ดีมีสุข และการเสริมสร้างภูมิปัญญา มนุษย์ โดยการพัฒนาที่สมดุลตั้งอยู่บนฐานคิดของ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งมีหลักการสำคัญว่า “เมื่อพอรอง ต้องรู้จักเติม เมื่อพอ ต้องรู้จักหยุด เมื่อเกินต้องรู้จักปัน” นอกจากนี้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ต้องการส่งเสริม

และพัฒนาคุณธรรมในสังคมไทยให้เป็ไปอย่างมี ประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล โดยเฉพาะในนโยบายของรัฐบาลปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๕๗) ที่เน้นการส่งเสริมคุณธรรม ดังนี้

ขอ ๓.๖ จัดระเบียบสังคม สร้างมาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาลให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนทั่วไป โดยใช้ค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ ตามนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ขอ ๔.๔ พัฒนาคณะครูผู้สอนโดยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้สามารถมีความรู้และทักษะใหม่ที่สามารถประกอบอาชีพได้หลากหลายตามแนวโน้มการจ้างงานในอนาคต ปรับกระบวนการเรียนรู้และหลักสูตร ให้เชื่อมโยงกับภูมิสังคม โดยบูรณาการความรู้และคุณธรรมเข้าด้วยกัน เพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้าน ความรู้ ทักษะ การใฝ่เรียนรู้ การแก้ปัญหา การรับฟังความเห็นผู้อื่น การมีคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองดี โดยเน้นความร่วมมือระหว่างผู้เกี่ยวข้องของทั้งในและนอกโรงเรียน

ขอ ๔.๗ ทะนุบำรุงและอุปถัมภ์พระพุทธศาสนา และศาสนาอื่น ๆ ตลอดจนสร้างสันติสุขและความปรองดองสมานฉันท์ในสังคมไทยอย่างยั่งยืน

ขอ ๔.๑๐ ปลุกฝังค่านิยมและจิตสำนึกที่ดี

๓) **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙)** ได้ประเมินสถานการณ์ความเสี่ยงและสร้างภูมิคุ้มกันของประเทศ ในด้านการเปลี่ยนแปลงทางสถานะสังคม ประเทศไทยก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุจากการมีโครงสร้างประชากรที่วัยสูงอายุเพิ่มขึ้น วัยเด็กและวัยแรงงานลดลง คนไทยได้รับการพัฒนาศักยภาพทุกช่วงวัย แต่มีปัญหาคุณภาพการศึกษาและระดับสติปัญญาของเด็ก พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ และผลิตภาพแรงงานต่ำ ประชาชนได้รับการคุ้มครองทางสังคมเพิ่มขึ้น และมีการจัดสวัสดิการทางสังคมในหลายรูปแบบ แต่กลุ่มผู้ด้อยโอกาสยังไม่สามารถเข้าถึงบริการทางสังคมได้อย่างทั่วถึง ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชากร และโอกาสการเข้าถึงทรัพยากรเป็นปัญหาการพัฒนาประเทศ สังคมไทยเผชิญวิกฤตความเสื่อมถอยด้านคุณธรรม และจริยธรรม และมีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย รวมถึงเผชิญปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด และการเพิ่มขึ้นของการพนัน โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน แต่คนไทยตื่นตัวทางการเมืองและให้ความสำคัญ กับความรับผิดชอบต่อสังคมและธรรมาภิบาลมากขึ้น นอกจากนี้ได้ประเมินความเสี่ยงด้านคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดี ความเสื่อมถอยและประเพณีดั้งเดิมถูกบิดเบือนเนื่องด้วยการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้สังคมไทยมีความเป็นวัตถุนิยมให้ความสำคัญกับศีลธรรมและวัฒนธรรมที่ดิ่งงามลดลง ทั้งการดำรงชีวิตประจำวัน การใช้ชีวิตและความสัมพันธ์กับผู้อื่นมุ่งหารายได้เพื่อสนองความต้องการบริโภค การช่วยเหลือเกื้อกูลกันลดลง ความ มีน้ำใจไมตรีน้อยลง แกรงแยงเอารัดเอาเปรียบกัน ขาดความสามัคคี ไม่เคารพสิทธิผู้อื่นและขาดการยึดถือประโยชน์ สวนรวม

จากปัญหาสังคมดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการสร้างภูมิคุ้มกันของประเทศ เพื่อให้ประเทศไทยสามารถรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ประโยชน์จากภูมิคุ้มกันประเทศที่เป็น ทูตทางสังคมของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเทศไทยมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นพระประมุข สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันหลักที่ยึดโยงคนในชาติให้เกาะเกี่ยวกัน อย่างแนบแน่น เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตของคนในสังคม โดยเฉพาะรัชกาลปัจจุบันที่ทรงเป็นแบบอย่างของการดำรงชีวิต บนทางสายกลางและความพอเพียงที่ยึดมั่นในประโยชน์สุขของพสกนิกรในทุกด้าน ยึดโยงคนไทยให้เป็ไปอย่างมั่นคง ลดอิทธิพลของความทันสมัยและความขัดแย้งในสังคมไทย ประชาชนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันทำให้สังคมไทยมีค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดิ่งงามครบครันสามารถบมเพาะความเป็นไทย ที่มีจิตสำนึกและอัตลักษณ์ให้บุตรหลานได้ตระหนักถึงรากเหง้าของ

ตนเอง นอกจากนี้ ชุมชนท้องถิ่นยังเป็นกลไกที่มี ความสามารถในการบริหารจัดการและมีส่วนร่วมในการ พัฒนาคุณภาพชีวิตและเชื่อมโยงกันเป็นพลังหลัก ในการ พัฒนารากของประเทศไทยให้มั่นคง ทำให้ชุมชน สามารถพึ่งตนเอง บรรเทาปัญหาเศรษฐกิจสังคมทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในระดับท้องถิ่นได้

๔) ทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ของ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) กล่าวถึงสภาพของสังคมไทย ด้านธรรมาภิบาล ระบุว่า ประเทศไทยจะต้องให้ความสำคัญกับเรื่องธรรมาภิบาลอย่างเร่งด่วน จากการประเมิน ผ่านดัชนีความอยู่เย็น เป็นสุขรวมกันในสังคมไทย ซึ่งว่า สังคมไทยในภาพรวมมีความอยู่เย็นเป็นสุขรวมกันอยู่ในระดับ ปานกลาง ในปี ๒๕๕๖ แต่ตกประกอบด้านสังคมประชาธิปไตย ที่มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับที่ต้องเร่งแก้ไข สถานการณ์ ดังกล่าว ถือเป็นความจำเป็นของประเทศไทยที่จะต้องให้ความสำคัญกับเรื่องธรรมาภิบาลอย่างเร่งด่วน เนื่องจากสถานการณ์วิกฤตคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาลของสังคมไทยขณะนี้ ได้มีการสะสมตัวและ ลุกกลาม สู่ทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาคการเมืองทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่นที่มีการซื้อสิทธิ์ ขายเสียง มีการทุจริต เพื่อให้ได้รับ การเลือกตั้ง มีผลประโยชน์สวนตนทับซ้อนกับผลประโยชน์รัฐหน่วยงานภาครัฐ มีระบบ การบริหารงานที่ไม่เป็น ธรรมาภิบาล มีการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ หาผลประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้อง ภาคธุรกิจบางส่วนมีการรวมมือ กับนักการเมืองและข้าราชการ กระทำการทุจริตเพื่อให้ได้งานจากภาครัฐ บดบังอย่างรวดเร็ว ผูกขาดทางธุรกิจ หลีกเลี่ยงภาษี ขาดความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค ภาคประชาชนมีแนวโน้ม ยอมรับการทุจริตต่าง ๆ ที่ตนเองได้รับ ประโยชน์มากขึ้น สถาบันทางศาสนาบางส่วนประพฤติดัดคุณธรรมและ จริยธรรมเสียเอง มีปัญหาการบริหารจัดการ ทรัพย์สินของสวนรวม ขาดความโปร่งใส ปลอมให้คนบางกลุ่มใช้ ศาสนาเป็นเครื่องมือแสวงหาประโยชน์ สื่อมวลชน หลายสำนักวางตัวไม่ปานกลาง ไม่แสดงบทบาทในการต่อต้าน การทุจริตหรือปกปิดข้อเท็จจริง รับผลประโยชน์ จากกลุ่มนายทุนและนักธุรกิจการเมืองจนไม่สามารถรักษา จริยธรรมหรือจรรยาบรรณของวิชาชีพได้ (สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.), ๒๕๕๘)

๕) แผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๙)

พันธกิจที่ ๑ อนุรักษ์มรดกมรดกและส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ และความหลากหลาย ทางวัฒนธรรมให้คงอยู่อย่างมั่นคง

พันธกิจที่ ๒ สนองงานสำคัญของสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ให้สืบทอดและพัฒนาอย่างยั่งยืน

พันธกิจที่ ๓ สร้างสรรค์สังคมสันติสุขด้วยมิติทางศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมในทุกระดับ

พันธกิจที่ ๔ ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนสนับสนุนและมีส่วนร่วมดำเนินงานทางวัฒนธรรม เพื่อเชิดชูคุณค่า และจิตวิญญาณของความเป็นไทย

พันธกิจที่ ๕ สร้างคุณค่าทางสังคมและส่งเสริมคุณค่าทางเศรษฐกิจด้วยทุนทางวัฒนธรรม

๖) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๕๙)

มุ่งเน้นส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และ มีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

๗) ขอบคิดเห็นของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

รัฐต้องให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนนำหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเป็นที่พึงยึดเหนี่ยวทางจิตใจ และนำหลักธรรมทางศาสนามาประพฤติให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

๘) การส่งเสริมคุณธรรมในภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในประเทศ เช่น สำนักพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม กรมการศาสนา และศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) กระทรวงวัฒนธรรม ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม สำนักงาน ก.พ. ศูนย์ส่งเสริมการให้และการอาสาช่วยเหลือสังคม (ศกอส.) โครงการลูกพระดาบส โครงการพระสอนศีลธรรม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โครงการ “เรายกวัด มาไว้ที่เซเว่นฯ” บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย และมูลนิธิธรรมดี (Do D Foundation)

๙) การส่งเสริมคุณธรรมในภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนของประเทศต่าง ๆ ในประชาคมอาเซียน (ศูนย์คุณธรรม, ๒๕๕๖)

(๙.๑) **บรูไน ดารุสซาลาม** คุณค่าของคุณธรรมจริยธรรมถูกผนวกรวมอยู่ในเนื้อหาวิชาที่สอนในโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาละหมาดบารายาตีปีไตยมุสลิมมลายูและศาสนาศึกษา โดยมีสถาบันที่มีบทบาทในการ ส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ ผู้นำศาสนา สถาบันการศึกษา และสื่อ

(๙.๒) **กัมพูชา** เป็นสังคมที่ถูกทำลายกลางด้วยสงครามและต้องประสบกับเหตุการณ์อันขมขื่นเมื่อนายพลพลพตผู้นำเขมรแดงได้ปฏิวัติทางวัฒนธรรมและสังหารหมู่ชาวกัมพูชา ในปัจจุบันประเทศกัมพูชาหลังจาก รอดพ้นจากประวัติศาสตร์อันขมขื่นมาได้ จึงมีการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของประเทศโดยอาศัยกระบวนการ ทางสถาบันการศึกษาและสถาบันศาสนา

(๙.๓) **อินโดนีเซีย** ดำเนินการตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเรื่องการศึกษาต้านพลเมือง (ปญจศีล-Pancasila) ได้แก่ ความเชื่อเรื่องพระเจ้าองค์เดียว มนุษยธรรมที่มีความยุติธรรมและอารยธรรมความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประเทศอินโดนีเซีย ประชาธิปไตยที่เกิดจากภูมิปัญญา และความยุติธรรมทางสังคม สำหรับชาวอินโดนีเซียทุกคน

(๙.๔) **สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว** ตั้งอยู่บนพื้นฐานความสมัครสมานสามัคคีและคำสอนของพระพุทธศาสนา เพราะฉะนั้น การส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว จึงดำเนินการโดยภาคส่วนต่าง ๆ ได้แก่ สถาบันศาสนา รัฐบาล และสถาบันการศึกษา

(๙.๕) **มาเลเซีย** มีแนวคิดอันดีงามของสังคมอยู่บนพื้นฐานที่มาจากค่านิยมทางประเพณีวัฒนธรรม และศาสนาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องจริยธรรมอันเป็นสากล โดยมีสถาบัน ที่มีบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมคือ ผู้นำ และสถาบันการศึกษา

(๙.๖) **สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์** การเรียนรู้อันเป็นค่านิยมที่สำคัญของเมียนมาร์ทัศนคตินี้ มีรากฐานมาจากพระพุทธศาสนาที่อธิบายว่าความไม่รู้คือต้นเหตุแห่งความทุกข์ เช่น การเกิดใหม่หลายครั้ง การเรียนรู ในความหมายของพุทธศาสนิกชน คือ การเรียนรูคำสอนของพระพุทธเจ้า การศึกษาจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนา คุณธรรมและพฤติกรรม ซึ่งนักเรียนในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานจะถูกกลมกลืนให้รักชาติ มีจิตวิญญาณ เป็นหนึ่งเดียวกันและปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบแบบแผน

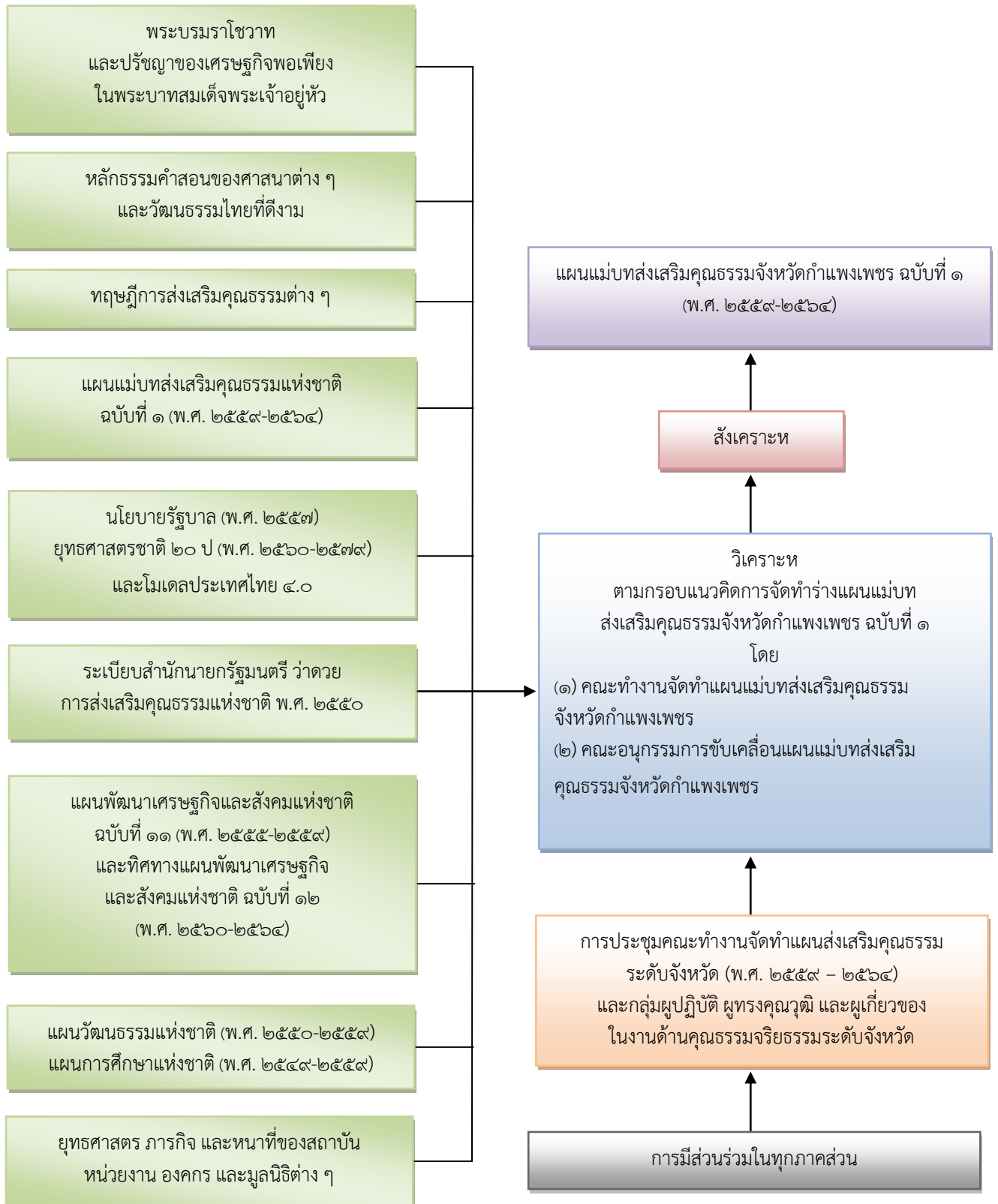
(๙.๗) **สาธารณรัฐฟิลิปปินส์** คุณค่าหลักของฟิลิปปินส์โดยทั่วไป ประกอบด้วย ลักษณะ (๑) การให้ความสำคัญกับครอบครัวและเครือญาติ (๒) การให้ความสำคัญกับตัวตน หรือลัทธิบุคคลนิยม (๓) การให้คุณค่าของความเชื่อทางศาสนาและจิตวิญญาณ (๔) การยอมรับทางสังคม (๕) ความเห็นอกเห็นใจต่อผู้อื่น (๖) การมี กลุ่มเบญจกษัตริย์ และ (๗) ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

(๙.๘) **สาธารณรัฐสิงคโปร์** การส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของสาธารณรัฐสิงคโปร์ มีรูปแบบและแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมอย่างเป็นรูปธรรม เน้นการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษา โดยมีหลักสูตรเรื่องการศึกษาและพลเมือง (CME) ช่วยขัดเกลาให้เกิดการพัฒนาทั้งทางด้านคุณธรรมและคุณลักษณะ ให้เป็นพลเมืองที่มีความกระตือรือร้น หลักสูตรมีเนื้อหาหลักครอบคลุม ๕ ประเด็น ตัวเรา ครอบครัว สังคม ชาติ และโลก

(๙.๙) **สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม** การส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามมีปัจจัยสำคัญด้านผู้นำ โฮจิมินห์ผู้นำในการต่อสู้เพื่อปลดปล่อยประเทศให้เป็นอิสระจากการปกครองของฝรั่งเศส หลักคำสอน ๕ ข้อ ได้แก่ (๑) รักประเทศชาติรักประชาชน (๒) เรียนเก่งทำงานเก่ง (๓) รักษา อนามัยดี (๔) วินัยดี (๕) ซื่อสัตย์กล้าหาญ เป็นคำสอนที่สำคัญในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประชาชน ชาวเวียดนามตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

จากการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักการทฤษฎีและแนวคิดด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ทั้งปฐมภูมิและทุติยภูมิ และการประชุมคณะทำงานจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด โดยการดำเนินการดังกล่าว เป็นการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และนำมาวิเคราะห์ ตามกรอบการจัดทำร่างแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ จากนั้น คณะทำงานฯ ได้ยกร่างแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ เสนอคณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศใช้ โดยมีกรอบแนวคิดการจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) ดังนี้

แผนผังกรอบแนวคิดการจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔)

๑.๖ ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ ๑ ขั้นเตรียมการ เป็นการเตรียมข้อมูลเบื้องต้นจากแหล่งต่าง ๆ โดยวิธีการศึกษาข้อมูล ดังนี้

(๑) การศึกษาข้อมูล ทั้งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิด้านคุณธรรมจริยธรรมภาพรวมในระดับชาติ คือ องค์ความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) หลักคำสอนทางศาสนา พระบรมราโชวาทเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมหลักคุณธรรมจริยธรรมของหน่วยงานต่าง ๆ และงานวิจัยด้านคุณธรรมจริยธรรม ศึกษาทฤษฎีทางสังคมและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ (Structural-Functionalism Theory) ทฤษฎีการแพร่กระจาย (Diffusion Theory) ทฤษฎีเชิงระบบ (System Approach Theory) ทฤษฎีการบริหารจัดการ(Management Theory) ทฤษฎีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Based Management Theory) ทฤษฎีการบริหารเชิงกลยุทธ์ ทฤษฎีปฏิสังสรรค์เชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Interactionism Theory) ศึกษากฎหมาย/นโยบายที่เกี่ยวข้อง และศึกษาบริบทถึงสภาพปัจจุบันและปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมในสังคมจังหวัดกำแพงเพชร เช่น ปัญหาเด็กเยาวชน และครอบครัว ปัญหาทุจริตคอร์รัปชันในภาคการเมือง ราชการ และเอกชน ปัญหาวิกฤติคุณธรรมของสื่อมวลชน ผู้ประกอบวิชาชีพต่าง ๆ ผู้นำทางการเมือง และผู้นำทางศาสนา เพื่อใช้อธิบายสนับสนุนการดำเนินงาน/แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร รวมทั้งศึกษาหลักการ แนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(๒) การจัดประชุมคณะทำงานจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ เพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) ขั้นตอนนี้จะเป็นการตรวจสอบและนำยุทธศาสตร์ไปใช้กับประชาชนจังหวัดกำแพงเพชร

ขั้นตอนที่ ๒ ขั้นดำเนินการ เป็นการนำข้อมูลที่ได้ประมวลในขั้นตอนที่ ๑ ทั้งที่เป็นข้อมูลจากเอกสาร ข้อมูลจากการประชุมฯ มากำหนดเป็นกรอบเพื่อส่งเสริมคุณธรรมในสังคมจังหวัดกำแพงเพชร รวมทั้งกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) ดังนี้

(๑) ประชุมคณะทำงานจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔) ประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ สื่อมวลชน ผู้นำทางศาสนา และเอกชนที่ทำงานด้านคุณธรรมจริยธรรมระดับจังหวัด มาร่วมกันศึกษาวิเคราะห์ และพิจารณากรอบแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) โดยกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ หน่วยงาน ดำเนินงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคสื่อมวลชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเสนอร่างแผนแม่บทฯ ต่อคณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐

(๒) ประชุมคณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ ผู้นำทางศาสนา ภาคประชาคมและเอกชนที่ทำงานด้านคุณธรรมจริยธรรมระดับจังหวัด มาร่วมกันศึกษาวิเคราะห์ และพิจารณาร่างแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) พิจารณานุมัติและขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร สู่การปฏิบัติต่อไป

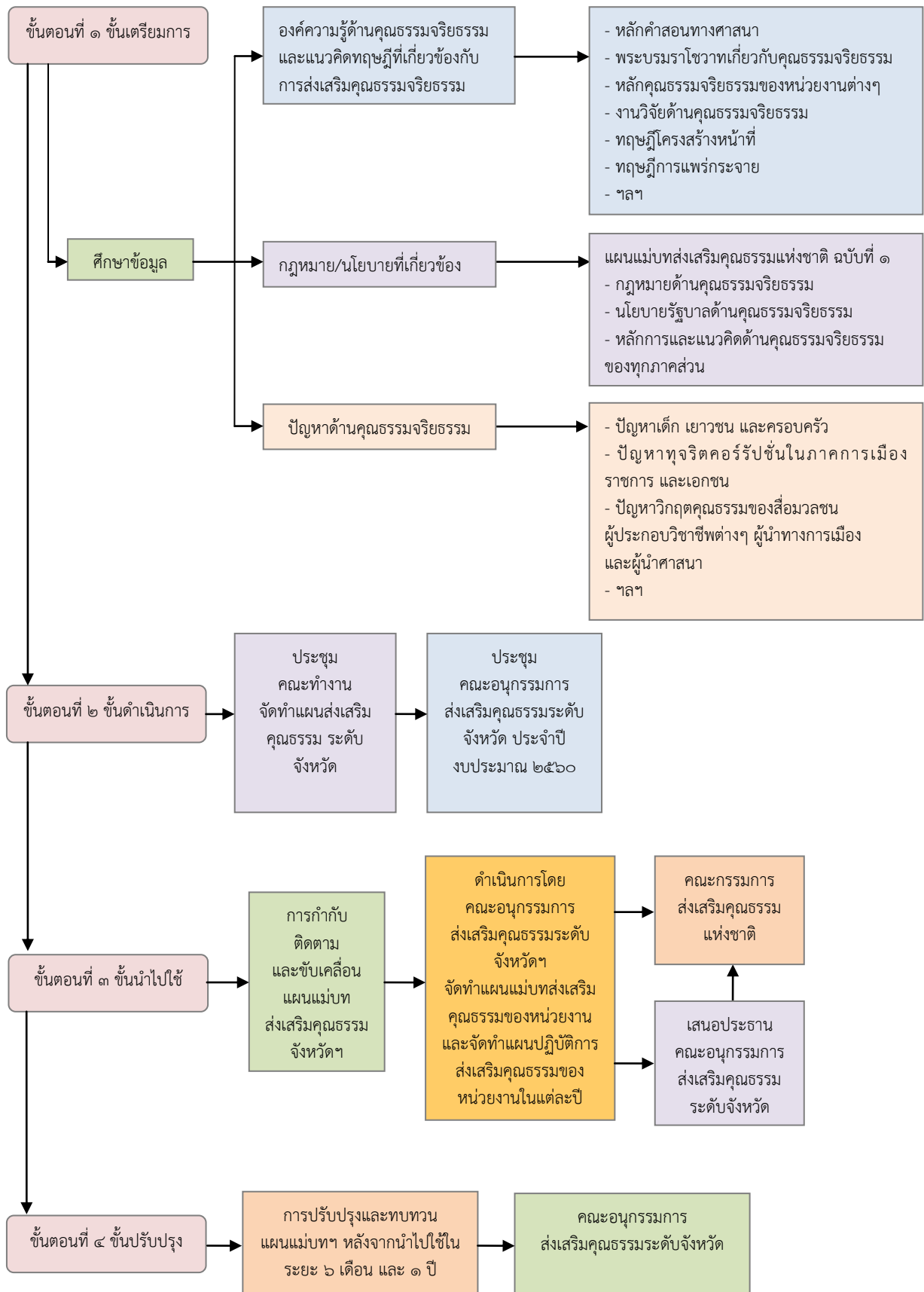
ขั้นตอนที่ ๓ ขั้นการนำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) ไปใช้เป็นเครื่องมือ เพื่อขับเคลื่อนสังคมจังหวัดกำแพงเพชร ไปสู่เป้าหมายที่วางไว้และติดตามประเมินผลต่อไป ขั้นตอนนี้จะเป็นการตรวจสอบและนำรูปแบบการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมจังหวัดกำแพงเพชร รวมทั้งยุทธศาสตร์ในการดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมแก่ประชาชน เพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งใน

ระดับบุคคล สังคม จังหวัด และประเทศชาติ และเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมในการนำรูปแบบการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของคนในจังหวัดกำแพงเพชร โดยดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด ซึ่งมีหน้าที่ขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ ประสาน และกำกับติดตามการส่งเสริมคุณธรรมในหน่วยงาน เพื่อส่งเสริมให้ข้าราชการและประชาชนมีคุณธรรม และมีการเร่งรัดติดตามประเมินผลภายใต้บทบาทหน้าที่และงบประมาณของหน่วยงาน รวมทั้งรายงานผลความก้าวหน้าต่อคณะกรรมการกำกับติดตามการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย และคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติตามลำดับ

ขั้นตอนที่ ๔ **ขั้นปรับปรุงและทบทวนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑** (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) หลังจากนำไปใช้ในระยะเวลา ๖ เดือน และ ๑ ปี ให้คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด วิเคราะห์และพิจารณาปรับปรุงแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑

ขั้นตอนทั้ง ๔ ขั้นตอนดังกล่าวดำเนินการดังแผนผังขั้นตอนการจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) ดังนี้

แผนผังขั้นตอนการจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔)

๑.๗ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) จะประสบความสำเร็จได้ ต้องอาศัยปัจจัยหลายด้านด้วยกัน ดังนี้

๑.๗.๑ การมีแผนรองรับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔)
โดยประสานเชื่อมโยงในทุกระดับ ประกอบด้วย (๑) แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมระดับหน่วยงาน (๒) แผนปฏิบัติราชการของหน่วยงาน เพื่อให้ทุกหน่วยงานกำหนดประเด็นการส่งเสริมคุณธรรม (๓) แผนพัฒนาจังหวัด เพื่อให้มีความสำคัญกับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรม

๑.๗.๒ การขับเคลื่อนโดยการปฏิบัติตามแผน ทุกหน่วยงานจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) ที่กำหนดขึ้นภายใต้กฎหมายที่ให้อำนาจในการปฏิบัติงานโดยมีหน่วยงานหลักที่เป็นแกนกลางรับผิดชอบตามแผนและมีหน่วยงานต่าง ๆ ได้เข้ามาสนับสนุนและประสานการปฏิบัติตามภารกิจของหน่วยงานนั้น ๆ เพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมให้เป็นไปตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) ที่กำหนดไว้

๑.๗.๓ การขับเคลื่อนโดยการปฏิบัติตามกลยุทธ์ หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในแต่ละกลยุทธ์ได้ประชุมวางแผนร่วมกับหน่วยงานสนับสนุน รวมทั้งอาจพิจารณาเชิญหน่วยงานและองค์กร สมาคม มูลนิธิที่เกี่ยวข้องตามที่หน่วยงานหลักพิจารณาเห็นสมควร เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติและจัดลำดับความสำคัญการดำเนินงานเพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการ ดำเนินการในแต่ละปีงบประมาณในลักษณะแผนปฏิบัติการ (Action Plan) โดยเสนอให้คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติเพื่อประสานการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าว

๑.๗.๔ การขับเคลื่อนโดยกำหนดตัวชี้วัด เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ร่วมกับหน่วยงานหลัก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้กำหนดหลักเกณฑ์การชี้วัด รวมทั้งการพิจารณาจัดสรรงบประมาณตามแผนงานโครงการของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้หน่วยงานหลักและหน่วยงานร่วมสามารถดำเนินการตามตัวชี้วัดที่กำหนดได้ภายใต้งบประมาณของหน่วยงาน

บทที่ ๒

การประเมินสถานการณ์ ปัญหา และการดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม

๑. สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีผลต่อการส่งเสริมคุณธรรม

๑) การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ในปี ๒๕๕๘ ในฐานะที่ประเทศไทยเป็นหนึ่งในสมาชิกก่อตั้งอาเซียน รัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญในการเตรียมความพร้อมของประเทศ เพื่อร่วมผลักดันให้เกิดการสร้างประชาคมอาเซียนภายในปี ๒๕๕๘ ที่เน้นการปฏิบัติและเชื่อมโยงยิ่งขึ้น เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนในภูมิภาค ตามที่ปรากฏในปฏิญญาชะอำ หัวหิน ว่าด้วยแผนงานสำหรับประชาคมอาเซียน พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๘ ซึ่งประเทศไทยมีข้อผูกพันร่วมกับสมาชิกอาเซียนที่จะส่งเสริมให้ประชาชนอาเซียนมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากการรวมตัวของอาเซียน และกระบวนการเป็นประชาคมอาเซียน นอกจากนี้ ในวาระที่ไทยดำรงตำแหน่งประธานอาเซียน เมื่อปี ๒๕๖๒ รัฐบาลไทยได้ผลักดันให้เกิดการบรรลุเป้าหมายกฎบัตรอาเซียน (Realizing the ASEAN Charter) การเสริมสร้างประชาคมอาเซียนที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Revitalizing a people-centred ASEAN Community) และการเน้นย้ำความมั่นคงของประชาชนในภูมิภาค (Reinforcing human security for all) เป็นต้น อันจะทำให้ประชาชนสามารถก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ได้อย่างบรรลุผลได้ภายในปี ๒๕๕๘

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำประเทศไทยไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนที่สมบูรณ์ โดยสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมและการเมืองและความมั่นคง โดยที่ประชาคมอาเซียนทั้งสามเสาหลัก มีความสำคัญเท่าเทียมกัน ควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องไปพร้อม ๆ กัน เพราะฉะนั้นการกำหนดการก้าวไปสู่ประชาคมเป็นวาระแห่งชาติ จึงควรครอบคลุมทั้งสามเสาเพื่อประกอบกันเป็นประชาคมอาเซียนที่ครบถ้วนสมบูรณ์ โดยมีคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติเป็นกลไกระดับประเทศในการประสานการดำเนินงาน และติดตามความคืบหน้าในภาพรวมทุกเสา และมีหน้าที่สำคัญมากในการผลักดันและสนับสนุนหน่วยงานราชการต่าง ๆ ในการดำเนินการเพื่อก้าวไปสู่ประชาคมอาเซียน และได้มีการจัดทำแผนงานแห่งชาติสำหรับการก้าวไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนด้วยอย่างไรก็ตาม ประชากรในอาเซียนประมาณ ๖๐๐ ล้านกว่าคน เมื่อเปิดเสรีด้านต่าง ๆ การไปมาหาสู่ระหว่างประเทศจึงเป็นเรื่องง่าย ปัญหาที่จะตามมาคือสิ่งไม่ดีก็เข้ามาง่ายเหมือนกัน ไม่ว่าจะผู้ก่อการร้าย แรงงานเถื่อน อาชญากรรมข้ามชาติ การค้ามนุษย์ ยาเสพติด ปัญหาเหล่านี้จะกลายเป็นปัญหาสังคมและจะเพิ่มขึ้นในกลุ่มประเทศอาเซียน เพราะฉะนั้น ปัญหาดังกล่าวจึงเป็นโจทย์สำคัญสำหรับสังคมไทยที่จะต้องเตรียมการป้องกันเพื่อมิให้เกิดวิกฤตการณ์ด้านคุณธรรมเพิ่มขึ้นอีกในสังคมไทย

๒) การร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ รัฐธรรมนูญฉบับใหม่มีความสำคัญต่อประชาชนเป็นอย่างมาก เพราะรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายที่มีไว้รับรองสิทธิเสรีภาพผลประโยชน์ประชาชน และเป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพผลประโยชน์ของประชาชนด้วย นอกจากนี้รัฐธรรมนูญยังกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของผู้ปกครอง ซึ่งเป็นหลักประกันไม่ให้ผู้ปกครองล่วงละเมิดในสิทธิอันชอบธรรมของประชาชน รัฐธรรมนูญ ยังเป็นเครื่องกำหนดทิศทางในการดำเนินการบริหารประเทศของรัฐบาล ซึ่งจะทำให้รัฐบาลสามารถที่จะดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้เพื่อสนองความต้องการของประชาชน อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ประเทศไทยมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญมาแล้ว ถึง ๑๙ ฉบับด้วยกัน รัฐธรรมนูญฉบับล่าสุดคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ เป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๙ จัดร่างโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และในปัจจุบันคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (กรธ.) กำลังดำเนินการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ เพราะฉะนั้น หากในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่มีการบัญญัติเรื่องมาตรฐานด้านคุณธรรมและจริยธรรมของภาคส่วนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาคการเมือง ราชการ เอกชน หรือภาควิชาชีพต่าง ๆ ไว้ในฐานะที่เป็นเรื่องสำคัญ พร้อมทั้งให้มีบทกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมให้ถือว่าเป็นการกระทำความผิด จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันลงได้

๓) การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) เนื่องจากความไม่ต่อเนื่องของนโยบายรัฐบาล เมื่อมีรัฐบาลใหม่ นโยบายที่เคยทำไว้ก็เปลี่ยนแปลงไป ไม่มีการมองในระยะยาว และประกอบกับการทำงานของภาครัฐที่ไม่มีการบูรณาการร่วมกัน จึงไม่เกิดการพัฒนาประเทศในทุกภาคส่วน ประเทศจึงไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ เพราะฉะนั้น การประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (สลค.) เสนอให้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี โดยแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งมีเลขาธิการนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มอบหมายให้ทุกหน่วยงานจัดส่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องสำหรับการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี โดยให้รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) นำกรอบการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ไปหารือกับสภาปฏิรูปแห่งชาติ เพื่อให้แนวทางปฏิรูปดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน และให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (สลค.) และสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี (สสน.) จัดทำแนวทางการปรับปรุงกลไกการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลในรูปของคณะกรรมการเพื่อกำกับดูแลในภาพรวมเพื่อเสนอต่อนายกรัฐมนตรีต่อไป ดังนั้น ยุทธศาสตร์ชาติจึงเป็นตัวแม่บทสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยมีการวางแผนไว้เป็นวัตถุประสงค์แห่งชาติ มีการร่วมกันทำงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน หลังจากนั้นเมื่อมีรัฐบาลใหม่ก็จะผูกติดอยู่กับยุทธศาสตร์ชาติที่ได้วางไว้แล้ว เพื่อให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนเป็นสังคมที่มีคุณภาพมีระบบเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง สภาพแวดล้อมที่น่าอยู่ และคนไทยในฐานะที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของสังคมเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ยึดมั่นในหลักคุณธรรมนำไปสู่สังคมแห่งคุณธรรมต่อไป

๔) การเปลี่ยนแปลงประเทศไปสู่ “โมเดลประเทศไทย ๔.๐: สร้างความเข้มแข็งจากภายใน เชื่อมโยงเศรษฐกิจไทยสู่โลก” หากย้อนหลังไปในอดีต ประเทศไทยมีการปรับโมเดลเศรษฐกิจจาก “โมเดลประเทศไทย ๑.๐ ที่เน้นภาคเกษตร ไปสู่โมเดลประเทศไทย ๒.๐ ที่เน้นอุตสาหกรรมเบา และก้าวสู่ “โมเดลประเทศไทย ๓.๐” ในปัจจุบันที่เน้นอุตสาหกรรมหนัก ซึ่งทำให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับกับดักประเทศรายได้ปานกลาง ความเหลื่อมล้ำของความมั่งคั่ง และความไม่สมดุลในการพัฒนา กับดักเหล่านี้เป็นประเด็นที่ท้าทายรัฐบาล ในการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจ เพื่อก้าวข้าม “ประเทศไทย ๓.๐” ไปสู่ “ประเทศไทย ๔.๐” ซึ่งรัฐบาล

ต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ “Value-Based Economy” หรือ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” กล่าวคือ ในปัจจุบันเรายังติดอยู่ในโมเดลเศรษฐกิจแบบ “ทำมาก ได้น้อย” จึงต้องปรับเปลี่ยนเป็น “ทำน้อย ได้มาก” หมายถึง การขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างน้อยใน ๓ มิติ ได้แก่

(๑) เปลี่ยนจากการผลิตสินค้า “โภคภัณฑ์” ไปสู่สินค้าเชิง “นวัตกรรม”

(๒) เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรม ไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม

(๓) เปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้า ไปสู่การเน้นภาคบริการมากขึ้นโมเดลประเทศไทย ๔.๐ นั้น จึงเป็นการพัฒนา “เครื่องยนต์เพื่อขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจยุคใหม่” (New Engines of Growth) ด้วยการแปลง “ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ” ของประเทศที่มีอยู่ ๒ ด้าน คือ “ความหลากหลายเชิงชีวภาพ” และ “ความหลากหลายเชิงวัฒนธรรม” ให้เป็น “ความได้เปรียบในเชิงแข่งขัน” กล่าวโดยสรุป กระบวนทัศน์ในการพัฒนาภายใต้ “โมเดลประเทศไทย ๔.๐ “ มี ๓ ประเด็นสำคัญ ได้แก่

(๑) เป็นจุดเริ่มต้นของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในการขับเคลื่อนไปสู่การเป็นประเทศที่ มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรม

(๒) เป็น “Reform in Action” ที่มีการผลักดันการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจ การปฏิรูปการวิจัย และการพัฒนา และการปฏิรูปการศึกษาไปพร้อม ๆ กัน

(๓) เป็นการผนึกกำลังของทุกภาคส่วนภายใต้แนวคิด “ประชารัฐ” ที่ผนึกกำลังกับเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจ การวิจัยพัฒนา และบุคลากรระดับโลก ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของการ “รู้จักเต็ม รู้จักพอ และรู้จักปัน”

๕) การปรับตัวเข้าสู่เศรษฐกิจโลกแบบหลายศูนย์กลางทำให้สังคมไทยเปลี่ยนแปลง คือ การขยายตัวของอำนาจทางเศรษฐกิจใหม่ อาทิ บราซิล รัสเซีย อินเดีย และจีน และการรวมกลุ่มเศรษฐกิจที่สำคัญต่อประเทศไทยโดยเฉพาะการเป็นประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ จะมีผลกระทบต่อการพัฒนาสังคมของไทย โดยเฉพาะการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่จะรองรับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ซึ่งย่อมมีผลทางอ้อมต่อการส่งเสริมคุณธรรมและการที่ไทยเข้าสู่เศรษฐกิจโลก ทำให้สังคมไทยเปิดกว้างสู่โลกาภิวัตน์และเกิดการเลื่อนไหลของวัฒนธรรมอย่างไร้พรมแดนเข้าสู่สังคมไทยโดยขาดความรู้ที่จะเป็นภูมิคุ้มกันในการกลั่นกรองที่ดีได้ส่งผลกระทบต่อระบบคุณค่า ความเชื่อ พฤติกรรมการดำรงชีวิต และการปฏิสัมพันธ์ในสังคมไทย ให้ปรับเปลี่ยนไปจากเดิม คนไทยมีค่านิยมและพฤติกรรมที่เน้นวัตถุนิยมและบริโภคนิยมเพิ่มมากขึ้น ขาดจิตสำนึกสาธารณะ ให้ความสำคัญส่วนตนมากกว่าส่วนรวมการให้คุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นคน และการยึดหลักธรรมในการดำรงชีวิตเริ่มเสื่อมถอยลง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของชาติถูกละเลยและมีการถ่ายทอดสู่คนรุ่นใหม่

๖) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาสังคม รวมทั้งตอบสนองการดำรงชีวิตของประชาชนมากยิ่งขึ้น ทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วผ่านกระแสโลกาภิวัตน์และโลกไซเบอร์ ทำให้สังคมไทยมุ่งแสวงหาความสุขและสร้างอัตลักษณ์ส่วนตัวผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เกิดเป็นวัฒนธรรมที่หลากหลายที่ไม่สามารถบ่งบอกถึงความเป็นไทยได้ชัดเจน นอกจากนี้ เทคโนโลยีเกี่ยวกับการทำงาน อาจเป็นภัยคุกคามต่อชีวิตจิตใจ อาทิ การจารกรรมข้อมูลธุรกิจหรือข้อมูลส่วนบุคคล ประเทศที่พัฒนาเทคโนโลยีมาก อาจไม่มีความสมดุลในการพัฒนาระหว่างกายกับจิตใจของกลุ่มคนในสังคมจะทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการพัฒนา จึงเป็นความท้าทายในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของสังคมยุคใหม่

๓) **สังคมมีความเป็นปัจเจกสูง** มีวิถีชีวิตเชื่อมโยงกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมจากต่างประเทศมากขึ้น เกิดความเสื่อมถอยด้านคุณธรรมจริยธรรม ขณะที่ชนชั้นกลางมีน้อยไม่เพียงพอในการสร้างกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เกิดความเหลื่อมล้ำในสังคมนำไปสู่ความขัดแย้ง และครอบครัวไม่สามารถดูแลสมาชิกได้เต็มศักยภาพ แม้ว่าภาคธุรกิจเอกชนจะมีความรับผิดชอบต่อสังคมที่นำไปสู่การมีธรรมาภิบาล ได้รับความสำคัญมากขึ้นก็ตาม

๔) **การพัฒนาภาคพื้นที่และชุมชน** มีปัญหาความไม่เท่าเทียม มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเมืองเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในทุกภูมิภาค แต่การกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความล่าช้าขณะที่ชุมชนมีส่วนร่วมพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อให้เกิดเครือข่ายการพึ่งตนเองในหลายพื้นที่ แต่ชุมชนก็ยังไม่เข้มแข็งเพียงพอที่จะดำรงวิถีชีวิตที่ติงามของไทยให้คงอยู่

๕) **ความมั่นคงของประเทศมีความท้าทายในหลายประเด็น** ทั้งความขัดแย้งในบางพื้นที่ที่ส่งสมมานาน อาทิ ความไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ชนกลุ่มน้อยตามพื้นที่ชายแดน ควบคู่กับประเด็นเรื่องของชาติพันธุ์เชื้อชาติ และชาตินิยม ในอนาคตจะเกิดประชาคมอาเซียนซึ่งต้องสร้างสัมพันธ์ไมตรีระหว่างประเทศสมาชิก ในการพัฒนาภูมิภาคให้ก้าวหน้า ขณะเดียวกัน การทุจริตประพตมิชอบเป็นปัญหาสำคัญและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ

๑๐) **การคอร์รัปชันเป็นปัญหาสำคัญของไทย** ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันยังคงบ่อนทำลายประเทศ แม้ว่าภาครัฐจะมีนโยบายการปราบปรามและรณรงค์ เพื่อป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันอย่างต่อเนื่อง แต่ภาพลักษณ์การทุจริตคอร์รัปชันโดยรวมของประเทศไทยยังไม่ดีขึ้น โดยในปี ๒๕๕๗ อยู่ที่ ๓๘ คะแนน จาก ๑๐๐ คะแนนเต็ม อยู่อันดับที่ ๘๕ จากการจัดอันดับทั้งหมด ๑๗๕ ประเทศทั่วโลก และเป็นอันดับที่ ๑๒ จาก ๒๘ ประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก และดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์ คอร์รัปชัน ประจำปี ๒๕๕๘ ผลคะแนนภาพลักษณ์คอร์รัปชันโลก ประเทศไทย ได้คะแนน ๓๘ คะแนนจากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน อยู่อันดับที่ ๗๖ จาก ๑๖๘ ประเทศทั่วโลก และเป็นอันดับที่ ๓ ในกลุ่มประเทศอาเซียน แม้ว่าจะมีอันดับที่สูงขึ้นจากปีก่อน แต่ก็อยู่ในลำดับที่ต่ำกว่าประเทศเพื่อนบ้านอย่างสิงคโปร์และมาเลเซีย ซึ่งอันดับที่เพิ่มขึ้นอาจเพราะในช่วงหลายปีที่ผ่านมา หลายภาคส่วนได้พยายามมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา อาทิ การปลูกฝังความดีให้เด็ก ๆ ในการเรียนการสอนหลักสูตร “โตไปไม่โกง” การดำเนินการ “โรงเรียนคุณธรรม” การสร้าง “สำนึกไทยไม่โกง” แก่ประชาชนทุกกลุ่มอาชีพ การออกพระราชบัญญัติอำนวยความสะดวก เพื่อช่วยให้การดำเนินงานของภาคธุรกิจเอกชน เมื่อต้องขออนุมัติหรือใบอนุญาตจากภาครัฐมีความรวดเร็วและเที่ยงธรรม การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ หรือแม้แต่ในรัฐธรรมนูญที่กำลังร่างกันอยู่มีกลไกพิเศษหลายอย่างที่ออกแบบมาเพื่อป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันโดยเฉพาะ รวมถึงการตื่นตัวของภาคธุรกิจในการต่อต้านการทุจริต แต่ในขณะเดียวกันเมื่อมีการสำรวจทัศนคติของประชาชนต่อปัญหาการทุจริตยังพบว่ามีประชาชนบางกลุ่มยอมรับการทุจริตได้หากทำให้ประเทศชาติเจริญ จึงเป็นปัญหาที่น่าเป็นห่วงเพราะจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของคนไทยสถานการณ์ดังที่กล่าวมาเป็นสถานการณ์ที่สังคมไทยกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบันและอาจจะเผชิญต่อไปในอนาคต เพราะฉะนั้น นอกจากสังคมไทยจะต้องแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว ยังต้องเตรียมความพร้อมด้วยการแสวงหาแนวทางเพื่อรับมือกับสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อทั้งทางบวกและทางลบและเตรียมการป้องกันไม่ให้เกิดผลในทางเสียหายแก่สังคมไทยไว้ก่อนจะสายเกินแก้ ดังนั้น การดำเนินการจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) จึงเป็นแนวทางหนึ่ง เพื่อเป็นกรอบและทิศทางในการขับเคลื่อนสังคมไทยไปสู่สังคมคุณธรรม ท่ามกลางสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศที่กำลังดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและรุนแรงขึ้น

๒. การประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยง ในการส่งเสริมคุณธรรมในระดับประเทศนั้น ได้วิเคราะห์จากการประเมินความเสี่ยงในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ซึ่งประเทศไทยจะเผชิญกับความเสี่ยงที่สำคัญ ๖ ประการ ดังต่อไปนี้

๑) การบริหารภาครัฐอ่อนแอ ไม่สามารถขับเคลื่อนการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดความเสื่อมถอยในคุณธรรม อาทิ เจ้าหน้าที่รัฐย่อหย่อนในการปฏิบัติตามหน้าที่ การบังคับใช้กฎหมายไม่จริงจัง การดำเนินงานไม่โปร่งใส เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบ นำไปสู่ความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมในมิติเศรษฐกิจสังคม การเมือง ส่งผลกระทบต่อความเชื่อถือในด้านคุณธรรมของต่างชาติที่มีต่อประเทศไทย

๒) โครงสร้างทางเศรษฐกิจไม่สามารถรองรับการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน เศรษฐกิจไทยยังคงพึ่งพาเศรษฐกิจภายนอกประเทศ ทั้งการส่งออกสินค้า การลงทุน และการนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศอย่างมาก จึงมีความอ่อนไหวต่อความผันผวนของเศรษฐกิจโลก และปัจจัยแวดล้อมโลกที่เปลี่ยนแปลงไป การขยายตัวทางเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับปัจจัยการผลิตดั้งเดิม โดยเฉพาะทุนและแรงงานราคาถูกที่มีผลิตภาพการผลิตต่ำ เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก ขณะที่เศรษฐกิจในประเทศยังมีความเหลื่อมล้ำ ประชาชนระดับฐานรากซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในภาคเกษตรมีรายได้น้อย เมื่อเทียบกับนอกภาคเกษตร ประสบความยากจนและมีปัญหาหนี้สินที่เป็นปัจจัยบั่นทอนความเข้มแข็งของเศรษฐกิจไทยและสังคมไทย

๓) โครงสร้างประชากรที่มีวัยสูงอายุเพิ่มขึ้น ขณะที่ประชากรวัยเด็กและวัยแรงงานลดลง ประเทศไทยจะเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ในปี ๒๕๖๘ ขณะที่สัดส่วนประชากรวัยเด็กและวัยแรงงานลดลงอย่างต่อเนื่องในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ อาจกระทบต่อความต้องการแรงงาน ในระบบเศรษฐกิจในอนาคต การแข่งขันเพื่อแย่งชิงแรงงานจะมีมากขึ้น โดยเฉพาะแรงงานคุณภาพ ภาครัฐและครัวเรือนจะมีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในการดูแล และพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ในด้านต่าง ๆ ส่งผลต่อภาระงบประมาณของภาครัฐ และค่าใช้จ่ายของครัวเรือนในการดูแลสุขภาพจิตและสุขภาพทางกาย และการจัดสวัสดิการทางสังคม

๔) ค่านิยมที่ตึงเครียดและประเพณีดั้งเดิมถูกบิดเบือน เนื่องด้วยการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ส่งผลให้สังคมไทยมีความเป็นวัตถุนิยม ให้ความสำคัญกับศีลธรรมและวัฒนธรรมที่ตึงเครียดลดลง ทั้งการดำรงชีวิตประจำวัน การใช้ชีวิตและความสัมพันธ์กับผู้อื่น มุ่งหารายได้เพื่อสนองความต้องการบริโภค การช่วยเหลือเกื้อกูลกันลดลง ความมีน้ำใจไมตรีน้อยลง แก่งแย่ง เอารอดเอาเปรียบกันขาดความสามัคคี ไม่เคารพสิทธิผู้อื่นและขาดการยึดถือประโยชน์ส่วนรวม

๕) ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมของประเทศมีแนวโน้มเสื่อมโทรมรุนแรง จากการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านกายภาพ การใช้ประโยชน์ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลให้สถานการณ์และแนวโน้มความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทวีความรุนแรง โดยเฉพาะน้ำท่วมภัยแล้ง การใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง ไม่คุ้มค่า และปริมาณของเสียที่เพิ่มขึ้น นำไปสู่ความเสี่ยงต่อการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ รวมไปถึงการกัดเซาะชายฝั่งอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ภัยพิบัติจะเกิดขึ้นบ่อยครั้ง กระทบต่อฐานการผลิตภาคเกษตร ความมั่นคงด้านอาหาร พลังงาน สุขภาวะและคุณภาพชีวิตของประชาชน

๖) ประเทศไทยยังคงมีความเสี่ยงด้านความมั่นคง ทั้งที่มาจากปัญหาการก่อความไม่สงบในประเทศ ปัญหาการก่อการร้าย วิกฤตเศรษฐกิจและการแข่งขันด้านต่าง ๆ ในเวทีระหว่างประเทศ รวมทั้งภัยพิบัติที่เกิดจากมนุษย์และธรรมชาติ มีความรุนแรงและผลกระทบสูงในระยะต่อไปเป็นประเด็นท้าทายต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงทั้งการบริหารวิกฤต การเตรียมความพร้อมเพื่อตอบสนองอย่างฉับไว และการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน รวมทั้งการเสริมสร้างศักยภาพของประเทศให้มีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสังคม

๓. สภาพและปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย

ในสังคมไทยมีปัญหาความเสื่อมถอยในด้านคุณธรรมจริยธรรมของคนทั้งในระดับนักการเมือง ข้าราชการ หรือคนในแวดวงอาชีพต่าง ๆ ภาพที่เห็นชัดเจนและเป็นข่าวอยู่ทุกวันนี้คือ การทุจริตคอร์รัปชัน การก่ออาชญากรรม การประพฤติผิดหรือละเมิดระเบียบวินัยการจราจร การเสพและการค้ายาเสพติด ซึ่งแพร่ระบาดในกลุ่มเด็กและเยาวชนไทย ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงอุดมศึกษา เป็นต้น ซึ่งเห็นได้จากรายงานข้อมูลดังต่อไปนี้

๓.๑ กระทรวงวัฒนธรรม ร่วมกับสวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (มสด.) (๒๕๕๑) สํารวจการรับรู้ภาพลักษณ์ ความพึงพอใจและความคิดเห็น ตลอดระยะเวลา ๔ ปี ที่ก่อตั้งกระทรวงวัฒนธรรมขึ้นมาพบว่า วัฒนธรรมไทยที่ประชาชนเห็นว่ากำลังเป็นปัญหาและต้องการให้กระทรวงวัฒนธรรมแก้ไขอย่างเร่งด่วน ๑๐ ปัญหา ได้แก่ ปัญหาการแต่งกายไม่สุภาพส่อไปในทางยั่วของวัยรุ่นหรือดารา รูปแบบชุดนักเรียนนักศึกษาที่ไม่เหมาะสม ปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม การเสื่อมถอยของจิตสำนึกที่ดีงาม และความซื่อสัตย์สุจริต ปัญหาการขาดความกตัญญูไม่เชื่อฟังบิดามารดา ขาดความสำรวมในกิริยามารยาทและการมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ ปัญหาการสืบสานวัฒนธรรมประเพณี ขาดการรณรงค์เกี่ยวกับวัฒนธรรมอย่างพอเพียง ปัญหาในเรื่องอบายมุข การมั่วสุมของเด็กวัยรุ่น เช่น การดื่มสุรา การเสพยาเสพติด การค้าประเวณี การเที่ยวกลางคืน ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ปัญหาวัฒนธรรมไทยถูกชาวต่างชาติกลืน ปัญหาสื่อต่าง ๆ ที่เผยแพร่ภาพและเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม เช่น เว็บไซต์ลามกฉาวเลิฟซีนีในละคร ซีดีลามก เป็นต้น ปัญหาความเสื่อมโทรมทางศาสนา และปัญหาการขาดระเบียบวินัยความรับผิดชอบในหน้าที่ของประชาชน (สุทธิวรรม ตันติรัตนวาท และ ศศิกัญจน์ ทวีสุวรรณ, ๒๕๕๒)

ต่อมาในปี ๒๕๕๘ กระทรวงวัฒนธรรม ร่วมกับสวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศ จำนวน ๓,๑๐๖ คน ระหว่างวันที่ ๑๐-๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๘ พบว่าประชาชนคาดหวังให้กระทรวงวัฒนธรรม ดำเนินการในเรื่องเหล่านี้อย่างต่อเนื่องและจริงจัง คือ การนำศิลปวัฒนธรรมไทยมาผสมผสานกับความทันสมัยเพื่อนำมาสนใจ การปลูกฝังค่านิยม จิตสำนึกที่ดีแก่เยาวชนไทย ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย การสร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมไทยให้มีสืบไป นำการแสดงแบบไทย ๆ มาเผยแพร่ให้มากขึ้น รณรงค์ค่านิยมที่ถูกต้องให้กับคนไทย การมอบรางวัลต่าง ๆ เพื่อเป็นกำลังใจและเป็นแบบอย่างให้ผู้อื่นได้ปฏิบัติตาม การอนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรมท้องถิ่นและพื้นบ้านของแต่ละจังหวัด การช่วยเหลือชุมชน และส่งเสริมการสร้างรายได้จากของพื้นบ้าน ส่งเสริมการแต่งกายที่เหมาะสมการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ส่งเสริมเรื่องคุณธรรมจริยธรรม และการปลูกจิตสำนึกที่ดี การขึ้นทะเบียนมรดกโลก และจัดกิจกรรมวัฒนธรรมที่เน้นกลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมงาน คือ เด็กและเยาวชนเป็นหลัก

๓.๒ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน หรือ ก.พ. ได้วิเคราะห์สภาพปัญหาของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมและการทุจริตประพฤติมิชอบในราชการเพื่อประกอบการจัดทำยุทธศาสตร์การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในภาครัฐ (พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๕) พบปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหา รวม ๖ ประการคือ

- ๑) ปัจจัยด้านการใช้อำนาจและหน้าที่ตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐในทางที่ผิด หลีกเลี่ยงการบังคับใช้กฎหมาย แสวงหาประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้อง
- ๒) ปัจจัยด้านคุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการดำเนินการบางอย่างที่อาจไม่ผิดกฎหมายแต่ขัดกับหลักคุณธรรม
- ๓) ปัจจัยทางวัฒนธรรม ทศนคติ และค่านิยมที่หล่อหลอมให้เกิดกระบวนทัศน์ที่ไม่ถูกต้อง
- ๔) ปัจจัยเชิงสังคมและการเมืองที่มีลักษณะอุปถัมภ์ มีความไม่เท่าเทียมกันสูง
- ๕) ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีลักษณะผูกขาดและแข่งขันกันอย่างไม่เป็นธรรม
- ๖) ปัจจัยทางด้านการกำกับดูแล การบริหารงานบุคคลของส่วนราชการเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการขององค์การกลางบริหารงานบุคคล ที่มีการนำไปปฏิบัติโดยสร้างความเป็นธรรม เช่น การสรรหาบุคคลเข้ารับราชการ การเลื่อนเงินเดือนการแต่งตั้งข้าราชการเป็นระดับสูงขึ้น การกำหนดตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานระดับจังหวัด อำเภอ การโยกย้ายการถูกสอบสวนและการลงโทษทางวินัย เป็นต้น

เมื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาดังกล่าวแล้ว จึงเห็นสมควรวางแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวออกเป็น ๕ ด้าน คือ

- (๑) มาตรการทางสังคม โดยการกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม เฝ้าระวังสาธารณะ ส่งเสริมระบบคุณธรรม สร้างค่านิยม ทศนคติที่ต่อต้านการทุจริต และสร้างกลไกให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบได้อย่างเข้มแข็ง มีสื่อที่มีเสรีภาพในการทำหน้าที่ตรวจสอบ
- (๒) มาตรการทางด้านกฎหมาย โดยการพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามการทุจริตให้ทันสมัยและสอดคล้องกับปัญหาการทุจริตที่พัฒนารูปแบบหรือเปลี่ยนไป มีการปฏิรูปกฎระเบียบต่าง ๆ ให้ทันสมัยเพื่อลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง
- (๓) มาตรการทางด้านเศรษฐกิจ โดยพยายามให้การแทรกแซงการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจของภาครัฐมีความเหมาะสม โดยให้ภาครัฐมีบทบาทในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภาคเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับบริการสาธารณะและสินค้าที่สร้างรายได้ให้ประเทศ หรือสินค้าบางประเภทที่เกี่ยวข้องกับความจำเป็นและความเป็นธรรมทางสังคม
- (๔) มาตรการทางการเมือง โดยส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข ป้องกันไม่ให้เกิดการผูกขาดการใช้อำนาจดุลพินิจในการตัดสินใจด้วยการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหาร ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนและส่งเสริมการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง
- (๕) มาตรการสำหรับข้าราชการและระบบราชการ เป็นต้นว่า การกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมให้แก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ การส่งเสริมระบบคุณธรรมโดยสร้างผู้นำในการขับเคลื่อนคุณธรรมในทุกองค์กร ทุกระดับ เพื่อเป็นต้นแบบให้ข้าราชการได้เรียนรู้และปฏิบัติตาม การพัฒนาข้าราชการทุกระดับอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นการมีคุณธรรม จริยธรรม และตัดสินใจที่กระทำหรือไม่กระทำการให้ได้อย่างเหมาะสม การสร้างค่านิยม และทศนคติที่ต่อต้านการทุจริต

และรณรงค์ส่งเสริมยกย่องข้าราชการที่ดี มีความรู้คู่คุณธรรม รวมทั้งการปรับปรุงระบบบริหารงานบุคคล ให้เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและให้เกิดผลในทางปฏิบัติ เป็นต้น

ต่อมาเมื่อมีการกำหนดประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนให้เป็นมาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๙ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เล่มที่ ๑๒๖ ตอนพิเศษ ๑๖๒ ง หน้า ๗๓-๘๖ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

สำนักงาน ก.พ. ได้ติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และสถานภาพทางจริยธรรมของข้าราชการอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ผลการศึกษาล่าสุดในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ สำนักงาน ก.พ. โดยความร่วมมือกับสวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ได้ดำเนินการสำรวจสถานภาพทางจริยธรรมของข้าราชการจากข้าราชการพลเรือนในสังกัดกรม กระทรวงทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน ๒,๘๑๐ คน พบผลการสำรวจโดยสรุปว่า

ข้าราชการพลเรือนมีการรับรู้ประมวลจริยธรรม คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๐๖ โดยให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมมากที่สุดในด้านการมีจิตสำนึกที่ดี มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และความเสียสละ (ร้อยละ ๘๖.๑๒) รองลงมา ในด้านการปฏิบัติหน้าที่อย่างรวดเร็ว โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ (ร้อยละ ๕๖.๗๘) และด้านการใช้ดุลพินิจตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรู้ ความสามารถตรงไปตรงมา และไม่เลือกปฏิบัติ (ร้อยละ ๓๒.๖๓) ตามลำดับ

นอกจากนี้ยังพบว่าข้าราชการมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติตนของข้าราชการในระดับ ดีมาก ในประเด็นการไม่ยึดติดกับค่านิยมรับค่าตอบแทน เงินใต้โต๊ะ และของรางวัล (ค่าเฉลี่ย ๓.๙๔) ปฏิบัติหน้าที่โดยมุ่งประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ของงานเพื่อประโยชน์ต่อสังคม (ค่าเฉลี่ย ๓.๙๑) และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ โปร่งใสและยุติธรรม (ค่าเฉลี่ย ๓.๘๘)

สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน คือ ข้าราชการบางส่วนยังมีความรู้ ความเข้าใจ และมองข้ามความสำคัญของการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม การรณรงค์ส่งเสริมและปลูกฝังจิตสำนึกในเรื่องจริยธรรม ยังดำเนินการได้ไม่ต่อเนื่องและจริงจัง การประชาสัมพันธ์เผยแพร่สาระสำคัญของประมวลจริยธรรมยังอาจไม่ทั่วถึง และผู้บังคับบัญชายังไม่ให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม เป็นต้น รวมทั้งได้เสนอแนะให้มีการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและการปลูกจิตสำนึกในการปฏิบัติตนตามประมวลจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง โดยมีผู้บริหารทุกระดับเป็นต้นแบบ และยกย่องเชิดชูเกียรติข้าราชการที่มีความประพฤติที่ดีให้เป็นแบบอย่าง และเผยแพร่ออกสู่สังคมในวงกว้าง เป็นต้น

๓.๓ ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “NIDA Poll” ร่วมกับ “ศูนย์ศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) เปิดเผยแพร่ผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชน เรื่อง “คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ทำการสำรวจระหว่างวันที่ ๒๐-๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ จากประชาชนทั่วประเทศ กระจายทั่วทุกภูมิภาค ระดับการศึกษา และอาชีพ รวมทั้งสิ้นจำนวน ๑,๒๕๑ หน่วยตัวอย่าง เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมตามเงื่อนไขคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการตามนโยบายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

จากผลการสำรวจเมื่อถามถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อปัญหาทางด้านคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นปัญหาใหญ่ที่สุดของสังคมไทยในปัจจุบัน พบว่า

ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ ๕๐.๖๘ ระบุว่า เป็นเรื่องของความซื่อสัตย์ สุจริต การทุจริตคอร์รัปชัน ร้อยละ ๑๔.๙๕ ระบุว่า เป็นเรื่องของการเสียสละ แบ่งปัน ขาดความมีน้ำใจ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม ร้อยละ ๑๒.๔๗

ระบุว่า เป็นเรื่องของการขาดความสามัคคีปรองดอง รักใคร่กลมเกลียว เกิดความขัดแย้งในสังคม ร้อยละ ๗.๙๙ ระบุว่า เป็นเรื่องของการขาดจิตสำนึกในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และการประพฤติผิดศีลธรรม อันดีงาม ร้อยละ ๔.๔๘

ระบุว่า เป็นเรื่องของการไม่รักษากฎหมายขาดความมีระเบียบวินัย ไม่เคารพสิทธิผู้อื่น ขาดความรับผิดชอบต่อสังคม ร้อยละ ๑.๒๐

ระบุว่า เป็นเรื่องของการไม่ละอาย ไม่เกรงกลัวต่อบาป ร้อยละ ๗.๗๕

ระบุว่า อื่น ๆ เช่น การขาดสติ การไม่รักษาขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรมไทย การไม่รู้จักรักให้อภัยซึ่งกันและกัน ขาดความอดทน อดกลั้น ความไม่เท่าเทียมกัน ความไม่ยุติธรรมใช้อำนาจในทางที่ผิด ปัญหาสังคม ค่านิยมที่ผิด ๆ ในเรื่องวัตถุนิยม และร้อยละ ๐.๔๘ ไม่ระบุ ไม่แน่ใจเมื่อถามถึงระดับความสำคัญต่อการเร่งดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในประเทศไทยพบว่า ร้อยละ ๔๑.๔๑ ระบุว่า เป็นเรื่องเร่งด่วนที่สุด ร้อยละ ๔๙.๘๐

ระบุว่า เร่งด่วนมาก ร้อยละ ๐.๐๘ ระบุว่าเร่งด่วนปานกลาง ร้อยละ ๖.๗๑ ระบุว่า เร่งด่วนน้อย ร้อยละ ๐.๙๖ ระบุว่า เร่งด่วนน้อยที่สุด และร้อยละ ๑.๐๔ ระบุว่าไม่ใช่เรื่องเร่งด่วน

ด้านความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อหน่วยงาน องค์กร หรือบุคคล ที่ควรมีบทบาทหลักในการดำเนินกิจกรรม เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทยมากที่สุด พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ ๓๓.๕๗ ระบุว่า เป็นสถานศึกษา รองลงมา ร้อยละ ๓๐.๖๒

ระบุว่า เป็นหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ รัฐบาล กระทรวงวัฒนธรรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๘.๖๓ ระบุว่า เป็นองค์กรทางศาสนา ร้อยละ ๖.๐๐

ระบุว่า เป็นสื่อมวลชนร้อยละ ๕.๒๘

ระบุว่า เป็นสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.) ร้อยละ ๓.๐๔

ระบุว่า เป็นตำรวจ ร้อยละ ๐.๙๖

ระบุว่า เป็นสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ร้อยละ ๑๑.๓๕

ระบุว่า อื่น ๆ ได้แก่ ผู้นำประเทศ นายกรัฐมนตรี นักการเมือง ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา สถาบันครอบครัว ประชาชนและทุก ๆ ฝ่ายควรร่วมมือกันและร้อยละ ๐.๕๖ ไม่ระบุ ไม่แน่ใจ เมื่อถามถึงการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ ตามนโยบายของ คสช. พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ ๕๒.๑๒ ระบุว่า ไม่ทราบถึงค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการตามนโยบายของ คสช. ขณะที่ ร้อยละ ๔๗.๘๘ ระบุว่า ทราบ เมื่อถามถึงการส่งเสริมให้นักเรียนท่องค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการในโรงเรียนว่าจะช่วยปลูกฝังค่านิยมดังกล่าวแก่เด็กได้ในระดับใด พบว่า ร้อยละ ๑๘.๖๓ ระบุว่า จะสามารถช่วยปลูกฝังค่านิยมดังกล่าวให้แก่เด็กได้มากที่สุด ร้อยละ ๕๓.๗๒ ระบุว่า ช่วยได้มาก ร้อยละ ๐.๑๖ ระบุว่า ช่วยได้ปานกลาง ร้อยละ ๒๑.๔๒ ระบุว่า ช่วยได้น้อย ร้อยละ ๒.๘๘ ระบุว่า ช่วยได้น้อยที่สุด ร้อยละ ๓.๑๒ ระบุว่า ไม่สามารถช่วยได้เลย และ ร้อยละ ๐.๐๘ ไม่ระบุ ไม่แน่ใจ

๓.๔ โครงการพัฒนาเครือข่ายการจัดการเชิงพื้นที่ในการวิเคราะห์สถานการณ์และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน (Child Watch) โดยการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้ดำเนินการสำรวจสถานการณ์เด็กและเยาวชนในรอบปี ๒๕๕๔-๒๕๕๕ โดย

ครอบคลุมการสำรวจการใช้ชีวิตของเด็กและเยาวชนในช่วงวัยต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดกลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศกว่า ๒๕,๙๗๕ คน ในพื้นที่ ๗ ภูมิภาค แบ่งเป็น ภาคเหนือ ๕,๒๐๕ คน (เชียงใหม่ น่าน ลำปาง พิชญ์โลก) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๓,๐๐๓ คน (สกลนคร อุดรธานี นครพนม) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒,๘๐๐ คน (มหาสารคาม มุกดาหาร อุบลราชธานี) ภาคกลาง ๕,๐๐๑ คน (กาญจนบุรี นครปฐม พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรีสิงห์บุรี) ภาคตะวันออก ๒,๐๐๐ คน (สมุทรปราการ สระแก้ว) ภาคใต้ ๖,๐๐๓ คน (นครศรีธรรมราช ภูเก็ต ยะลา) และกรุงเทพมหานคร ๑,๙๖๓ คน โดยในปี ๒๕๕๔-๒๕๕๕ มีสภากาชาดหรือ แนวน้อมที่น่าสนใจดังนี้

(๔.๑) สภากาชาดด้านครอบครัว พบว่า เด็กไทยในปัจจุบันไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่ หรือพ่อแม่แยกทางกันสูงถึงร้อยละ ๓๖ และเด็กที่ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ มีอัตราการสูบบุหรี่และดื่มแอลกอฮอล์ สูงกว่าเด็กที่อยู่กับพ่อแม่ ถึงร้อยละ ๓.๒

(๔.๒) สภากาชาดทางเพศ พบว่า สถานการณ์แม่วัยรุ่นอายุ ๑๙ ปี และต่ำกว่า ยังคงเป็นสถานการณ์ที่น่าจับตามอง เนื่องจากในปี ๒๕๕๔ มีจำนวนแม่วัยรุ่นของไทยสูงถึง ๑๒๙,๓๒๑ คน หรือเฉลี่ยจำนวนที่เพิ่มขึ้นต่อวัน ๆ ละ ๓๕๔ คน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๑ ที่มีจำนวนแม่วัยรุ่นเพียง ๖๙,๘๗๔ คน เกือบเท่าตัว ทำให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนแม่วัยรุ่นที่สูงมากประเทศหนึ่งในเอเชีย

นอกจากนี้ปรากฏการณ์แม่วัยรุ่นเองยังสอดคล้องกับข้อมูลสภากาชาดเด็กและเยาวชนในปี ๒๕๕๕ ซึ่งพบว่าเด็กและเยาวชนโดยเฉลี่ยกว่าร้อยละ ๒๑ ยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งและอยู่ก่อนแต่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษาที่มีเด็กกว่าร้อยละ ๒๗ (อาชีวศึกษาร้อยละ ๒๔ มัธยมศึกษาตอนปลาย ๒๐ มัธยมศึกษาตอนต้น ๑๗ และประถมศึกษาร้อยละ ๑๔) ขณะเดียวกันมีเด็กเฉลี่ยเพียงร้อยละ ๓๐ เท่านั้นที่ระบุว่า ตนเองมีความรู้เรื่องอุปกรณ์คุมกำเนิด และการติดต่อของกามโรคและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เป็นอย่างดี

(๔.๓) สภากาชาดด้านความเสี่ยงและอบายมุข พบว่า ยังคงอยู่ในระดับใกล้เคียงกับปี ๒๕๕๔ โดยพบว่า เด็กไทยเฉลี่ยร้อยละ ๒๐ หรือ ๑ ใน ๕ เล่นพนันฟุตบอลและซ็อลอตเตอร์รี่ หรือห่วยใต้ดินเป็นครั้งคราวถึงเป็นประจำ โดยเด็กในระดับอุดมศึกษาถือเป็นช่วงวัยที่เล่นพนันฟุตบอลและซ็อลอตเตอร์รี่ หรือห่วยใต้ดินสูงที่สุดเฉลี่ยร้อยละ ๒๘ และ ๓๐ ตามลำดับ ขณะที่เด็กในระดับประถมศึกษาเป็นช่วงวัยที่เล่นพนันฟุตบอล และซ็อลอตเตอร์รี่หรือห่วยใต้ดินน้อยที่สุดเฉลี่ยร้อยละ ๑๑ และ ๑๕ ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาถึงเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาแล้วจะพบว่า เด็กซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงจะมีแนวโน้มที่จะเล่นการพนันน้อยกว่าเด็กซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โดยพบว่า เด็กซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงกว่า ๒.๕ เฉลี่ยร้อยละ ๑๘ มีพฤติกรรมเล่นพนันฟุตบอล และซ็อลอตเตอร์รี่หรือห่วยใต้ดิน และที่เด็กซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาน้อยกว่า ๒.๕ มีมากถึงร้อยละ ๒๕ นอกจากนี้ เมื่อได้ทำการวิเคราะห์ถึงปัจจัยเชิงสาเหตุแล้วจะพบว่า ปัจจัยที่สำคัญซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมการเล่นพนันของเด็กนั้นเกิดจากปัจจัย “ด้านครอบครัว” และ “กลุ่มเพื่อน” ของเด็ก นอกจากนี้ ในเรื่องสิ่งเสพติดและปัญหาความรุนแรงซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของสังคมไทย

ในปัจจุบันจะพบว่าเด็กและเยาวชนไทยเกือบ ๑ ใน ๔ (ร้อยละ ๒๒) พบเห็นการเสพยาเสพติดร้ายแรงในสถานศึกษาเป็นครั้งคราวถึงเป็นประจำ โดยเมื่อนำมาคำนวณเทียบกับจำนวนเด็กและเยาวชนในระบบการศึกษา ซึ่งมีกว่า ๑๑ ล้านคน จะพบว่า เด็กไทยกว่า ๒.๗ ล้านคน กำลังตกอยู่ในความเสี่ยงจากปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเด็กซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน น้อยกว่า ๒.๕ ซึ่งถือเป็นกลุ่มเยาวชน ซึ่งมี

ความเสี่ยงอย่างมากที่จะกลายเป็นเด็กซึ่งหลุดออกจากระบบการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลการสำรวจ สภาวะการณ์เด็กในปี ๒๕๕๕ ที่พบว่า เด็กซึ่งมีเกรดเฉลี่ยน้อยกว่า ๒.๕ เฉลี่ยร้อยละ ๒๙ มีโอกาสพบเห็นการ เสพยาเสพติดร้ายแรงในสถานศึกษาเป็นครั้งคราวถึงเป็นประจำ ซึ่งสูงกว่าเด็กซึ่งมีเกรดเฉลี่ยมากกว่า ๒.๕ ซึ่งมี เพียงร้อยละ ๒๒ ในประเด็นด้านความรุนแรงพบว่า เด็กไทยกว่าร้อยละ ๓๔ เคยพบเห็นการพกพาอาวุธเป็นครั้ง คราวถึงเป็นประจำ และเคยพบเห็นการทำร้ายร่างกายในสถานศึกษาเป็นครั้งคราวถึงเป็นประจำ และ นอกจากนี้ ยังพบอีกว่ามีเด็กถึงร้อยละ ๒๖ เคยพบเห็นหรือเคยถูกขู่กรรโชกทรัพย์หรือรีดไถเงิน โดยนอกจากนี้ ยังพบอีกว่าระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของเด็กเอง มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของ เด็กไทยโดยพบว่าเด็กเกรดเฉลี่ยน้อยกว่า ๒.๕ มักจะมีประสบการณ์เคยพบเห็นหรือเคยถูกกระทำรุนแรงที่สูง กว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า ๒.๕ ขณะเดียวกันเมื่อทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลและ ปัจจัยเชิงสาเหตุแล้วจะพบว่าปัจจัยเรื่อง “ชุมชน” “ครอบครัว” และ “เพื่อน” ถือเป็นปัจจัยซึ่งมีอิทธิพลอย่าง มากต่อการพบเห็นพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน ซึ่งหากเด็กต้องตกอยู่ในสภาวะการณ์ ดังกล่าวเช่นนี้ นานวันเข้าเด็กย่อมซึมซับเอาพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงเหล่านี้เป็นของตนในที่สุด

(๔.๔) สภาวะการณ์ด้านคุณธรรมและจริยธรรมในปี ๒๕๕๕ พบว่า มีเด็กและเยาวชนที่ยังเชื่อเรื่อง “กฎแห่งกรรม ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” เพียงร้อยละ ๕๖ ซึ่งลดลงจากร้อยละ ๖๒ ปี ๒๕๕๒ นอกจากนี้ จากการ สืบค้นด้วยข้อคำถามใหม่ที่เพิ่มขึ้นยังพบอีกว่า ทักษะคติของเด็กและเยาวชนไทย ต่อเรื่อง “ความดีสามารถ เอาชนะความชั่วได้” มีเพียงร้อยละ ๕๑ เท่านั้น และยังพบอีกว่า มีเด็กและเยาวชนเพียงร้อยละ ๓๙ เท่านั้นที่ยัง บอกว่าตนเองยังดำเนินชีวิตตามหลักศาสนา เช่น ถือศีล ปฏิบัติตามหลักศานาคำสอนของศาสนา ซึ่งหาก พิจารณาตามระดับการศึกษาจะพบว่า เด็กยิ่งโตยิ่งหย่อนการปฏิบัติตามศาสนกิจ แต่อย่างไรก็ตาม ในภาพรวม พบว่า มีเด็กสวดมนต์ไหว้พระหรือประกอบศาสนกิจประจำวันบ่อยครั้งถึงเป็นประจำเพิ่มสูงขึ้นจากร้อยละ ๒๗ ในปี ๒๕๕๒ เป็นร้อยละ ๓๔ ในปี ๒๕๕๕ ทั้งนี้ จากข้อคำถามที่เพิ่มขึ้นในปี ๒๕๕๕ พบว่า ปัจจัยสำคัญ คือ ครอบครัว ครู และชุมชน มีส่วน ไม่น้อยในการหล่อหลอมค่านิยมและวิถีปฏิบัติเรื่องศาสนา คุณธรรมและ จริยธรรมของเด็กและเยาวชนโดยพบว่าปัจจัยเหล่านี้ยังอยู่ในระดับที่ไม่สูงนัก คือ มีพ่อแม่ผู้ปกครองที่สั่งสอน เรื่องคุณธรรมจริยธรรมลูกอยู่เสมอเพียงร้อยละ ๕๔ เท่านั้น และมีครูเพียงครึ่งเดียวที่เป็นตัวอย่างด้านคุณธรรม จริยธรรมให้แก่เด็กเท่านั้น อีกทั้งเด็กไม่ถึงครึ่งคือร้อยละ ๔๗ ที่บอกว่า ชุมชนของตนมีพระ/นักบวช/ผู้นำทาง ศาสนาที่เป็นที่นับถือและเป็นหลักยึดเหนี่ยวให้ชุมชนได้ แต่ในขณะเดียวกันก็พบความแตกต่างที่ชัดเจนระหว่าง เด็กที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ครอบครัวครู และชุมชนให้การอบรมสั่งสอนเรื่องคุณธรรมจริยธรรม กับเด็กที่ขาด ปัจจัยเหล่านี้หันหน้า

๓.๕ กรุงเทพมหานคร โดยศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ (๒๕๕๗) สะท้อนความคิดเห็นของ ประชาชนต่อประเด็นต่าง ๆ ที่จะทำการปฏิรูป ซึ่งการสำรวจครั้งนี้เป็นการสะท้อนความเห็นของประชาชนที่มี ต่อการปฏิรูปสื่อสารมวลชนภายใต้หัวข้อ “กรุงเทพโพลล์ร่วมปฏิรูปประเทศไทย : ปฏิรูปสื่อเพื่อลดความ ชัดแย้ง” โดยสำรวจจากประชาชนทั่วประเทศ จำนวน ๑,๐๘๘ คน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๘ ติดตามข่าวจากทีวีรองลงมาร้อยละ ๓๕.๐ ติดตามข่าวจากโซเชียลมีเดีย เช่น facebook twitter และ ร้อยละ ๓๔.๗ ติดตามจากเว็บไซต์ต่าง ๆ

ส่วนข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนต้องคิดพิจารณาก่อนที่จะตัดสินใจเชื่อข่าวนั้น ๆ มากที่สุด คือ ข่าว จากทีวี (ร้อยละ ๕๕.๑) รองลงมาคือ ข่าวจากโซเชียลมีเดีย (ร้อยละ ๔๗.๙) และข่าวจากจากเว็บไซต์ต่าง ๆ (ร้อยละ ๓๓.๐) ทั้งนี้ประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ ๘๖.๖ มีความเห็นว่าการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนในปัจจุบัน มีอิทธิพลมากถึงมากที่สุด ต่อการชี้นำทางความคิดของประชาชน ขณะที่มียังร้อยละ ๑๐.๕ เท่านั้น ที่เห็นว่า

มีอิทธิพลน้อยถึงน้อยที่สุด ที่เหลือร้อยละ ๒.๙ ไม่แน่ใจ เมื่อถามถึงความเป็นอิสระของสื่อมวลชนจากนายทุน หรือนักการเมืองในการนำเสนอข่าว ประชาชนร้อยละ ๖๔.๘ เห็นว่าสื่อไม่เป็นอิสระ ถูกครอบงำ และซื้อได้ถ้า หยิบยื่นให้ ขณะที่ร้อยละ ๒๖.๒ เห็นว่า สื่อเป็นอิสระ ไม่ถูกครอบงำ และซื้อไม่ได้ ที่เหลือร้อยละ ๙.๐ ไม่แน่ใจ นอกจากนี้ ประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ ๗๔.๕ เห็นว่า ข่าวที่สื่อนำมาเสนอเชื่อถือไม่ค่อยได้เพราะไม่ได้นำเสนอ ความจริงทั้งหมด รองลงมาร้อยละ ๒๐.๗ เห็นว่าเชื่อถือได้ ตรงตามข้อเท็จจริง และร้อยละ ๒.๒ เห็นว่าสื่อ เชื่อถือไม่ได้เลย เพราะข้อมูลไม่เป็นความจริง สร้างข่าวขึ้นมาเอง ที่เหลือร้อยละ ๒.๖ ไม่แน่ใจ สำหรับความ เป็นกลางในการนำเสนอข่าวการเมืองของสื่อมวลชน ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ ๕๔.๔ ระบุว่าสื่อไม่ค่อยเป็น กลาง รองลงมาร้อยละ ๓๐.๒ ระบุว่า เป็นกลาง และร้อยละ ๑๐.๐ ระบุว่าไม่เป็นกลางเลย ที่เหลือร้อยละ ๕.๔ ไม่แน่ใจ เมื่อถามถึงการปฏิรูปประเทศไทยในครั้งนี้ สื่อมวลชนจำเป็นต้องถูกปฏิรูปด้วยหรือไม่ พบว่า ประชาชนมากถึงร้อยละ ๗๘.๕ ระบุว่าจำเป็นต้องปฏิรูปสื่อด้วย ขณะที่มีเพียงร้อยละ ๑๖.๔ ที่ระบุว่าไม่ จำเป็นต้องปฏิรูปสื่อ และที่เหลือร้อยละ ๕.๑ ไม่แน่ใจสุดท้ายเมื่อถามว่าสื่อมวลชนในประเทศไทย ควรมีการ สอบใบอนุญาตวิชาชีพสื่อมวลชน เหมือนวิชาชีพอื่น ๆ เช่น แพทย์ ทนายความ หรือไม่ ประชาชนส่วนใหญ่ร้อย ละ ๘๙.๙ เห็นว่าควรมีการสอบใบอนุญาตขณะที่มีเพียงร้อยละ ๖.๙ เท่านั้นที่ระบุว่า ไม่ควรมีการสอบ และที่ เหลือร้อยละ ๓.๒ ไม่แน่ใจ

๓.๖ จากการสำรวจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต “สวนดุสิตโพล” (๒๕๕๐) เกี่ยวกับปัญหาคุณธรรมด้านสภาพแวดล้อม นักเรียน/นักศึกษา ผู้บริหาร/ครู/อาจารย์ ผู้ปกครอง เมื่อวันที่ ๑๐-๑๘ มีนาคม ๒๕๕๐ ผลการสำรวจพบดังนี้ (ผู้จัดการOnline, ๒๕๕๐)

(๑) ผลการวิจัยเกี่ยวกับ ๕ พฤติกรรม เยาวชนไทยที่สังคมพึงตระหนัก คือ (๑) การใช้สินค้า ฟุ่มเฟือย ยึดติดกับวัตถุนิยม (๒) การแต่งตัวที่ไปเปลือย ไม่ถูกกาลเทศะ/ตามแฟชั่นต่างชาติ (๓) การมั่วสุม ระบายมุขเช่น สูบบุหรี่ดื่มเหล้าติดยาเสพติด เทียวกลางคืนติดเกม (๔) มีอิสระทางความคิด กล้าคิดกล้า แสดงออกมากเกินไปจนเกินงาม (๕) ก้าวร้าว ไม่เชื่อฟังพ่อแม่ ไม่มีความกตัญญู และขาดสัมมาคารวะ

(๒) ผลการวิจัยเกี่ยวกับ ๕ ปัญหา ของสังคมไทยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของเยาวชนไทยคือ (๑) ครอบครัวขาดความรัก และความอบอุ่น (๒) การมีความรัก/เพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร (๓) ภัยจากสื่อ อินเทอร์เน็ต (๔) การเข้าถึงระบายมุขทั้งเหล้า/บุหรี่/ยาเสพติด ได้ง่าย (๕) ขาดแบบอย่างที่ดี/ไม่มีตัวอย่างที่ดีให้ เห็นชัดเจน

(๓) ผลการวิจัยเกี่ยวกับ ๑๐ คุณธรรม ของเยาวชนไทยที่ควรเร่งสร้าง/ปลูกฝัง คือ (๑) ความมี ระเบียบวินัย (๒) ความซื่อสัตย์ (๓) ความขยันหมั่นเพียร (๔) ความมีน้ำใจ/เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (๕) ความสุภาพมี สัมมาคารวะ (๖) ความกตัญญู (๗) ปลูกจิตสำนึกที่ดี (๘) ความสามัคคี (๙) ความมีเหตุผล (๑๐) การเห็นแก่ ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

๓.๗ ผลการศึกษาของบุญเลิศ จิรภัทร์ และคณะ (๒๕๔๘) ได้ศึกษาหลักธรรมสำหรับกลุ่ม ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ๓ กลุ่มคือ ผู้ทรงคุณวุฒิ พระภิกษุผู้ทรงคุณวุฒิ และพระภิกษุผู้ทำหน้าที่เผยแผ่ธรรม และข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผลการศึกษาได้กล่าวถึงปัญหา คุณธรรมของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ สาเหตุของปัญหาแนวทางแก้ไข และคุณธรรมที่ควรส่งเสริมเพื่อ แก้ปัญหาแต่ละปัญหา

๓.๘ ผลการศึกษาของพรณี ผุดเกตุ และคณะ (๒๕๕๕) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพ ด้านการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในจังหวัดสงขลา พบว่า การดำเนินงานโครงการพระสอน

ศีลธรรมในโรงเรียนยังมีปัญหาอุปสรรคหลายประการ ปัญหาที่สำคัญที่สุด คือปัญหาด้านความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน โดยพบว่า ขาดความรู้ด้านเทคนิคการสอนการบริหารจัดการชั้นเรียน การผลิตสื่อการสอน การวัดและประเมินผลการเรียน ไม่เข้าใจจิตวิทยาการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายในการเรียนสอดคล้องกับคำปาฐกถาของพระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) ที่กล่าวไว้ในการสัมมนาพระสอนศีลธรรมและพระนักเทศน์ ณ วัดประยูรวงศาวาสวรวิหาร เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๒ ว่า “จุดอ่อนของพระที่เข้าไปสอนศีลธรรมในโรงเรียน คือ ความรู้ในเรื่องวิชาครู และการจัดทำแผนการสอน ซึ่งจะต้องหาแนวทางแก้ไขกันไป”(สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๘)

๓.๙ ปัญหาการคอร์รัปชัน ซึ่งหลายคนมองว่าไม่สำคัญ เพราะคิดว่าไม่ใช่ปัญหาตนเอง ไม่ใช่เรื่องของตนเอง แต่หากมองย้อนกลับให้ดีแล้ว จะเห็นว่า ปัญหาการคอร์รัปชันเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของเราอย่างมากดังจะเห็นได้จากปาฐกถาพิเศษของ “ธานินทร์ กรีวิเชียร” กล่าวว่า สังคมไทยกำลังประสบกับวิกฤตการณ์ด้านคุณธรรมและจริยธรรมอย่างออกอักษุ สังคมเกิดความแตกแยก เกิดความไม่เท่าเทียมกัน มีการใช้กำลังอย่างไร้มนุษยธรรมในการระงับข้อพิพาท มีการฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นที่แจ้งประจักษ์ทุกระดับ ทั้งในวงราชการและเอกชน เช่น มีการซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและในระดับท้องถิ่น มีการประมุขซื้อขายตำแหน่งหน้าที่ราชการ มีการสมยอมคบคิดกันในการประกวราคาก่อสร้างและการจัดซื้อพัสดุของหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐและการฉ้อราษฎร์บังหลวงยังมีแนวโน้มว่าจะเลวร้ายลงเป็นลำดับ แพร่ระบาดในวงกว้าง ลึกและซับซ้อนขึ้นการคอร์รัปชันเชิงนโยบาย (Policy Corruption) รวมถึงทัศนคติที่ว่า “โกงกินบ้างก็ไม่เป็นไร ขอให้มึผลงานก็พอ” จึงยอมทนต่อการทุจริตคอร์รัปชันเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วง โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องและชอบธรรม สาเหตุของวิกฤตการณ์ คือ สังคมไทยห่างไกลคำสอนทางศาสนาเป็นสังคมที่ตามใจตนเองอย่างไม่มีขอบเขต ไม่มีระเบียบวินัย และไม่นำพาต่อกฎหมายของบ้านเมือง เป็นสังคมแห่งวัตถุนิยมห่อคนร่ำรวย คนมีอำนาจ ความอยากมีอยากได้ในสิ่งที่ตนไม่มีสิทธิที่จะได้โดยชอบ หรือความโลภ ปัญหาที่น่าคิด คือ เราจะทำอย่างไรให้คนมี “หิริ โอตตปปะ” หรือมีความละอายต่อการทำชั่วเพราะกลัวบาป และไม่กล้าที่จะกระทำทุจริตประพฤติมิชอบ (ธานินทร์กรีวิเชียร, ๒๕๕๑)

สรุปว่าสังคมไทยกำลังเผชิญกับวิกฤตความเสื่อมถอยทางด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งสะท้อนได้จากคนในสังคมมีความถี่ในการใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหามากขึ้น ทั้งปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรระหว่างชุมชน ความคิดเห็นที่แตกต่างทางการเมือง ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดและการพนันเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ เกิดจากสังคมไทยย่อหย่อนจากศีลธรรมอันดีงาม ทำให้คนในสังคมขาดความยับยั้งชั่งใจ ขาดการใช้เหตุและผล ขาดความเอื้ออาทร ส่งผลให้ควมมีคุณธรรมในสังคมปัจจุบันลดน้อยลง

๔. ข้อปฏิบัติสำหรับสังคมคุณธรรม

สังคมไทยเป็นสังคมที่มีความหลากหลายในเรื่องชาติพันธุ์ ศาสนา และวัฒนธรรมแต่สามารถผสมผสานกันได้อย่างกลมกลืนจนเป็นสังคมที่มีลักษณะเฉพาะ รักอิสระ ยึดมั่นในสถาบันศาสนา พระมหากษัตริย์มีขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม และประเพณีที่ดีงามที่เป็นเอกลักษณ์เป็นของตนเอง เพราะฉะนั้น การจะรักษาเอกลักษณ์ความเป็นไทยไว้ให้ยั่งยืนตลอดไปได้นั้น จึงต้องอาศัยคนไทยนั่นเอง ดังจะ

ขออัญเชิญพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ พระราชทานแก่สมาคมนักเรียนไทยในประเทศญี่ปุ่น เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ ความว่า

“...ถึงอย่างไรความเป็นไทยนั้นก็เป็นสมบัติอย่างหนึ่งที่มีค่าระดับโลกอยู่ ไม่ควรมีใครจะละเลยทำลายเสีย เพราะจะทำให้สูญเสียสมบัติมีค่านั้นไป คนที่จะรักษาความเป็นไทยได้มั่นคงที่สุด ดีและเหมาะสมที่สุด ไม่มีใครอื่น นอกจากคนไทย เพราะฉะนั้นไม่ว่าจะอยู่ ณ แห่งใด คนไทยมีหน้าที่ต้องรักษาความเป็นไทยเสมอ ทั้งทางวัตถุ ทางจริยธรรม และภูมิปัญญา...”

จากการที่สังคมไทยมีทุนทางสังคมและวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงคนไทยทั้งประเทศให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้นั้น ในแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) จึงเห็นว่าคนไทยควรนำทุนทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีอยู่นั้นมาเป็นข้อปฏิบัติหลักสำหรับสังคมคุณธรรม ดังต่อไปนี้

๔.๑ การยึดและปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนาของแต่ละศาสนา โดยนำหลักธรรมทางศาสนาเกี่ยวกับการสอนให้เป็นคนซื่อตรง มีวินัย เสียสละ และความพอเพียง มาบูรณาการกับการดำเนินชีวิต เพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง จริงอยู่ หลักธรรมของแต่ละศาสนาจะมีมากมายและมีความแตกต่างกันแต่โดยพื้นฐานของแต่ละศาสนาต่างก็มุ่งสอนให้ศาสนิกประพฤติปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนา โดยให้มุ่งกระทำแต่ความดีและละเว้นการกระทำความชั่วทั้งปวง ซึ่งเป็นคำสอนร่วมกันของทุกศาสนาที่มนุษย์พึงปฏิบัติต่อเพื่อนมนุษย์ ได้แก่ (๑) ข้อปฏิบัติที่พึงละเว้น เช่น พระพุทธศาสนาสอนเรื่องศีล ๕ และ (๒) ความประพฤติที่พึงปฏิบัติ เช่น พระพุทธศาสนาสอนเรื่องธรรม ๕ ประการ เมื่อพิจารณาลักษณะดังกล่าวจึงมีความเป็น “คุณธรรมสากล”(ศรุต นาควิษระ, ๒๕๕๘)

ศาสนาเป็นสิ่งที่มีความยาวนาน ในระยะแรกศาสนาเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดขึ้นมา เพื่อขจัดความหวาดกลัวสิ่งต่าง ๆ ที่ล้อมรอบตัวของมนุษย์ คิดว่าปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นมาจากการกระทำของผู้มีฤทธิ์มากกว่าตนเมื่อมนุษย์เริ่มเรียนรู้ธรรมชาติมากขึ้น และเกิดเป็นศาสนาที่มีเหตุผลเข้ามาเป็นแบบแผนและเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ความเชื่อศรัทธาในกิจกรรมหรือพิธีกรรมต่าง ๆ ของแต่ละศาสนาก็กลายมาเป็นประเพณี วัฒนธรรมที่ทำสืบต่อกันมาเป็นระยะเวลายาวนาน ดังนั้น ศาสนาทุกศาสนา จึงเป็นที่พึ่งทางใจของมนุษย์ มีหลักธรรมคำสั่งสอนที่มุ่งหมายสั่งสอนให้คนที่เป็นสมาชิกในสังคมเป็นคนดี มีคุณธรรม มีเหตุผลและศรัทธาในความถูกต้อง มีพิธีกรรมและเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ที่บ่งบอกถึงความเป็นศาสนานั้น ๆ บุคคลไม่ว่าจะอยู่ในฐานะบทบาทใดจะต้องยึดถือหลักธรรมในการดำเนินชีวิต เพราะธรรมหรือหลักคำสอนจะช่วยแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ได้อีกทั้งจะทำให้ทุกคนอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติศาสนาเป็นเรื่องของจิตใจและอารมณ์ สามารถจูงใจและผูกใจคนไว้ได้อย่างแน่นแฟ้น มนุษย์จะนำศาสนาที่ตนนับถือติดตัวไปปฏิบัติหรือเผยแพร่ในที่ใหม่ ศาสนาไม่ใช่ของที่อยู่กับที่แต่จะอยู่ตรงที่หนึ่งที่ได้ก็ต่อเมื่อมนุษย์ยังไม่อพยพไปไหน

บุคคลที่เกิดมาในศาสนาใดก็จะนับถือศาสนานั้น และมีความประพฤติกัลยกับบุคคลที่นับถือศาสนานั้น ๆ เช่น เด็กฝรั่งที่ถูกเลี้ยงแบบไทยและให้นับถือศาสนาพุทธ ก็จะมีพฤติกรรมและความคิดอ่านไปในแบบไทย ๆ เป็นต้น ศาสนาจึงมีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของคนในสังคม โดยเฉพาะหลักธรรมที่เป็นพื้นฐานสำคัญของการดำเนินชีวิตซึ่งทุกศาสนามีความสอดคล้องกัน โดยการยึดมั่นในการทำความดีและละเว้นการกระทำ ความชั่ว ความสอดคล้องกันของหลักธรรมของแต่ละศาสนาทำให้บุคคลเข้าใจกัน อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข

ดังนั้น แก่นแท้ของความดีคือการนำหลัก “ธรรมะ” ไม่ว่าจะเป็นของศาสนาใดมายึดถือปฏิบัติ เพื่อให้เป็นคน “คิดดี ทำดี ทำถูกต้อง” จนเป็นธรรมชาติหรือลักษณะนิสัย เพราะ “ธรรมะ” ที่ทุกศาสนาสอน

เช่นความซื่อตรง ความเมตตากรุณาต่อเพื่อนมนุษย์ การไม่ละเมิดสิ่งของและสิทธิผู้อื่นโดยเฉพาะกามคุณ การรักษาให้ตนเองมีสติสัมปชัญญะเพื่อให้ละเว้นการกระทำความผิด ฯลฯ ล้วนแต่เป็นสิ่งที่สร้างให้คน “คิดดี” ทั้งสิ้นเมื่อเป็นคน “คิดดี” ก็ “ทำดี” ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและสังคม จึงส่งผลให้สังคมและประเทศชาติเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน ซึ่งนับได้ว่าเป็นการทำในสิ่งที่ “ถูกต้อง” (วีรวิท คงศักดิ์, ๒๕๕๕)

๔.๒ การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นหลักในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สามารถดำเนินชีวิตอย่างมั่นคง บนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเอง ความพอมีพอกิน การรู้จักพอประมาณ และการคำนึงถึงความมีเหตุผลโดยยึดหลักทางสายกลาง

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนี้ ได้รับการเชิดชูสูงสุดจากองค์การสหประชาชาติ (UN) โดย นายโคฟี อันนัน ในฐานะเลขาธิการองค์การสหประชาชาติ ได้ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัล The Human Development Lifetime Achievement Award แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙ และได้มีปาฐกถาถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นปรัชญาที่สามารถเริ่มได้จากการสร้างภูมิคุ้มกันความประพฤติของตนเอง โดยที่องค์การสหประชาชาติได้สนับสนุนให้ประเทศต่าง ๆ ที่เป็นสมาชิก ๑๖๖ ประเทศยึดเป็นแนวทางสู่การพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน นอกจากนี้ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงยังได้รับการยกย่องจากต่างประเทศว่าเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันที่ได้ผล เนื่องจากสามารถหยุดความโลภได้

แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ นี้ เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนด้วยวิถีชีวิต ความรู้ควบคู่คุณธรรม มีความอดทน อดกลั้น อดออม ดำรงไว้ซึ่งความซื่อสัตย์สุจริต โดยมีพื้นฐานมาจากชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติเพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา และนับว่าเป็นแนวคิดสำคัญที่สุดในการสอนคน สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

สำหรับค่านิยมความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย ๓ คุณลักษณะพร้อม ๆ กัน คือ

(๑) ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่นการผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

(๒) ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบและ

(๓) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

ส่วนเงื่อนไขการตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้นต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

(๑) เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

(๒) เกื้อหนุนคุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรมมีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความพากเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิตแนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

๔.๓. การดำรงชีวิตตามวิถีวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม มีความเอื้ออาทร รักและแบ่งปันมีจิตอาสา ปฏิบัติตามประเพณีที่ดีงามของไทย และมีการถ่ายทอดภูมิปัญญาของท้องถิ่นสู่การปฏิบัติ ในชีวิตประจำวันของคนไทย

คำว่า “วัฒนธรรม” หมายถึง แบบแผนของการประพฤติปฏิบัติของผู้คนในสังคมที่ได้รับการสั่งสมจากรุ่นต่อรุ่น ซึ่งแสดงออกในรูปของสัญลักษณ์ที่บ่งบอกถึงความคิด สติปัญญา รวมทั้งระบบคุณธรรม ซึ่งสัญลักษณ์ที่แสดงออกอาจอยู่ในรูปแบบที่จับต้องได้ เช่น ภาษา การแต่งกาย เทคโนโลยี ศิลปะ กิริยาท่าทาง และรูปแบบที่จับต้องไม่ได้ เช่น ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม อย่างไรก็ตาม สัญลักษณ์ทั้งที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เนื่องจากสิ่งที่จับต้องได้ มักมีความหมายหรือระบบคุณค่าอยู่เบื้องหลัง

ในสังคมไทย วัฒนธรรมได้ถูกให้ความสำคัญอย่างเป็นทางการโดยรัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติบำรุงวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๔๘๓ โดยกำหนดความหมายของ “วัฒนธรรม” ว่าหมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบอันดีงาม ความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติ และศีลธรรมอันดีของประชาชนและกำหนดให้ประชาชนชาวไทยมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามวัฒนธรรมแห่งชาติ ต้องผูกส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของชาติ รักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมตามประเพณีที่ดีและช่วยปรับปรุงบำรุงให้ดีขึ้นตามสมัย อีกทั้งพระราชบัญญัติบำรุงวัฒนธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๔๘๕ มีสาระสำคัญที่กำหนดวัฒนธรรม ที่ประชาชนชาวไทยต้องปฏิบัติให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยต่าง ๆ ได้แก่ การแต่งกาย จรรยาบรรณ และมารยาทการปฏิบัติตนและปฏิบัติต่อบ้านเมืองสมรรถภาพ และมารยาทเกี่ยวกับวิธีดำเนินการงานอาชีพและความนิยมไทย

สำหรับค่านิยมมีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม เนื่องจากค่านิยมบางอย่างได้สร้างแก่นของวัฒนธรรมนั่นเอง เพราะฉะนั้นค่านิยมจึงมีความสำคัญมากและมีผลกระทบต่อความเจริญหรือ ความเสื่อมของสังคม กล่าวคือ สังคมที่มีค่านิยมที่เหมาะสมและถูกต้อง เช่น สังคมใดยึดถือค่านิยมเรื่องความซื่อสัตย์ ความขยันหมั่นเพียรความเสียสละ หรือความสามัคคี สังคมนั้นย่อมจะเจริญก้าวหน้าแน่นอน แต่ในทางกลับกันสังคมใดมีค่านิยมที่ไม่สนับสนุนความเจริญ เช่น ค่านิยมที่เชื่อเรื่องโชคชะตาก็จะก่อให้เกิดพฤติกรรมไม่กระตือรือร้นหรือเฉื่อยชาซึ่งจะเป็นอุปสรรคในการพัฒนา เป็นต้น เพราะฉะนั้น การปลูกฝังค่านิยมในสังคมจึงเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมซึ่งเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคลในการดำเนินชีวิตระหว่างสมาชิกในสังคมให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน เป็นการสร้างภูมิคุ้มกัน และเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สังคม นอกจากนี้ ค่านิยมที่ดีงามยังเป็นสิ่งที่ส่งเสริมเอกลักษณ์ที่ดีงามให้แก่คนในสังคม เช่น การที่คนไทยเป็นที่รู้จักและจดจำได้ง่ายของคนต่างชาติต่างภาษานั้น เนื่องจากคนไทยมีเสน่ห์จากลักษณะที่เป็นคน “ยิ้ม” ง่าย มีความอ่อนน้อมถ่อมตนแสดงออกด้วยการ “ไหว้” มีอัธยาศัยไมตรีด้วยการกล่าวคำทักทายว่า “สวัสดี” ทุกครั้งที่พบกันมีการกล่าวคำว่า “ขอบคุณ” เมื่อได้รับความเอื้ออาทรหรือน้ำใจจากบุคคลอื่น และกล่าวคำว่า “ขอโทษ” ต่อบุคคลอื่นเมื่อทำสิ่งที่ไม่ดีออกไป เป็นต้น

ในยุคปัจจุบันขอบเขตของคำว่าวัฒนธรรมได้ขยายกว้างขวางออกไป โดยองค์การยูเนสโกได้ให้ความสำคัญกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ผลการประชุมเพื่อกำหนดนโยบายทางด้านวัฒนธรรม ในปี ๑๙๘๒ (พ.ศ. ๒๕๒๕) มุ่งให้ประชาชนตระหนักในอัตลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรม ลักษณะทางพหุนิยมด้านวัฒนธรรมสิทธิในความแตกต่าง และการรู้จักเคารพวัฒนธรรมของคนอื่น รวมทั้งชนกลุ่มน้อย บทบาทดังกล่าว

เป็นบทบาทที่เรียกว่า ข้ามพรมแดนของชาติ (UNESCO as an international body) ซึ่งมีนัยของการอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างทางวัฒนธรรม

จากความสำคัญที่ว่าวัฒนธรรมดังกล่าว วัฒนธรรมจึงเป็นคำที่มีความหมายรวมกันของพฤติกรรมของคนในสังคม อันเป็นเอกลักษณ์สำคัญที่โดดเด่นเฉพาะตัว เป็นสิ่งที่มีคุณค่า เป็นวิถีชีวิตของสังคมที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมธรรมชาติ วัฒนธรรมเกิดจากความรู้ ความคิด ภูมิปัญญา ความเชื่อที่สั่งสมมายาวนานและยอมรับว่าเป็นสิ่งดีงาม รวมทั้งได้รับการยอมรับยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมา มีความสัมพันธ์ต่อกันทำให้สังคมดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมอย่างรวดเร็วอย่างขาดเหตุผล มิได้คำนึงถึงสภาพแวดล้อมและขีดความสามารถของสังคมในเรื่องที่เกี่ยวข้องย่อมมีผลกระทบต่อวิถีชีวิต ดังนั้น ความเข้าใจ รู้คุณค่าและความเป็นมาของวัฒนธรรมของตนย่อมจะทำให้สามารถพิจารณาความเหมาะสมที่จะดำรงรักษาหรือยอมรับการเปลี่ยนแปลงแก้ไขวัฒนธรรมบางอย่างของตน โดยไม่กระทบต่อความมั่นคงทางสังคมที่รุนแรงเกินไป

๕. ประเด็นปัญหาของจังหวัดกำแพงเพชร

จังหวัดกำแพงเพชรได้ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ โดยมีผู้แทนจากอำเภอทั้งหมด ๑๑ อำเภอ ดังนี้ เมืองกำแพงเพชร ชาญวรลักษบุรี คลองขลุง พรานกระต่าย ไทรงาม ลานกระบือ คลองลาน ทวายทองวัฒนา บึงสามัคคี ปางศิลาทอง และโกสัมพีนคร เข้าร่วมประชุม และจังหวัดกำแพงเพชรได้ดำเนินการสรุปประเด็นปัญหาและความต้องการที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ และรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการเพิ่มเติมจากแผนพัฒนาอำเภอ โดยนำเสนอผลที่ได้จากกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาในภาพรวมออกเป็น ๔ ประเด็น ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ ๑ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ

๑.๑ ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบด้วย

๑) ปัญหาด้านถนนและการจราจร มีสาเหตุมาจากเส้นทางคมนาคมที่ใช้สำหรับการลำเลียงผลผลิตทางการเกษตรขจรูตเป็นหลุมเป็นบ่อเนื่องจากอายุการใช้งานที่นานและมีการบรรทุกน้ำหนักเกิน และถนนที่ใช้ในการคมนาคมระหว่างหมู่บ้านยังไม่สะดวกซึ่งมีสาเหตุจากการขาดแคลนงบประมาณในการสนับสนุนการก่อสร้างและซ่อมแซมถนนที่ใช้ในการคมนาคมระหว่างหมู่บ้าน

๒) ปัญหาด้านน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค มีสาเหตุจากบางพื้นที่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำประปาเพื่อการอุปโภคบริโภค และบางแห่งน้ำประปาไม่สะอาด เนื่องจากระบบน้ำประปาเพื่อการอุปโภคบริโภคยังไม่ครอบคลุมทั่วพื้นที่

๑.๒ ปัญหาด้านการประกอบอาชีพภาคเกษตร มีสาเหตุหลักจากองค์ประกอบดังต่อไปนี้

๑) ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ต้นทุนในการผลิตสูง การระบาดของศัตรูพืช เกษตรกรขาดอำนาจต่อรองในเชิงธุรกิจ เนื่องจากพ่อค้าคนกลางกดราคาสินค้า ผลผลิตไม่มีคุณภาพ โดยเฉพาะการจัดหาวัตถุดิบและการทำการตลาดรวมทั้งขาดทักษะในการทำเกษตรปลอดภัย

๒) ผลผลิตทางการเกษตรหลายชนิดยังไม่ได้มาตรฐาน มีสารเคมีปนเปื้อน ไม่เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค และเกษตรกรยังใช้สารเคมีในการทำเกษตรกรรมทำให้ดินเสื่อม รวมทั้งขาดโรงเรือนเก็บผลผลิตทางการเกษตรเนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการใช้สารเคมี การทำการเกษตรโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ยังไม่แพร่หลาย

๓) เกษตรกรต้องซื้อข้าวสารบริโภค เนื่องจากขาดเครื่องแปรรูปผลผลิต

๔) เกษตรกรขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร ขาดแหล่งกักเก็บน้ำ อ่างเก็บน้ำ ฝายกั้นน้ำ ในพื้นที่บางส่วน ช่วงฤดูแล้งประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในการทำเกษตรกรรมเป็นประจำ และในฤดูฝนมีน้ำป่าไหลหลาก มีน้ำท่วมขัง เนื่องจากมีแหล่งน้ำไม่เพียงพอ ไม่มีแม่น้ำไหลผ่าน และขาดอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่

๕) ตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยมีจำนวนน้อย เนื่องจากสินค้าเกษตรปลอดภัยจะมีต้นทุนการผลิตที่สูงทำให้ราคาสินค้าสูงกว่าสินค้าเกษตรทั่วไป

๑.๓ ปัญหาด้านการท่องเที่ยว มีสาเหตุหลักดังต่อไปนี้

ขาดการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึงและแพร่หลาย เนื่องจากขาดการบูรณาการจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ

ประเด็นที่ ๒ ปัญหาด้านสังคม

๒.๑ **ปัญหาด้านการศึกษา** มีสาเหตุจากการเด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาสไม่ได้รับการศึกษาต่อเนื่อง จากพ่อแม่มีฐานะยากจน และมีการอพยพไปทำงานต่างถิ่น

๒.๒ **ปัญหาด้านสาธารณสุขและอนามัย** มีสาเหตุจากการเดินทางมารักษาพยาบาลไม่สะดวก เนื่องจากพื้นที่อยู่ห่างไกลโรงพยาบาล และการเดินทางไปรับการรักษาไม่สะดวก

๒.๓ **ปัญหาด้านการว่างงานและภาระหนี้สิน** มีสาเหตุจากประชาชนมีรายได้น้อย มีหนี้สินครัวเรือนเป็นจำนวนมาก และส่วนใหญ่เป็นหนี้นอกระบบ เนื่องจากไม่มีหลักทรัพย์ในการไปกู้ยืมจากสถาบันการเงิน และขาดแคลนงบประมาณในการประกอบอาชีพ ขาดการวางแผนการใช้จ่ายเงินและไม่มีอาชีพเสริม

๒.๔ **ปัญหาด้านการแพร่ระบาดของยาเสพติด** ซึ่งมีสาเหตุจากการที่นักค้ายาเสพติดมีรูปแบบและวิธีการชักจูงให้เกิดผู้เสพรายใหม่ มีแหล่งมั่วสุมภายนอกและภายในหมู่บ้าน เยาวชนสามารถเข้าถึงยาเสพติดได้ง่ายเนื่องจากขาดการดูแลอย่างใกล้ชิดจากผู้ปกครอง และมีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในพื้นที่ซึ่งมีการแฝงในเรื่องปัญหา ยาเสพติด

ประเด็นที่ ๓ ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๑ **ปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง** ซึ่งมีสาเหตุจากการเกิดภาวะโลกร้อน ภัยแล้ง อุทกภัย

๓.๒ **ปัญหามลภาวะทางน้ำ อากาศ** ซึ่งมีสาเหตุจากการเผาผลผลิตทางการเกษตร ได้แก่ อ้อย และฟางข้าว ทำให้เกิดเขม่าควันลอยฟุ้งในอากาศและดินเสื่อม

๓.๓ **ปัญหาการบุกรุกทำลายป่า** ซึ่งมีสาเหตุจากถูกทำลายบุกรุก และมีการใช้ยาฆ่าแมลงเพื่อขยายความอุดมสมบูรณ์

ประเด็นที่ ๔ ปัญหาด้านการบริหารจัดการ

ปัญหาด้านการรวมกลุ่มเครือข่ายอาชีพ เนื่องจากการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพแม่บ้านและเศรษฐกิจชุมชนขาดความเข้มแข็งขาดการรวมกลุ่มเครือข่าย

ประเด็นที่ ๕ ปัญหาด้านการตั้งครุฑในวัยรุ่น

อัตราการคลอดลูกของวัยรุ่นไทย อยู่อันดับที่ ๑๐๗ ของโลก อยู่อันดับที่ ๖ ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อยู่อันดับที่ ๑๕ ของเอเชีย อัตราการคลอดลูกของวัยรุ่นไทยสูงกว่าหลายประเทศในอาเซียน และในกลุ่ม

ประเทศที่พัฒนาแล้ว ส่งผลต่อขีดความสามารถในการแข่งขันระหว่างประเทศ ซึ่งสถิติแม่วัยรุ่นเทียบกับกลุ่มประเทศเดียวกัน (กลุ่มที่มีรายได้ปานกลางค่อนข้างสูงตามการจัดลำดับของธนาคารโลก) ดังนี้ ประเทศไทย คลอดลูก ๔๗ คน เทียบกับมาเลเซีย คลอดลูก ๙ คน จีน คลอดลูก ๖ คน

ทุกปีมีแม่วัยรุ่นต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน เพราะสังคมยังไม่ยอมรับให้เด็กที่ตั้งท้องได้เรียนหนังสือพร้อมเพื่อนจึงกลายเป็นหนึ่งในกลุ่มเยาวชนด้อยโอกาสที่ประสบปัญหาในการทำงาน แม่วัยรุ่น อายุ ๑๕ - ๑๙ ปี เรียนจบ ม.ปลาย เพียง ๕๑% วัยรุ่นตั้งครรภ์ระหว่างเรียน และต้องออกโรงเรียนกลางคัน ส่งผลให้ประสบปัญหาในการหางานทำ เพราะต้องดูแลกลายเป็นกลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำสุดประเทศ โดยจากสถิติ พบว่า วัยรุ่นในกลุ่มอายุ ๑๕ -๑๙ ปี ที่ออกจากระบบการศึกษาและทำงานแล้วส่วนใหญ่ทำอาชีพที่ไม่ต้องใช้ทักษะฝีมือมากนัก อาชีพของวัยรุ่น จำนวน ๑๐๐ คน ที่เรียนไม่จบ ๔๑ คน ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม ๑๗ คน ประกอบอาชีพงานพื้นฐาน เช่น แผงลอย ซีกรีด ๑๖ คน ประกอบอาชีพพนักงานบริการ ๑๔ คน ประกอบอาชีพ ข้าราชการ ๑๒ คน ประกอบอาชีพอื่นๆ

ทุกครั้งชั่วโมง มีวัยรุ่นไทยอายุไม่ถึง ๒๐ ปี คลอดลูกซ้ำ ๑ คน พ.ศ.๒๕๕๓ ทุก ๓๙ นาที ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ทุก ๓๔ นาที ในปี พ.ศ.๒๕๕๕ ทุก ๓๘ นาที ในปี พ.ศ.๒๕๕๖ ทุก ๓๔ นาที สถานการณ์แม่วัยรุ่นไทย อายุ ๑๕ - ๑๙ ปี มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน (เพราะขาดความรู้เรื่องเพศศึกษา และวิธีการคุมกำเนิด ทำให้วัยรุ่นไทยมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกัน ส่งผลให้จำนวนแม่วัยรุ่นเพิ่มขึ้น) เกิดการตั้งครรภ์ (เปรียบเทียบกับต่างประเทศอัตราการคลอดลูกในวัยรุ่นไทยสูงกว่าหลายประเทศในเอเชียและประเทศที่พัฒนาแล้ว) จากนั้นขาดโอกาสทางการศึกษา (วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ส่วนหนึ่งต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน และไม่ได้กลับไปเรียนต่อ ส่งผลให้ประสบปัญหาในการหางานทำ) อายุไม่ถึง ๒๐ ปี มีลูกมากกว่า ๑ คน (การคลอดซ้ำในวัยรุ่น สัญญาณเตือนถึงการคุมกำเนิดที่ยังไม่ได้ผล) เกิดน้อย ด้อยคุณภาพ (ปัญหา “ท้องในวัยรุ่น” ทำให้คนไทยที่เกิดน้อยกลายเป็นคนด้อยคุณภาพ ประเทศจะเผชิญปัญหาสังคม เศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตรุนแรงมากขึ้น) ท้องซ้ำซาก (เด็กที่เกิดจากแม่วัยรุ่น มักคลอดก่อนกำหนด มีน้ำหนักตัวน้อย เจ็บป่วยน้อย และมีแนวโน้มจะเข้าสู่วงจรซ้ำซากของการเป็นวัยรุ่น

การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของจังหวัดกำแพงเพชร สามารถวิเคราะห์สภาพปัญหา จุดเด่น จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรค ดังนี้

ปัจจัยภายใน	
จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
<ul style="list-style-type: none"> - ความร่วมมือในการทำงานขององค์กร ทั้งภาครัฐ เอกชน ที่จะทำงานเพื่อเด็ก / สังคม - มีเครือข่ายในการทำงานในพื้นที่ เช่น อพม. ในระดับอำเภอ , ตำบล - มีงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงาน / โครงการ - ด้านปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมการตั้งครรภ์ไม่พร้อม - พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีความเข้าใจในวัยรุ่น - ภาครัฐบริการด้วยการให้คำปรึกษา (คลินิกให้คำปรึกษา) - สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอน - มีการอบรมด้านทักษะชีวิต 	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดการติดตาม / ประเมินอย่างต่อเนื่องและจริงจัง - สังคมไทยเป็นแบบไฟไหม้ฟาง - วัยรุ่นขาดความตระหนักและเห็นคุณค่าในตัวเอง - เกิดช่องว่างระหว่างคนในครอบครัว พ่อ แม่ ลูก - สื่อมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต - วัยรุ่นมีพฤติกรรมเรียนแบบ มีเซ็กส์โดยขาดทักษะการป้องกัน - ขาดการบูรณาการในการทำงานร่วมกันทั้งในหน่วยงานเองและหน่วยงานเครือข่าย - การจัดโครงการฯ ไม่ได้ลงไปในพื้นที่ที่ประสบปัญหาโดยตรง

ปัจจัยภายใน	
จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
<ul style="list-style-type: none"> - มีเกณฑ์มาตรฐาน แนวทางในการทำงานในด้านเด็ก ในปัจจุบันโดยเฉพาะการดูแลเด็กที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อม ในวัยรุ่น เริ่มมีการทำงานแบบบูรณาการมากขึ้น มี ความหลากหลายจากวิชาชีพเข้ามาดูแล 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ปกครองไม่ค่อยให้ความสำคัญ - วัยรุ่นเข้าไม่ถึงบริการด้วยการให้คำปรึกษา - ไม่มีค่าธรรมเนียมการให้บริการอย่างทั่วถึง - รพ.สต. ควรมีการดำเนินงาน - ค่านิยม วัฒนธรรม การเรียนแบบ
ปัจจัยภายนอก	
โอกาส (Opportunities)	ภัยคุกคาม (Threats)
<ul style="list-style-type: none"> - ภาครัฐให้ความสำคัญ - ทุกภาคส่วนมีการบูรณาการร่วมกัน มีแผนยุทธศาสตร์ มีกลไกระดับจังหวัด เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพอย่างแท้จริง - มีการจัดโครงการที่เหมาะสมกับพื้นที่ - ส่งเสริมสนับสนุนทุกด้าน เช่น ด้านนโยบาย - ให้นักเรียน/วัยรุ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ในกลุ่มช่วงวัยของตนเอง - แหล่งศึกษาค้นคว้า/แหล่งเรียนรู้ มีความหลากหลาย เข้าถึงได้ง่าย - ขาดทิศทางร่วมกัน - การแยกประเภทเด็กในการดูแล บางครั้งมุ่งเด็กที่อยู่ในสถานศึกษา จนลืมเด็กนอกระบบที่มีความเสี่ยงไม่แตกต่างกัน แม้จะเริ่มมีการทำงานแบบบูรณาการวิชาชีพและก็ยังไม่ได้มีรูปแบบแต่และวิชาชีพก็ยังมุ่งในการดูแลในประเด็นของตน - การทำงานยังต่างคนต่างทำ - ขาดโครงการที่ดี - ขาดข้อมูลที่ชัดเจน - ยังขาดเครือข่าย การประสานงานภายในจังหวัด - ทักษะของการทำงานไม่ดี - ขาดทีมงานที่จะลุยด้วยกัน - ขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทราบถึงบริการข้อมูล - มิติเชิงพื้นที่ขาดความสำคัญในการป้องกันปัญหา - อปท. ขาดการมีส่วนร่วมการแก้ไขปัญหา 	<ul style="list-style-type: none"> - การขอความร่วมมือ นโยบายของผู้บริหารบาง สถานที่ไม่เปิดกว้าง - พื้นที่การดำเนินการขาดความต่อเนื่องการดำเนินการ - การเข้าถึงตัวผู้ประสบปัญหาได้ยาก - ทักษะ ค่านิยม วัฒนธรรมของชุมชน - ขาดกลไกในระดับท้องถิ่น - ขาดแผนงานงบประมาณ - ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รับผิดชอบงานหลายด้านอยากทำแต่เวลาไม่พอต้องทำงานที่เร่งด่วนก่อน - สภาพปัญหาสังคมที่ซับซ้อนบางครั้ง ก็ทำให้การทำงานอาจจะช้ากว่าสถานการณ์ ปัญหาที่เกิดขึ้นของเด็ก เด็กจะมีกระบวนการคิดเป็นตนเอง ที่ผู้ทำงานอาจจะก้าวตามไม่ทัน

๖. สภาวะการณ์และแนวโน้มด้านเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดกำแพงเพชร

การวิเคราะห์สภาวะการณ์การพัฒนาจังหวัดกำแพงเพชรได้คำนึงถึงความเชื่อมโยงกับรอบทิศทางการพัฒนาระดับประเทศ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้จัดทำเพื่อให้จังหวัดนำมาใช้ประกอบการทบทวนและวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม (SWOT) ที่มีผลต่อการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของจังหวัด โดยมีข้อมูลที่สะท้อนถึงสภาพการพัฒนาจังหวัดกำแพงเพชรในประเด็นการพัฒนาที่สำคัญ ๔ มิติ ทั้งนี้ ตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดกำแพงเพชรในภาพรวมยังอยู่ในระดับต่ำกว่าระดับประเทศ โดยตัวชี้วัดภาพรวมทั้งประเทศมีค่ากลางอยู่ที่ ๓๑.๒๗ ขณะที่จังหวัดกำแพงเพชรมีค่าเท่ากับ ๒๕.๙๐ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(๑) มิติการพัฒนาแบบทั่วถึง

ตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่ากลางคือประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจนซึ่งมีเพียงร้อยละ ๕.๗๑ เมื่อเทียบกับค่ากลางร้อยละ ๑๐.๔๓ ส่วนตัวชี้วัดที่เหลืออยู่ในระดับต่ำกว่าค่ากลางประเทศเกือบทุกตัว โดยเฉพาะตัวชี้วัดที่อยู่ในระบบประกันสังคมต่อกำลังแรงงานของจังหวัดในปีปัจจุบันอยู่ที่ร้อยละ ๑๓.๑๔ เทียบกับค่ากลางประเทศที่ร้อยละ ๑๘.๗๖ ในปีดังกล่าว และตัวชี้วัดอัตราส่วนแพทย์ต่อประชากรของจังหวัดอยู่ที่ ๕,๓๖๑ คน/แพทย์ ในปีปัจจุบัน ซึ่งสูงกว่าค่ากลางประเทศ ซึ่งอยู่ที่ ๒,๙๘๐ คน/แพทย์ นอกจากนี้ตัวชี้วัดด้านการศึกษาได้แก่ จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทยอายุ ๑๕-๕๙ ปีและค่าเฉลี่ยคะแนน O-net ม.๓ ยังต่ำกว่าค่ากลางบ้างเล็กน้อย

(๒) มิติการเติบโตทางเศรษฐกิจ

ข้อมูลตัวชี้วัดอัตราการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ในปีปัจจุบันเศรษฐกิจของจังหวัดกำแพงเพชรมีการอัตราการลดลงเป็นอย่างมากโดยมีอัตราการลดลงเท่ากับร้อยละ -๗.๐๖ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาที่มีอัตราการขยายตัวถึงร้อยละ ๓.๐๗ ซึ่งอัตราการลดลงดังกล่าวเป็นผลมาจากการผลิตในสาขาการเกษตร การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน และอุตสาหกรรมลดลง ทั้งนี้ เศรษฐกิจในภาพรวมระดับประเทศก็มีอัตราการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดที่ลดลงเช่นกัน โดยมีอัตราการลดลงเท่ากับร้อยละ -๐.๔๑ ซึ่งอัตราการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลกระทบต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนที่ลดลงถึงร้อยละ -๔.๔๐ ในขณะที่ค่ากลางของประเทศเท่ากับร้อยละ ๑.๗๕ นอกจากนี้ อัตราหนี้เฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนเท่ากับ ๑๐.๑๖ เท่า เมื่อเทียบกับค่ากลางของประเทศเท่ากับ ๖.๖๗ เท่า และอัตราส่วนการออมเฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนมีเพียงร้อยละ ๑๓.๗๕ ต่ำกว่าค่ากลางของประเทศ (ร้อยละ ๑๙.๙๗) อย่างไรก็ตาม จังหวัดมีผลิตภาพแรงงานค่อนข้างสูง ๑๓๘,๗๘๗ บาท/คน ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ๑๑๐,๘๙๕ บาท/คน

(๓) มิติการเติบโตทางเศรษฐกิจสีเขียว

ข้อมูลตัวชี้วัดผลการพัฒนาในมิตินี้ของจังหวัดอยู่ในเกณฑ์ที่ดี มีตัวชี้วัดสูงกว่าค่ากลางถึง ๔ ใน ๖ ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดที่ต่ำกว่าค่ากลางมาก คือ ตัวชี้วัดปริมาณขยะในจังหวัด ที่มีค่า ๒๕๖,๕๙๕ ตัน/ปี สูงกว่าค่ากลางที่ ๒๔๗,๑๐๕ ตัน/ปี และจากข้อมูลตัวเลขปริมาณขยะของจังหวัดระหว่างปี ๒๕๕๓ - ๒๕๕๗ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยถึงร้อยละ ๕๘.๖๖ จังหวัดจึงต้องขับเคลื่อนและรณรงค์ลดการผลิตขยะอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งดูแลการใช้พลังงานเชื้อเพลิง/ไฟฟ้า โดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมให้มีการใช้พลังงานอย่างประหยัดและคุ้มค่าอย่างต่อเนื่อง

(๔) มิติประสิทธิภาพของภาครัฐ

ตัวชี้วัดในมิตินี้อยู่ในระดับต่ำกว่าค่ากลางประเทศทุกตัว โดยเฉพาะความสามารถในการเบิกจ่ายงบประมาณของจังหวัด ร้อยละ ๘๔.๔๓ เทียบกับค่ากลางของประเทศ ร้อยละ ๙๒.๑๑ ตัวชี้วัดร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงน้ำประปา ร้อยละ ๑๑.๘๑ ส่วนค่ากลางอยู่ที่ ๑๕.๗๗ และตัวชี้วัดร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงไฟฟ้าร้อยละ ๗๙.๕๒ ส่วนค่ากลางอยู่ที่ ๘๘.๔๑ ส่วนตัวชี้วัดอื่น ๆ มีค่าต่ำกว่าค่ากลางประเทศไม่มากนัก จังหวัดจึงต้องมีมาตรการกวดขันการดำเนินงานและเบิกจ่ายงบประมาณของจังหวัดให้ได้ตามเป้าหมาย รวมทั้งเร่งรัดพัฒนาบริการโครงสร้างพื้นฐานภาครัฐให้ครอบคลุมประชากรและครัวเรือนในจังหวัดอย่างทั่วถึง

๘. การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม/อุปสรรคในการส่งเสริมคุณธรรมในประเทศไทย

ในการจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) ได้มีการวิเคราะห์ถึงบริบทของสภาพแวดล้อม ที่จะส่งผลต่อการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์และศักยภาพในการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เกิด โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

๗.๑ จุดแข็ง (Strengths)

(๑) ประเทศไทยมีสถาบันหลักของประเทศที่สำคัญคือ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นศูนย์รวมและทรงเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจของคนในชาติให้เกาะเกี่ยวกันอย่างแน่นแฟ้น โดยเฉพาะรัชกาลที่ ๙ ที่ทรงเป็นแบบอย่างที่ดีงามในการดำเนินชีวิตบนทางสายกลางและความพอเพียงของคนในสังคมไทย

(๒) ประเทศไทยยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ที่มุ่งให้ “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” และ “สร้างสมดุลการพัฒนา” ในทุกมิติ และขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในทุกระดับ

(๓) ประเทศไทยมีค่านิยม ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาในด้านต่าง ๆ ที่ดีงามและทรงคุณค่า ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่ยึดโยงให้คนไทยมีความเป็นเอกภาพ

(๔) การมีหน่วยงานและองค์กรที่ทำงานด้านการส่งเสริมคุณธรรมในหลายมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรหรือสถาบันทางศาสนาต่าง ๆ ซึ่งมีการดำเนินการส่งเสริมให้บุคลากรในศาสนาได้ทำหน้าที่ส่งเสริมคุณธรรมตามหลักการทางศาสนาแก่ศาสนิกชนในรูปแบบต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ของแต่ละศาสนา มาอย่างต่อเนื่อง

(๕) ภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ต่างให้ความสำคัญและสนับสนุนการส่งเสริมคุณธรรมให้แก่ประชาชน

(๖) การมีภาคีเครือข่ายในการดำเนินงาน ทั้งระดับชาติ ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น รวมถึงเครือข่ายภาควิชาการ คือ สถาบันการศึกษาและสถาบันการวิจัยต่าง ๆ ร่วมกันดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมให้แก่ประชาชน

(๗) ประเทศไทยมีการบรรจุความรู้เกี่ยวกับหลักการของศาสนาต่าง ๆ ไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาทั้งในรูปแบบการสอดแทรกเนื้อหาวิชาในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ และในรูปแบบของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๗.๒ จุดอ่อน (Weaknesses)

(๑) การขาดการประสานความร่วมมือและบูรณาการการทำงานในภาครัฐด้านบุคลากร บทบาทหน้าที่ และงบประมาณการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม ตลอดจนขาดการติดตามประเมินผลด้าน ประสิทธิภาพการทำงานของผู้บริหารและผู้ใช้งบประมาณ

(๒) ความผันผวนทางการเมือง อาจส่งผลให้การดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ ขาดความ ต่อเนื่องและอาจชะงักงันหากมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลและนโยบายด้านการส่งเสริมคุณธรรม รวมทั้งผู้นำ ประเทศขาดความสนใจไม่เข้าร่วมในการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

(๓) การขาดกระบวนการมีส่วนร่วมหรือกระบวนการตัดสินใจที่ต้องใช้การมีส่วนร่วมจาก ทุกภาคส่วน ทำให้บางครั้งการขับเคลื่อนงานเป็นไปอย่างเชื่องช้า แม้แต่งานการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อพัฒนา คุณภาพคนไทย ก็ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมเช่นเดียวกัน

(๔) โครงสร้างการบริหารจัดการขององค์กรขาดการเชื่อมโยงระหว่างฐานรากและระดับ นโยบาย และเป็นโครงสร้างการบริหารจัดการที่ไม่ชัดเจน ทำให้ความสัมพันธ์ของกลุ่มคนในองค์กรไม่แน่นแฟ้น และเกิดความอ่อนแอ ส่งผลให้ขาดระเบียบกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติที่ชัดเจน

(๕) การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและกระแสโลกาภิวัตน์มีผลกระทบต่อวัฒนธรรม ประเพณีดั้งเดิมที่ดีงาม ส่งผลให้สังคมไทยมีความเป็นวัตถุนิยม พฤติกรรมของคนในสังคมเปลี่ยนแปลง คนไทย ให้ความสำคัญกับศีลธรรม และวัฒนธรรมที่ดีงามลดลง ทั้งการดำรงชีวิตประจำวัน การใช้ชีวิตและ ความสัมพันธ์กับผู้อื่น มุ่งหารายได้เพื่อสนองความต้องการการช่วยเหลือเกื้อกูลกันลดลง ความมีน้ำใจไม่ตรี น้อยลง ต่างแก่งแย่งเอาเปรียบกันทำให้คนไทยขาดความสามัคคี การเคารพสิทธิผู้อื่น และการยึดถือ ประโยชน์ส่วนรวม ส่งผลต่อวิถีชีวิตคนไทย ทั้งระดับครอบครัว ชุมชน และประเทศ

(๖) ความอ่อนแอในเชิงวัฒนธรรมและวิถีชีวิตแบบไทย อันเนื่องมาจากชีวิตครอบครัว ลักษณะสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไป พ่อแม่ไม่มีเวลาสั่งสอนอบรมลูก แม้ว่าเยาวชนเข้าเรียนหนังสือใช้ชีวิตอยู่ใน โรงเรียนตั้งแต่วัยเยาว์ แต่โรงเรียนไม่สามารถอบรมหล่อหลอมเยาวชนในด้านคุณธรรม วัฒนธรรม และวิถีชีวิต ได้เท่าเทียมกับพ่อแม่และชุมชน หรือจะกล่าวง่าย ๆ คือ วัด บ้าน โรงเรียน แยกส่วนกันไม่เป็นสังคมที่กลมกลืนกัน การหล่อหลอมและอบรมด้านคุณธรรม ตลอดถึงการสืบทอดวัฒนธรรมและวิถีชีวิตแบบไทยก็อ่อนด้อยไป ยิ่งเยาวชนที่อยู่ในวัยทำงานต้องจากครอบครัวไปอยู่ต่างถิ่น อยู่ในสังคมโรงเรียน ยิ่งเกิดการแตกแยก ทั้งทางด้านจิตใจและการดำเนินชีวิตความอ่อนแอในทางวัฒนธรรมทำให้ขาดจุดยืน ขาดความมั่นใจ ขาดการ ใคร่ครวญในการรับหรือไม่รับสิ่งต่าง ๆ ที่เข้ามากระทบได้ง่าย เกิดความสับสนในการดำเนินชีวิตแบบไทย ที่เหมาะสม เยาวชนจำนวนไม่น้อยพุ่มพวยหนักไม่เอาเบาไม่สู้ หลงวัตถุ หลงเงินตรา ก่อปัญหาให้ตัวเอง และสังคม

(๗) ระบบอุปถัมภ์ซึ่งแผ่กระจายไปทั่วในสังคมไทยเป็นปัญหาและอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการ พัฒนาในด้านต่าง ๆ นำไปสู่ผลในทางลบต่อระบบคุณธรรม ความสามารถทำให้ความเสมอภาคทางกฎหมาย และความยุติธรรมทางสังคมเกิดได้ยาก

๗.๓ โอกาส (Opportunities)

(๑) การมีแผนระดับชาติสามารถนำมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมใน ระดับต่าง ๆ ได้

(๒) การเรียกร้องให้ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนบริหารงานและดำเนินกิจกรรมต่างๆ อย่างมีคุณธรรม ประกอบด้วย ความโปร่งใส มีธรรมาภิบาล (Good Corporate Governance) และมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility : CSR)

(๓) คุณธรรมจริยธรรมของสังคมไทยกำลังวิกฤตหนัก เกิดเป็นกระแสสังคมให้บุคคลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรทางศาสนา นักการเมือง และข้าราชการระดับสูง เป็นต้นแบบที่ดี

(๔) กลไกภาครัฐบางส่วนให้การสนับสนุนการเสริมสร้างคุณธรรมให้สังคมไทย จึงเป็นกลไกที่สำคัญในการกำหนดทิศทางและผลักดันการพัฒนาคนไทยให้มีคุณธรรม

(๕) การที่ภาคประชาชน ประชาสังคม และองค์กรพัฒนาเอกชน มีความสนใจร่วมกันในการขับเคลื่อนหรือดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรมมากขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่ที่รัฐ เข้าไม่ถึง

(๖) การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ในปี ๒๕๕๘ เนื่องจากประเทศสมาชิกอาเซียนหลายประเทศซึ่งเป็นเพื่อนบ้านและมีพรมแดนติดกันมีวัฒนธรรมคล้ายคลึงกัน

(๗) ประเทศไทยมีกระบวนการสื่อสารที่มีความทันสมัย โดยผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทำให้สามารถเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และสื่อสารเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและคล่องตัวมากขึ้น

(๘) ประเทศไทยมีทุนทางสังคมคือสิ่งดีงามต่าง ๆ ทั้งในส่วนที่ได้จากการสั่งสมและการต่อยอดสืบต่อกันมาอย่างยาวนาน รวมถึงการรวมตัวของคนที่มีความรู้เพื่อสร้างประโยชน์ต่อส่วนรวม บนพื้นฐานของความไว้วางใจ เชื่อใจ สายใยแห่งความผูกพันและวัฒนธรรมที่ดีงาม ได้แก่ ทุนคน ทุนความรู้ ทุนภูมิปัญญา และทุนทางวัฒนธรรม ซึ่งหากนำมาพัฒนาและใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสมแล้ว จะเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติและสังคมให้สมดุลและยั่งยืน

(๙) กระแสการเรียกร้องให้ปฏิรูปประเทศไทยในด้านต่าง ๆ ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา

๗.๔ ภาวะคุกคาม/อุปสรรค (Threats)

(๑) กระแสบริโภคนิยม และการโฆษณาชวนเชื่อ กำลังเป็นกระแสที่มีอิทธิพลต่อค่านิยมของคนในสังคมไทย

(๒) ปัญหาความขัดแย้งความแตกแยกทางด้านการเมือง ปัญหาทางเศรษฐกิจตกต่ำ และปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการให้ความสำคัญกับเรื่องการส่งเสริมคุณธรรมและค่านิยมอันดีงามในสังคมไทย

(๓) ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศในภาวะสังคมปัจจุบัน แม้จะมีผลกระทบในเชิงบวกในเรื่องความสะดวกสบาย แต่อาจจะส่งผลกระทบในเชิงลบต่อการยึดมั่นในคุณธรรมของประชาชนในสังคมไทย

(๔) กระแสการไหลบ่าของวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามาสู่สังคมไทยทางสื่อมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนไทยมากขึ้น ทำให้รากเหง้าความเป็นไทยหลายประการได้รับผลกระทบถูกลดคุณค่าและถูกเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมไทยกำลังถูกกลืนจากค่านิยมตะวันตก ส่งผลให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ต่างยึดติดกับค่านิยมของต่างชาติแล้วละเลยความเป็นไทย

(๕) ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศและการส่งเสริมคุณธรรมเป็นอย่างมาก เนื่องจากปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นมานานจนฝังรากลึกและพบเกือบทุกกลุ่มอาชีพในสังคมไทย อีกทั้งเกี่ยวพันกับวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยมาอย่างยาวนาน หรือกล่าวได้ว่าเป็นส่วนหนึ่ง

ของวัฒนธรรมไทยไปแล้ว เมื่อปัญหาดังกล่าวผูกพันอยู่กับสังคมไทย จึงส่งผลให้คนไทยบางส่วนมองว่าการทุจริตคอร์รัปชันเป็นเรื่องปกติและยอมรับได้ โดยมักจะใช้แนวคิดที่ว่าผู้มีอำนาจก็มักจะโกงกันทุกฝ่าย ดังนั้นหากใครโกงแล้วทำงานเก่ง ก็ถือว่าพอรับได้ หรือคนโกงแต่เก่งดีกว่าคนซื่อที่ทำงานไม่เป็น ทำให้สังคมไทยกลายเป็นสังคมคอร์รัปชันเกือบจะสมบูรณ์

๙. การวิเคราะห์สถานการณ์ภาพการส่งเสริมคุณธรรมของจังหวัดกำแพงเพชร
จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม/อุปสรรค

จังหวัดกำแพงเพชร ได้จัดประชุมคณะทำงานจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เมื่อวันที่ วันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุมสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร โดยคณะทำงานได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านคุณธรรมจริยธรรมของจังหวัดกำแพงเพชร (SWOT) เพื่อประเมินศักยภาพภาพการบริหารและการจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของจังหวัด และกำหนดทิศทางการพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้ก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองในยุคกระแสโลกาภิวัตน์ โดยมีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

การประเมินศักยภาพภาพการบริหารและการจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรมของจังหวัดกำแพงเพชร (SWOT Analysis)

ปัจจัยภายใน	
จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
<p>S๑. จังหวัดกำแพงเพชรมีสภาพแวดล้อม บริบททางสังคมที่สงบเงียบ เป็นเมืองที่มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย อบอุ่นปลอดภัย</p> <p>S๒. จังหวัดกำแพงเพชรยังเป็นสังคมชนบท ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม กินอยู่แบบพอเพียง</p> <p>S๓. สถานบันเทิงต่าง ๆ ในจังหวัดกำแพงเพชร มีจำนวนน้อย</p> <p>S๔. มีสถานปฏิบัติธรรมหลายแห่ง ประชาชนเข้าถึงง่าย</p> <p>S๕. สภาพของครอบครัวของคนกำแพงเพชร มีความเอื้ออาทรต่อกัน มีสัมมาคารวะ เคารพผู้อาวุโส</p> <p>S๖. บุคลากรมีความพร้อมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม</p> <p>S๗. หน่วยงาน องค์กร ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน มีความพร้อมที่สนับสนุนการส่งเสริมคุณธรรม</p>	<p>W๑. ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ฐานะยากจน</p> <p>W๒. เด็ก เยาวชนถูกทอดทิ้งเนื่องจากพ่อแม่ ต้องเข้าไปทำงานในเมืองใหญ่</p> <p>W๓. เยาวชนบางส่วนออกจากระบบการศึกษาภาคบังคับเข้าสู่ระบบแรงงานเร็วกว่าวัยอันควร</p> <p>W๔. เครือข่ายการดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมยังไม่เข้มแข็ง</p> <p>W๕. บุคลากรด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม มีจำนวนจำกัดและไม่ต่อเนื่อง</p> <p>W๖. ขาดระบบการบริหารจัดการส่งเสริมคุณธรรมที่ดี</p>

ปัจจัยภายใน	
จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
<p>S๘. มีภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน</p> <p>หลายสาขาที่ส่งเสริมค่านิยม วิถีชีวิตความเป็นไทย</p> <p>S๙. มีแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของประชาชน</p>	
ปัจจัยภายนอก	
โอกาส (Opportunities)	ภัยคุกคาม (Threats)
<p>O๑. มีแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔) สามารถนำมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมในระดับต่าง ๆ ได้</p> <p>O๒. การเรียกร้องให้ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนบริหารงานและดำเนินกิจกรรมต่างๆ อย่างมีคุณธรรม ประกอบด้วย ความโปร่งใส มีธรรมาภิบาล (Good Corporate Governance) และมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility : CSR)</p> <p>O๓. กลไกภาครัฐบางส่วนสนับสนุนการเสริมสร้างคุณธรรมให้สังคมไทยจึงเป็นกลไกที่สำคัญในการกำหนดทิศทางและผลักดันการพัฒนาคนไทยให้มีคุณธรรม</p> <p>O๔. การที่ภาคประชาชน ประชาสังคม และองค์กรพัฒนาเอกชน มีความสนใจร่วมกันในการขับเคลื่อนหรือดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรมมากขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่ที่รัฐ เข้าไม่ถึง</p>	<p>T๑. กระแสบริโภคนิยม และการโฆษณาชวนเชื่อ กำลังเป็นกระแสที่มีอิทธิพลต่อค่านิยมของคนในสังคมไทย</p> <p>T๒. ปัญหาความขัดแย้งความแตกแยกทางด้านการเมือง ปัญหาทางเศรษฐกิจตกต่ำ และปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการให้ความสำคัญกับเรื่องการส่งเสริมคุณธรรมและค่านิยมอันดีงาม</p> <p>T๓. ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศในภาวะสังคมปัจจุบัน แม้จะมีผลกระทบในเชิงบวกในเรื่องความสะดวกสบาย แต่อาจจะส่งผลกระทบต่อในเชิงลบต่อการยึดมั่นในคุณธรรมของประชาชนในสังคมไทย</p> <p>T๔. กระแสการไหลบ่าของวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามาสู่สังคมไทยทางสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนไทยมากขึ้น ทำให้รากเหง้าความเป็นไทยหลายประการได้รับผลกระทบถูกลดคุณค่าลงและถูกเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมไทยกำลังถูกกลืนจากค่านิยมตะวันตก ส่งผลให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ต่างยึดติดกับค่านิยมของต่างชาติแล้วละเลยความเป็นไทย</p> <p>T๕. ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศและการส่งเสริมคุณธรรม</p>

การวิเคราะห์ทิศทางแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร (TOWS Matrix)

โอกาส (Opportunities)	SO : กลยุทธ์เชิงรุก	WO: กลยุทธ์เชิงแก้ไข
<p>O๑.มีแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔) สามารถนำมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรม</p> <p>O๒.การเรียกร้องให้ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนบริหารงานและดำเนินกิจกรรมต่างๆอย่างมีคุณธรรม ประกอบด้วย ความโปร่งใส มีธรรมาภิบาล (Good Corporate Governance) และมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility : CSR)</p> <p>O๓.กลไกภาครัฐบางส่วนให้การสนับสนุนการเสริมสร้างคุณธรรมให้สังคมไทย จึงเป็นกลไกที่สำคัญในการกำหนดทิศทางและผลักดันการพัฒนาคนไทย ให้มีคุณธรรม</p> <p>O๔.การที่ภาคประชาชน ประชาสังคม และองค์กรพัฒนาเอกชน มีความสนใจร่วมกัน ในการขับเคลื่อนหรือดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรมมากขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่ที่รัฐ เข้าไม่ถึง</p>	<p>๑.) สร้างกระแสให้ทุกภาคส่วน ร่วมเป็นเครือข่ายในการส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรม สร้างคนดี คุณธรรมนำการพัฒนา</p> <p>๒.) วางระบบการเสริมสร้าง คุณธรรมในทุกหน่วยงาน องค์กร ส่งเสริมคุณธรรม</p> <p>๓.) ยกย่องเชิดชูเกียรติหน่วยงาน องค์กร บุคคลต้นแบบในการส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรม หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง การดำรงชีวิตตาม วิถีวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม</p>	<p>๑) มีระบบการตรวจสอบการดำเนินงาน ขององค์กรภาครัฐ ภายใต้หลักคุณธรรม ประกอบด้วย ความโปร่งใส มีธรรมาภิ บาล และมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม</p>

ภัยคุกคาม (Threats)	ST: กลยุทธ์เชิงป้องกัน	WT: กลยุทธ์เชิงรับ
<p>T๑. กระแสบริโภคนิยม และการโฆษณาชวนเชื่อ กำลังเป็นกระแสที่มีอิทธิพลต่อค่านิยมของคนในสังคมไทย</p> <p>T๒. ปัญหาความขัดแย้งความแตกแยกทางด้านการเมือง ปัญหาทางเศรษฐกิจตกต่ำ และปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการให้มีความสำคัญกับเรื่องการส่งเสริมคุณธรรมและค่านิยมอันดีงาม</p> <p>T๓. ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศในภาวะสังคมปัจจุบัน แม้จะมีผลกระทบในเชิงบวกในเรื่องความสะดวกสบาย แต่อาจจะส่งผลกระทบต่อในเชิงลบต่อการยึดมั่นในคุณธรรมของประชาชนในสังคมไทย</p> <p>T๔. กระแสการไหลบ่าของวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามาสู่สังคมไทยทางสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนไทยมากขึ้น ทำให้รากเหง้าความเป็นไทยหลายประการได้รับผลกระทบถูกลดคุณค่าลงและถูกเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมไทยกำลังถูกกลืนจากค่านิยมตะวันตก ส่งผลให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ต่างยึดติดกับค่านิยมของต่างชาติแล้วละเลยความเป็นไทย</p> <p>T๕. ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศและการส่งเสริมคุณธรรม</p>	<p>๑) สร้างจิตสำนึก การรักชาติ ค่านิยมความเป็นไทย</p> <p>๒) สร้างความสมานฉันท์ รับฟังความคิดเห็นผู้อื่น ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง</p>	<p>๑) สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม รู้เท่าทันสื่อ</p> <p>๒) ส่งเสริม ฝึกระวังการประพฤติที่ไม่เหมาะสม ผิดจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น</p>

บทที่ ๓

แผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานการส่งเสริมคุณธรรม จังหวัดกำแพงเพชร

แผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานการส่งเสริมคุณธรรม จังหวัดกำแพงเพชร จัดทำขึ้นจากการระดมความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ในรูปแบบกลไกประชารัฐ และรวบรวมจัดทำเป็น แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมของจังหวัดกำแพงเพชร เพื่อให้หน่วยงาน องค์กรทุกภาคส่วนใช้เป็นกรอบแนวทางในขับเคลื่อนการดำเนินงานการส่งเสริมคุณธรรมให้บรรลุเป้าหมาย ส่งเสริมให้คนเป็นคนดี มีคุณธรรม “คุณธรรมนำการพัฒนา”

วิสัยทัศน์

“จังหวัดกำแพงเพชร เป็นเมืองน่าอยู่ สู้สังคมคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

เป้าประสงค์

สังคมของจังหวัดกำแพงเพชร เป็นสังคมคุณธรรม ที่น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติยุทธศาสตร์การส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร (พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) แบ่งออกเป็น ๓ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมคุณธรรมในระดับบุคคล

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมคุณธรรมในระดับองค์กร

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ บริหารจัดการระบบโครงสร้างเพื่อการส่งเสริมคุณธรรม

พันธกิจ

๑. พัฒนาคณะให้มีคุณธรรมตามหลักธรรมทางศาสนา น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และดำรงชีวิตตามวิถีวัฒนธรรมไทยที่งดงาม

๒. พัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรมให้มีประสิทธิภาพในมิติต่างๆ

๓. ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคม ตระหนักและร่วมกันเป็นเครือข่ายมีส่วนร่วมในกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อสังคมคุณธรรมที่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีธรรมาภิบาลมีความสมานฉันท์ และมีความยั่งยืน

๔. ส่งเสริมให้จังหวัดกำแพงเพชรเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมในระดับประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมคุณธรรมในระดับบุคคล

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาคุณธรรมให้แก่คนในสังคม
๒. เพื่อเป็นบรรทัดฐานในการประพฤติปฏิบัติตนในการดำรงชีวิต ประกอบสัมมาอาชีพ และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข มั่นคง และยั่งยืน (Sustainable Development)
๓. เพื่อสืบสานความเป็นไทยและยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑. ประชาชนมีส่วนร่วมส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน
๒. มีความสมานฉันท์ในสังคมจังหวัดกำแพงเพชร

ยุทธศาสตร์ส่งเสริมคุณธรรมในระดับบุคคล มี ๔ กลยุทธ์ ดังนี้

- กลยุทธ์ที่ ๑ เสริมสร้างคุณธรรมที่พึงประสงค์ (พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา) ของบุคคลทุกวัย
- กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้ทำหน้าที่ในการส่งเสริมคุณธรรมของจังหวัด
- กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมการสร้างคุณธรรมในวิชาชีพ
- กลยุทธ์ที่ ๔ ส่งเสริมการใช้วัฒนธรรมไทยเป็นฐานในการสร้างคุณธรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมคุณธรรมในระดับบุคคล

เป้าประสงค์ เชิงยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์
		พ.ศ. ๒๕๖๐	พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	
ประชาชน ทุกภาคส่วน มีหลักการและ บรรทัดฐานในการ ประพฤติปฏิบัติตน ในการดำรงชีวิต ยึดมั่นในสถาบัน ชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์ ประกอบ สัมมาอาชีวะ และ อยู่ร่วมกันในสังคม อย่างสงบสุข	๑.๑ ร้อยละ ของประชาชน ที่เข้าร่วม กิจกรรมเทิดทูน สถาบันชาติ ศาสนาและ พระมหากษัตริย์ เพิ่มมากขึ้น	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑. เสริมสร้างคุณธรรมที่ พึงประสงค์ (พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา) ของบุคคลทุกวัย ๒. พัฒนาศักยภาพ บุคลากรผู้ทำหน้าที่ใน การส่งเสริมคุณธรรมของ จังหวัด ๓. ส่งเสริมการสร้าง คุณธรรมในวิชาชีพ ๔. ส่งเสริมการใช้ วัฒนธรรมไทยเป็นฐาน ในการสร้างคุณธรรม
	๑.๒ จำนวน โครงการที่ ประชารัฐร่วมมือ กันจัดกิจกรรม เสริมสร้าง คุณธรรม วัฒนธรรม ประเพณีอันดี งาม และรักษา สมดุลของ ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	๑๐๐	๑๑๐	๑๒๐	๑๓๐	๑๔๐	
	๑.๓ จำนวน บุคคลที่จังหวัด กำแพงเพชร ได้รับการยกย่อง และเชิดชูเกียรติ	๑๐๐	๑๑๐	๑๒๐	๑๓๐	๑๔๐	

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมคุณธรรมในระดับองค์กร

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นการสร้างและขยายภาคีเครือข่ายคุณธรรมในสังคมเพิ่มมากขึ้น
๒. สร้างและพัฒนาองค์กรเครือข่ายให้เป็นแบบอย่างในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมคุณธรรมให้เกิด ผลสัมฤทธิ์
๓. เพื่อผนึกกำลังทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมอันเป็นการกระตุ้นสังคมให้เกิดกระแสแห่งการส่งเสริมคุณธรรมอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นพลังสร้างสรรค์สามารถขึ้นนำสังคมได้

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑. ภาคีเครือข่ายให้ความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมเพิ่มขึ้น
๒. มีองค์กรหน่วยงานชุมชนคุณธรรมเพิ่มมากขึ้น

กลยุทธ์

ยุทธศาสตร์ส่งเสริมคุณธรรมในระดับองค์กร มี ๓ กลยุทธ์ ดังนี้

- กลยุทธ์ที่ ๑ เสริมสร้างคุณธรรมของสถาบัน และองค์กรต่างๆ ในสังคม (สถาบันครอบครัว / สถาบันศึกษา / สถาบันศาสนา / สถาบันเศรษฐกิจ / การเมืองทุกระดับ)
- กลยุทธ์ที่ ๒ ขยายและพัฒนาเครือข่ายการขับเคลื่อนคุณธรรม ในทุกภาคส่วน
- กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐในด้านการอยู่ร่วมกันอย่างเอื้ออาทร แบ่งปัน และมีจิตสาธารณะเพื่อสังคม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมคุณธรรมในระดับองค์กร

เป้าประสงค์ เชิงยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์
		พ.ศ. ๒๕๖๐	พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	
สร้าง / ขยาย และพัฒนาภาคี เครือข่าย คุณธรรม	๒.๑ ร้อยละของ จำนวนชุมชน คุณธรรม องค์กร หรือหน่วยงาน คุณธรรมที่เพิ่มขึ้น	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑. เสริมสร้างคุณธรรม ของสถาบัน และ องค์กรต่างๆ ในสังคม (สถาบันครอบครัว / สถาบันศึกษา / สถาบันศาสนา / สถาบันเศรษฐกิจ / การเมืองทุกระดับ) ๒. ขยายและพัฒนา เครือข่ายการ ขับเคลื่อนคุณธรรม ในทุกภาคส่วน ๓. ส่งเสริมความร่วมมือ ระหว่างภาครัฐใน ด้านการอยู่ร่วมกัน อย่างเอื้ออาทร แบ่งปัน และมีจิตสาธารณะเพื่อ สังคม
องค์กร หน่วยงาน ได้รับการยก ย่องเชิดชูเกียรติ	๒.๒ จำนวนองค์กร / หน่วยงาน ที่ได้รับ การยกย่องเชิดชู เกียรติ	๑๐๐	๑๑๐	๑๒๐	๑๓๐	๑๔๐	

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ บริหารจัดการระบบโครงสร้างเพื่อการส่งเสริมคุณธรรม

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้างและพัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านส่งเสริมคุณธรรมให้มีความเข้มแข็ง
๒. เพื่อขับเคลื่อนระบบการบริหารจัดการคุณธรรมให้มีเอกภาพ
๓. เพื่อส่งเสริมให้จังหวัดกำแพงเพชรเป็นแบบอย่างในการสร้างความร่วมมือด้านคุณธรรมในระดับประเทศ
๔. เพื่อสร้างความร่วมมือด้านคุณธรรมระหว่างภาครัฐ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑. มีระบบและกลไกการสนับสนุนและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
๒. มีระบบกำกับติดตามและประเมินผล
๓. มีระบบบริหารจัดการทางวิชาการองค์ความรู้ในเรื่องของการส่งเสริมคุณธรรม

กลยุทธ์

- ยุทธศาสตร์บริหารจัดการระบบโครงสร้างเพื่อการส่งเสริมคุณธรรม มี ๖ กลยุทธ์ ดังนี้
- กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างและพัฒนาระบบบริหารจัดการงานด้านส่งเสริมคุณธรรม และเสริมสร้างความเป็นเอกภาพแก่สถาบัน / องค์กรสังคมในจังหวัดกำแพงเพชร
  - กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมการใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมคุณธรรม
  - กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมความเป็นเอกภาพด้วยคุณธรรม
  - กลยุทธ์ที่ ๔ ส่งเสริมและสนับสนุนภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ในการดำเนินงานด้านคุณธรรม
  - กลยุทธ์ที่ ๕ ใช้มาตรการทางด้านการเงินและการคลังในการส่งเสริมเครือข่ายคุณธรรม
  - กลยุทธ์ที่ ๖ เสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความยั่งยืนของจังหวัดด้วยคุณธรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ บริหารจัดการระบบโครงสร้างเพื่อการส่งเสริมคุณธรรม

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์
		พ.ศ. ๒๕๖๐	พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	
มีระบบการบริหารจัดการส่งเสริมคุณธรรมที่มีคุณภาพและมาตรฐาน	๓.๑ ร้อยละของหน่วยงาน / องค์กร มีการพัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	๖๐	๗๐	๘๐	๙๐	๑๐๐	<p>๑. สร้างและพัฒนา ระบบบริหารจัดการงานด้านส่งเสริมคุณธรรมและเสริมสร้างความเป็นเอกภาพแก่สถาบัน / องค์กรสังคมในจังหวัดกำแพงเพชร</p> <p>๒. ส่งเสริมการใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือในส่งเสริมคุณธรรม</p> <p>๓. ส่งเสริมความเป็นเอกภาพด้วยคุณธรรม</p> <p>๔. ส่งเสริมและสนับสนุนภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ในการดำเนินงานด้านคุณธรรม</p> <p>๕. ใช้มาตรการทางการเงินและการคลังในการส่งเสริมเครือข่ายคุณธรรม</p> <p>๖. เสริมสร้างและดำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความยั่งยืนของจังหวัดด้วยคุณธรรม</p>
	๓.๒ ร้อยละของหน่วยงาน / องค์กร มีแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรม และแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงานเพิ่มมากขึ้น	๖๐	๗๐	๘๐	๙๐	๑๐๐	

**แนวทางการเสริมสร้างคุณธรรมและบทบาทของหน่วยงาน
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมคุณธรรมในระดับบุคคล**

- วัตถุประสงค์**
๑. เพื่อพัฒนาคุณธรรมให้แก่คนในสังคม
  ๒. เพื่อเป็นบรรทัดฐานในการประพฤติปฏิบัติตนในการดำรงชีวิต ประกอบสัมมาอาชีพ และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข มั่นคง และยั่งยืน (Sustainable Development)
  ๓. เพื่อสืบสานความเป็นไทยและยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑. ประชาชนมีส่วนร่วมส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน
๒. มีความสมานฉันท์ในสังคมจังหวัดกำแพงเพชร

แนวทางการเสริมสร้างคุณธรรมและบทบาทของหน่วยงาน

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
กลยุทธ์ที่ ๑ เสริมสร้างคุณธรรมที่พึงประสงค์ (พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา) ของบุคคลทุกวัย	๑.๑ ส่งเสริมให้สถาบันครอบครัว โดยเฉพาะผู้นำครอบครัวมีจิตสำนึกในการเป็นผู้ให้ความเอื้ออาทรให้ความช่วยเหลือแก่ ผู้อื่นสังคมและประเทศชาติ	- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - ที่ทำการปกครองจังหวัด - สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด	- หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นกลไกของรัฐ แต่ไม่ใช่องค์กรของรัฐ
	๑.๒ ส่งเสริมผู้สูงวัยและผู้รู้ใหม่มีบทบาทในการถ่ายทอดหลักคุณธรรมทางศาสนา และประสบการณ์ทางด้านคุณธรรมให้แก่คนในครอบครัวและในชุมชน	- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด - ที่ทำการปกครองจังหวัด - สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด	- หน่วยงานภาครัฐกิจเอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม
	๑.๓ รณรงค์และกระตุ้นให้ผู้นำครอบครัวประพฤติตนอย่างมีคุณธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อให้เยาวชนเติบโตเป็นพลเมืองดีของสังคมและประเทศชาติ	- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - ที่ทำการปกครองจังหวัด - สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด	

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
		จังหวัด	
	๑.๔ ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนคนรุ่นใหม่มีคุณธรรมความรับผิดชอบตอสังคมโดยมีการปฏิบัติตามความรับผิดชอบตอสังคมอย่างต่อเนื่องตั้งแต่วัยเยาว์	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด - สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต ๔๑ - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ และ เขต ๒ - สำนักงานคณะกรรมการอำนวยการศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร - สถาบันการศึกษา	- หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเพนกลไกของรัฐแต่ไม่เพนองครของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐกิจเอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม
	๑.๕ พัฒนาคณะในสังคมใหม่มีคุณภาพและมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงตามหลักคุณธรรม	- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด	
กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้ทำหน้าที่ในการส่งเสริมคุณธรรมของจังหวัด	๒.๑ จัดให้มีการสร้างองค์ความรู้และทักษะ ตลอดจนจรรยาบรรณเรื่องการจัดกา ศึกษที่เกี่ยวกับคุณธรรมแกครูและบุคลากรทางการศึกษา	- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต ๔๑ - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ และ เขต ๒ - สำนักงานคณะกรรมการอำนวยการศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร - สำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด - สถาบันการศึกษา	

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
	๒.๒ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรม ได้รับการเลื่อนขั้นเป็นกรณีพิเศษ	- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต ๑ และ เขต ๒ - สำนักงานคณะกรรมการ อาชีวศึกษาจังหวัด กำแพงเพชร - สำนักงานส่งเสริม การศึกษา นอกระบบ และการศึกษา ตามอัธยาศัยจังหวัด - สถาบันการศึกษา	- หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงาน รัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็น กลไกของรัฐ แต่ไม่ใช่องค์กร ของรัฐ - หน่วยงาน ภาคธุรกิจเอกชน - หน่วยงาน ภาคประชาสังคม
	๒.๓ เสริมสร้างผู้นำทางศาสนาใหม่ ความรู้ในหลักธรรมที่ถูกต้อง	- สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัด - สำนักงาน พระพุทธศาสนา จังหวัด - องค์กรทางศาสนาต่าง ๆ	
	๒.๔ ส่งเสริมผู้นำทางศาสนาใหม่มีบทบาท ต่อการพัฒนาและเสริมสร้างคุณธรรม ของคนทุกกลุ่ม วยใหม่พื้นฐานวิถีคิด การตัดสินใจและการแก้ปัญหาที่ถูกต้อง ตามหลักธรรมคำสอนทางศาสนา	- สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัด - สำนักงาน พระพุทธศาสนา จังหวัด - องค์กรทางศาสนาต่าง ๆ	
	๒.๕ เสริมสร้างผู้นำทางศาสนาใหม่เป็นแบบ อย่าง ที่ดีของศาสนิกชนจนเกิดความ เคารพเลื่อมใสศรัทธา	- สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัด - สำนักงาน พระพุทธศาสนา จังหวัด - องค์กรทางศาสนาต่าง ๆ	
	๒.๖ ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคม ยกย่องคนดีมีคุณธรรมในชุมชนเป็น ตัวอย่างที่ดีให้ชุมชนเป็นต้นแบบที่ดีใน การปฏิบัติ โดยคนหาคนดีและมอบ	- สำนักงานคลังจังหวัด - สำนักงานพาณิชย์ จังหวัด - สำนักงานพลังงานจังหวัด	

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
	รางวัลอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดกระแสสังคมส่งเสริมคนดี กับทั้งเป็นการสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศไทย	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัด - สำนักงานแรงงานจังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - หอการค้าจังหวัด - ธนาคารทุกแห่งในจังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นกลไกของรัฐแต่ไม่เป็นองค์กรของรัฐ - หน่วยงานภาคธุรกิจเอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม
กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมการสร้างคุณธรรมในวิชาชีพ	๓.๑ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับตระหนักและยึดมั่นในคุณธรรม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับเด็ก เยาวชน และประชาชน	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ และ เขต ๒ - สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร - สำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด - สถาบันการศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานศึกษาธิการจังหวัด - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ และ เขต ๒
	๓.๒ ควบคุมความประพฤติ และ การดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณของวิชาชีพ	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ และ เขต ๒ 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานศึกษาธิการจังหวัด - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ และ เขต ๒

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
		<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานคณะกรรมการ อชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร - สำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด - สถาบันการศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นกลไกของรัฐ - แต่ไม่ใช้องค์กรของรัฐ
	<p>๓.๓ สร้างเส้นทางอาชีพนักวิจัย และนักวิจัยอาชีพ โดยยึดหลักคุณธรรม และจริยธรรม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต ๑ และ เขต ๒ - สำนักงานคณะกรรมการ อชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร - สำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด - สถาบันการศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานภาครัฐกิจเอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม
	<p>๓.๔ ส่งเสริมให้ข้าราชการ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจาหนาที่รัฐทุกระดับทุกภาคส่วน ปฏิบัติงานตามหลักคุณธรรม และจรรยาบรรณ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้ง (กกต.) จังหวัด - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยในจังหวัด - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหมในจังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด 	

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
		<ul style="list-style-type: none"> - องค์การบริหารส่วนจังหวัด - เทศบาลเมือง/ตำบลทุกแห่งในจังหวัด - องค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งในจังหวัด - สำนักงานผู้ตรวจเงินแผ่นดินจังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็น
	<p>๓.๕ ส่งเสริมให้นักการเมืองทุกระดับปฏิบัติตามคุณธรรม และจรรยาบรรณสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ประชาชน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) จังหวัด - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยในจังหวัด - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหมในจังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - องค์การบริหารส่วนจังหวัด - เทศบาลเมือง/ตำบลทุกแห่งในจังหวัด - องค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งในจังหวัด - สำนักงานผู้ตรวจเงินแผ่นดินจังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> กลไกของรัฐ แต่ไม่ใช่องค์กรของรัฐ - หน่วยงานภาคธุรกิจเอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม
	<p>๓.๖ ส่งเสริมยกย่องสื่อมวลชนที่สร้างสรรค์ตามคุณธรรมใหม่มีจำนวนมากยิ่งขึ้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> - คณะอนุกรรมการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์จังหวัด - สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด - สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดกำแพงเพชร - สมาคมนักหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนจังหวัด 	

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
		- สมาคมสื่อสารมวลชนเพื่อสังคมจังหวัด	
	๓.๗ ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการวิชาชีพนำเสนอข้อมูลที่สร้างสรรค์เกิดประโยชน์ต่อสังคมตามหลักคุณธรรมและจริยธรรมแห่งวิชาชีพ	- คณะอนุกรรมการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์จังหวัด - สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด - สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดกำแพงเพชร - สมาคมนักหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนจังหวัด - สมาคมสื่อสารมวลชนเพื่อสังคมจังหวัด	- หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นกลไกของรัฐแต่ไม่ใช่องค์กรของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐกิจเอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม
	๓.๘ ส่งเสริมให้บุคคลสาธารณะเป็นแบบอย่างที่ดีในการส่งเสริมคุณธรรมของคนในสังคม	- คณะอนุกรรมการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์จังหวัด - สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดกำแพงเพชร - สมาคมนักหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนจังหวัด - สมาคมสื่อสารมวลชนเพื่อสังคมจังหวัด	
	๓.๙ ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการวิชาชีพต่าง ๆ ตระหนักและยึดมั่นในคุณธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพของตนเอง	- หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยในจังหวัด - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัด	

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
		<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร - สภามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร วิทยาลัยต่าง ๆ 	
	๓.๑๐ ส่งเสริมและคุ้มครองผู้ประกอบการวิชาชีพ ที่ดำรงตนตามหลักคุณธรรมและจรรยาบรรณ	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยในจังหวัด - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัด - สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร - สภามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร วิทยาลัยต่าง ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นกลไกของรัฐแต่ไม่ใช้องค์กรของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐกิจเอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม
กลยุทธ์ที่ ๔ ส่งเสริมการใช้วัฒนธรรมไทยเป็นฐานในการสร้างคุณธรรม	๔.๑ นำค่านิยมของสังคมที่แสดงออกทางจารีตประเพณีที่ดีงามมาเป็นบรรทัดฐานทางคุณธรรมในการประพฤติปฏิบัติของประชาชน	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด 	
	๔.๒ นำอัตลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่นและเอกลักษณ์ของชาติมากระตุ้นจิตสำนึกและศรัทธาในการประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรม เพื่อสร้างสรรค์สังคมให้เข้มแข็งและมั่นคง	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด 	

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
	๔.๓ ดำรงรักษาวิถีคุณธรรมของชุมชนที่มีรากฐานจากความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงความรู้และภูมิหลังของบุคคล ดานคุณธรรม ซึ่งเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป โดยนำมาเป็น แนวทางในการประพฤติปฏิบัติของคนในชุมชนและครอบครัว	- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด	- หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นกลไกของรัฐ
	๔.๔ ส่งเสริม เสริมสร้างเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ไทยในการอนุรักษ์สืบสาน ศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น และภูมิปัญญา ตามหลักคุณธรรมจริยธรรม	- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในจังหวัด	แต่ไม่ใช่องค์กรของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐกิจเอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม
	๔.๕ ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การกีฬา การศึกษาดานกีฬานันทนาการ ภายใต้อาณัติคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรม	- สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	
	๔.๖ รวมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ สร้างคนดีและคนเก่งในทุกกระดับ รวมทั้งสร้างความตระหนักรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ใ้แพร่หลาย และเป็นที่ยอมรับกับทุกภาคส่วนของประเทศ ภายใต้อาณัติคุณธรรมวัฒนธรรมไทย	- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต ๑ - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต ๒ - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๔	

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมคุณธรรมในระดับองค์กร

- วัตถุประสงค์**
๑. เพื่อเป็นการสร้างและขยายภาคีเครือข่ายคุณธรรมในสังคมเพิ่มมากขึ้น
  ๒. สร้างและพัฒนาองค์กรเครือข่ายให้เป็นแบบอย่างในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมคุณธรรมให้เกิดผลสัมฤทธิ์
  ๓. เพื่อผนึกกำลังทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมอันเป็นการกระตุ้นสังคมให้เกิดกระแสแห่งการส่งเสริมคุณธรรมอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นพลังสร้างสรรค์สามารถขึ้นนำสังคมได้

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑. ภาคีเครือข่ายให้ความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมเพิ่มขึ้น
๒. มีองค์กรหน่วยงานชุมชนคุณธรรมเพิ่มมากขึ้น

แนวทางการเสริมสร้างคุณธรรมและบทบาทของหน่วยงาน

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
กลยุทธ์ที่ ๑ เสริมสร้างคุณธรรมของสถาบัน และองค์กรต่างๆ ในสังคม (สถาบันครอบครัว / สถาบันศึกษา / สถาบันศาสนา / สถาบันเศรษฐกิจ / การเมืองทุกระดับ)	๑.๑ พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แกสถาบันครอบครัวโดยสร้างความตระหนักให้พ่อแม่และผู้ปกครองเห็นความสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรมและเป็นแบบอย่างที่ดีให้เยาวชน	- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - ที่ทำการปกครองจังหวัด - สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด	- หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นกลไกของรัฐแต่ไม่ใช่องค์กรของรัฐ - หน่วยงานภาคธุรกิจ
	๑.๒ ส่งเสริมครอบครัวทุกครอบครัวให้เข้าใจหลักคำสอนทางศาสนาและนำไปใช้แก้ปัญหาให้เกิดประโยชน์ครอบครัวตนเอง	- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - ที่ทำการปกครองจังหวัด - สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด	เอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม
	๑.๓ ยึดหลักความเสมอภาคในการเสริมสร้างโอกาสทางการศึกษาดวยคุณธรรม	- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๔๑	

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
		<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ และ เขต ๒ - สำนักงานคณะกรรมการอำนวยการศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร - สำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด 	
	<p>๑.๔ ส่งเสริมให้ ๓ เสาหลัก ประกอบด้วย สถานศึกษา ศาสนสถาน ชุมชน และครอบครัว (บวร) เป็นแหล่งเรียนรู้ ดานคุณธรรมให้แก่ประชาชน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ และ เขต ๒ - สำนักงานคณะกรรมการอำนวยการศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร - สำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด - สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด - สถาบันการศึกษา/บ้าน วัด (ศาสนสถาน) โรงเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นกลไกของรัฐแต่ไม่เป็นองค์กรของรัฐ - หน่วยงานภาคธุรกิจเอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
	๑.๕ กำหนดใหญ่สถาบันการศึกษา จัดตั้งหน่วยเผยแพร่คุณธรรมประจำสถานศึกษาทุกระดับ	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต ๑ และ เขต ๒ - สำนักงานคณะกรรมการ อชีวศึกษาจังหวัด กำแพงเพชร - สำนักงานส่งเสริม การศึกษา นอกระบบ และการศึกษาตาม อัยาศัยจังหวัด - สถาบันการศึกษา 	
	๑.๖ ส่งเสริมให้องค์กรทางศาสนา และสถาบันทางศาสนาเป็นสถาบันหลักของสังคมที่เข้มแข็งและทำหน้าที่ เสริมสร้างรากฐานคุณธรรมให้สังคม โดยเน้นที่เด็กและเยาวชน	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัด - สำนักงาน พระพุทธศาสนา จังหวัด - องค์กรทางศาสนาต่าง ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ ใช้อำนาจรัฐหรือเป็น กลไกของรัฐแต่ไม่ เป็นองค์กรของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐกิจ เอกชน - หน่วยงาน ภาคประชาสังคม
	๑.๗ ส่งเสริมให้องค์กรธุรกิจมีคุณธรรม อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม หรือ Corporate SocialResponsibility (CSR) โดย สร้างศูนย์ดูแลเด็กภายในสถานที่ทำงาน เพื่อสร้างความรักความอบอุ่นภายใน ครอบครัว (ในช่วงปดภาคเรียน)	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานพาณิชย์ จังหวัด - สำนักงานพัฒนาสังคม และความมั่นคงของ มนุษยจังหวัด - หอการค้าจังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัด - ธนาคารทุกแห่งใน จังหวัด 	
	๑.๘ ส่งเสริมให้มีการกำหนดมาตรฐาน คุณธรรมของภาครัฐและภาคเอกชน	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานคลังจังหวัด - สำนักงานพาณิชย์ จังหวัด - สำนักงานพลังงาน จังหวัด 	

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
		<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัด - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานในจังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - หอการค้าจังหวัด 	
	<p>๑.๙ เสริมสร้างการเมืองการปกครองอย่างโปร่งใส สุจริตและเที่ยงธรรมตามหลักคุณธรรม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดกำแพงเพชร 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ
	<p>๑.๑๐ ส่งเสริมให้องค์กรทางการเมืองการปกครองต่าง ๆ ทำหน้าที่ในการบริหารและให้เป็นตามหลักคุณธรรมมีธรรมาภิบาล (Good Governance) คือ การปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุม ดูแลกิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) จังหวัด - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยในจังหวัด - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหมในจังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - องค์การบริหารส่วนจังหวัด - เทศบาลเมือง/ตำบลทุกแห่งในจังหวัด - องค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งในจังหวัด - สำนักงานผู้ตรวจเงินแผ่นดินจังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นกลไกของรัฐแต่ไม่เป็นองค์กรของรัฐ - หน่วยงานภาคธุรกิจเอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม
	<p>๑.๑๑ กำหนดให้มีการจัดทำหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขการประเมินตามคุณธรรมแก่ผู้ขอขึ้นทะเบียนขอออกใบอนุญาต ขอดต่ออายุใบอนุญาต และขอออกใบแทนใบอนุญาตประเภทต่าง ๆ จากหน่วยงานภาครัฐ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ที่ทำการปกครองจังหวัด/อำเภอ - สำนักงานขนส่งจังหวัด - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด 	

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
	๑.๑๒ สนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐทุกภาคส่วนมีหน้าที่ส่งเสริมให้บุคลากรเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับประพฤติปฏิบัติตามหลักคุณธรรมและจรรยาบรรณ โดยมีหลักสูตรการศึกษาฝึกอบรมในสถาบันวิทยาลัยสำหรับนักบริหารภาครัฐทุกระดับ เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ไม่ใช่เพื่อเลื่อนวิทยฐานะเท่านั้น	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) จังหวัด - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยในจังหวัด - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหมในจังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - องค์การบริหารส่วนจังหวัด - เทศบาลเมือง/ตำบลทุกแห่งในจังหวัด - องค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งในจังหวัด - สำนักงานผู้ตรวจเงินแผ่นดินจังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นกลไกของรัฐแต่ไม่เป็นองค์กรของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐกิจเอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม
	๑.๑๓ ส่งเสริมให้ทุกหน่วยงานภาครัฐจัดตั้งหน่วยเผยแพร่คุณธรรมทำหน้าที่จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและรวมเป็นเครือข่ายขับเคลื่อนกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานภาครัฐ	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงาน 	
	๑.๑๔ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมีเสรีภาพในการแสวงหาข้อมูล และเผยแพร่ข้อมูลตามจรรยาบรรณภายใต้ระบอบประชาธิปไตย	<ul style="list-style-type: none"> - คณะอนุกรรมการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์จังหวัด - สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด - สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดกำแพงเพชร - สมาคมนักหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนจังหวัด - สมาคมสื่อสารมวลชนเพื่อสังคมจังหวัด 	

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
	๑.๑๕ ส่งเสริมให้องค์กรที่เกี่ยวข้องของได้ใช้จรรยาบรรณสื่อมวลชนอย่างจริงจัง	<ul style="list-style-type: none"> - คณะอนุกรรมการพัฒนา สื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์จังหวัด - สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด - สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดกำแพงเพชร - สมาคมนักหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนจังหวัด - สมาคมสื่อสารมวลชนเพื่อสังคมจังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นกลไกของรัฐแต่ไม่ใช่องค์กรของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐกิจเอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม
	๑.๑๖ ส่งเสริมองค์กรวิชาชีพใหม่มีความสามัคคี คุณธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยในจังหวัด - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัด - สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด - กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร - สมาคมหรือองค์กรวิชาชีพต่าง ๆ 	
	๑.๑๗ ส่งเสริมให้สภา สมาคมหรือองค์กรวิชาชีพต่าง ๆ มีส่วนรวมในการพัฒนาหรือจัดการหลักสูตรในสถาบันการศึกษาเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นิสิตนักศึกษาในทุกสาขาให้เป็นคนเก่ง และดี มีคุณธรรมนำความรู้	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยในจังหวัด - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัด 	

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
		<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร - สภาศคมหรือองค์กรวิชาชีพต่าง ๆ 	
	<p>๑.๑๘ ส่งเสริมให้สภา สมาคม หรือองค์กรวิชาชีพต่าง ๆ ควบคุมดูแลการประพฤติปฏิบัติของผู้ประกอบวิชาชีพให้เป็นไปตามหลักคุณธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพเพื่อสร้างความศรัทธาความเชื่อมั่นในวิชาชีพแก่ผู้บริโภคหรือผู้รับบริการ โดยระบุดูธรรมที่พึงประสงค์ไว้ในจรรยาบรรณวิชาชีพ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยในจังหวัด - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัด - สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร - สภาศคมหรือองค์กรวิชาชีพต่าง ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นกลไกของรัฐแต่ไม่เป็นองค์กรของรัฐ - หน่วยงานภาคธุรกิจเอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม
	<p>๑.๑๙ ส่งเสริมให้สภา สมาคม หรือองค์กรวิชาชีพมีมาตรการการลงโทษแก่ผู้ประกอบวิชาชีพที่กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตามหลักคุณธรรมและละเมิดจรรยาบรรณของวิชาชีพอย่างจริงจังและเป็นธรรม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยในจังหวัด - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัด - สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด 	

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
		<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร - สมาคมหรือองค์กรวิชาชีพต่าง ๆ 	
	๑.๒๐ กำหนดให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอุตสาหกรรม โดยยึดหลักคุณธรรมและจรรยาบรรณ	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นกลไกของรัฐแต่ไม่เป็นองค์กรของรัฐ - หน่วยงานภาคธุรกิจเอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม
กลยุทธ์ที่ ๒ ขยายและพัฒนาเครือข่ายการขับเคลื่อนคุณธรรม ในทุกภาคส่วน	๒.๑ กำหนดให้หลักสูตรการศึกษาในแต่ละประเภทในทุกชั้นปีมีการศึกษาตามหลักศาสนาที่ผู้เรียนนับถือ อย่างพอเพียงทั้งการให้ความสำคัญสาระ และเวลา เพื่อให้เกิดผลตามคุณธรรมจริยธรรม	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๔๑ - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ และ เขต ๒ - สำนักงานคณะกรรมการอำนวยการศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร - สำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด - สถาบันการศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นกลไกของรัฐแต่ไม่เป็นองค์กรของรัฐ - หน่วยงานภาคธุรกิจเอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
	๒.๒ พัฒนาระบบการเรียนการสอน โดยเนนกิจกรรมทางศาสนาเขาสุภะชวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจให้กับนักเรียนนักศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการยึดมั่นในคุณธรรมและนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับมิติของยุคปัจจุบันและบริบทของสังคมได้อย่างเหมาะสม	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษา กำแพงเพชร เขต ๑ และ เขต ๒ - สำนักงานคณะกรรมการ อชีวศึกษาจังหวัด กำแพงเพชร - สำนักงานส่งเสริม การศึกษา นอกระบบ และการศึกษา ตามอัธยาศัยจังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงาน รัฐวิสาหกิจ - หน่วยงาน ที่ ใช้อำนาจรัฐหรือเป็น กลไกของรัฐแต่ไม่ เป็นองค์กรของรัฐ - หน่วยงานภาคธุรกิจ เอกชน - หน่วยงาน ภาคประชาสังคม
	๒.๓ กำหนดให้สถาบันการศึกษา ทุกระบบปลูกฝังคุณธรรม โดยใช้ กิจกรรมदानดนตรี ศิลปะ และกีฬา เป็นการฝึกปฏิบัติกิจกรรมพิเศษ นอกเหนือจากกิจกรรมการอบรม ปลูกฝังคุณธรรมโดยตรงเพื่อเสริมสร้าง พัฒนาการด้านคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานศึกษาธิการ จังหวัด - สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ - สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ และ เขต ๒ - สำนักงาน คณะกรรมการ อชีวศึกษาจังหวัด กำแพงเพชร - สำนักงานส่งเสริม การศึกษา นอกระบบ และการศึกษา ตามอัธยาศัยจังหวัด - สถาบันการศึกษา 	
	๒.๔ ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษา ทุกระบบจัดหาสื่อที่เกี่ยวกับการสอน คุณธรรมที่ทันสมัยจูงใจใหญ่เรียนสนใจ และสามารถเรียนรู้ได้ทุกช่องทาง	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานศึกษาธิการ จังหวัด - สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ 	

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
		<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต ๑ และ เขต ๒ - สำนักงานคณะกรรมการ อชีวศึกษาจังหวัด กำแพงเพชร - สำนักงานส่งเสริม การศึกษา นอกระบบ และการศึกษา ตามอัธยาศัยจังหวัด - สถาบันการศึกษา 	
	<p>๒.๕ ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษา กำหนดเรื่องจิตอาสาและจิตสาธารณะ เป็นหัวข้อในการพัฒนาผู้เรียน ทั้งใน และนอกระบบอย่างจริงจัง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานศึกษาธิการ จังหวัด - สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ - สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต ๑ และ เขต ๒ - สำนักงาน คณะกรรมการ อชีวศึกษาจังหวัด กำแพงเพชร - สำนักงานส่งเสริม การศึกษา นอกระบบ และการศึกษา ตามอัธยาศัยจังหวัด - สถาบันการศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงาน รัฐวิสาหกิจ - หน่วยงาน ที่ ใช้อำนาจรัฐหรือเป็น กลไกของรัฐแต่ไม่ เป็นองค์กรของรัฐ - หน่วยงานภาคธุรกิจ เอกชน - หน่วยงาน ภาคประชาสังคม
	<p>๒.๖ ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษา สร้างบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมในสถาบันฯ ที่ส่งเสริมคุณธรรม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานศึกษาธิการ จังหวัด - สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ - สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต ๑ และ เขต ๒ 	

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
		- สำนักงาน คณะกรรมการ อาชีวศึกษาจังหวัด กำแพงเพชร - สำนักงานส่งเสริม การศึกษา นอกระบบ และการศึกษา ตามอัธยาศัยจังหวัด - สถาบันการศึกษา	
	๒.๗ ส่งเสริม สนับสนุน หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน ใหมมีการศึกษาวิจัย เพื่อ พัฒนาประเทศด้านคุณธรรมและ จริยธรรม	- สำนักงานศึกษาธิการ จังหวัด - สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ - สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต ๑ และ เขต ๒ - สำนักงาน คณะกรรมการ อาชีวศึกษาจังหวัด กำแพงเพชร - สำนักงานส่งเสริม การศึกษา นอกระบบ และการศึกษา ตามอัธยาศัยจังหวัด - สถาบันการศึกษา	- หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงาน รัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ ใช้อำนาจรัฐหรือเป็น กลไกของรัฐแต่ไม่ เป็นองค์กรของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐกิจ เอกชน - หน่วยงาน ภาคประชาสังคม
	๒.๘ ยกระดับคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา โดยเน้นการปลูกฝังเรื่อง คุณธรรมและจริยธรรม	- สำนักงานศึกษาธิการ จังหวัด - สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ - สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต ๑ และ เขต ๒ - สำนักงาน คณะกรรมการ อาชีวศึกษาจังหวัด กำแพงเพชร	

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
		- สำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด - สถาบันการศึกษา	
	๒.๙ ส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายและเชื่อมโยงศาสนิกสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปลูกฝังคุณธรรมในสังคมอย่างเป็นรูปธรรม	- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด - องค์กรทางศาสนาต่าง ๆ	- หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นกลไกของรัฐแต่ไม่เป็นองค์กรของรัฐ - หน่วยงานภาคธุรกิจเอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม
	๒.๑๐ ส่งเสริมดูแล รักษาและทำนุบำรุงศาสนสถานและศาสนวัตถุทางพระพุทธศาสนา พัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางทางพระพุทธศาสนาทำนุบำรุงพุทธศาสนศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้คุณธรรม	- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด	
	๒.๑๑ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อม วิสาหกิจชุมชน ให้ความเข้มแข็ง และสามารถแข่งขันในตลาดโลก โดยยึดหลักบรรษัทภิบาล และจรรยาบรรณในการประกอบกิจการ เพื่อให้ได้รับการยอมรับในด้านคุณภาพ ตามมาตรฐาน ISO (The International Organization for Standardization)	- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด	
	๒.๑๒ พัฒนากำลังแรงงานและผู้ประกอบการใหม่ศักยภาพสูงและสอดคล้องต่อความต้องการของภาคเศรษฐกิจ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันบนเวทีโลก โดยนำหลักการส่งเสริมคุณธรรมและจรรยาบรรณมาดำเนินการ	- หน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานในจังหวัด	
	๒.๑๓ ส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาเครือข่ายระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ให้มีการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนบนรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรม และจริยธรรม	- หอการค้าจังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด	
	๒.๑๔ ส่งเสริมให้องค์กรทางการเมืองการปกครองทุกภาคส่วนมีแนวทางนโยบาย หรือจัดกิจกรรมส่งเสริม	- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) จังหวัด	

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
	คุณธรรมจริยธรรมแก่ประชาชนตามบทบาทภาระหน้าที่ขององค์กร หรือหน่วยงาน	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยในจังหวัด - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหมในจังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - องค์การบริหารส่วนจังหวัด - เทศบาลเมือง/ตำบลทุกแห่งในจังหวัด - องค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งในจังหวัด - สำนักงานผู้ตรวจเงินแผ่นดินจังหวัด 	
	๒.๑๕ ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกระดับมีหน้าที่นำนโยบายส่งเสริมคุณธรรมสุจริตปฏิบัติในชุมชนและเป็นแบบอย่างที่ดี โดยให้รางวัล เพื่อเป็นกำลังใจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีแนวปฏิบัติที่ดี	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) จังหวัด - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยในจังหวัด - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหมในจังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - องค์การบริหารส่วนจังหวัด - เทศบาลเมือง/ตำบลทุกแห่ง ในจังหวัด - องค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งในจังหวัด - สำนักงานผู้ตรวจเงินแผ่นดินจังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นกลไกของรัฐแต่ไม่เป็นองค์กรของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐกิจเอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม
	๒.๑๖ ส่งเสริมให้ทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งหน่วยเผยแพร่คุณธรรมประจำตำบลทำหน้าที่จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและรวมเป็นเครือข่าย	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) จังหวัด 	

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
	ขับเคลื่อนกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมสู่ชุมชนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยในจังหวัด - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหมในจังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - องค์การบริหารส่วนจังหวัด - เทศบาลเมือง/ตำบลทุกแห่ง ในจังหวัด - องค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งในจังหวัด - สำนักงานผู้ตรวจเงินแผ่นดินจังหวัด 	
	๒.๑๗ โหงครววิชาชีพอีสื่อมวลชนมีบทบาทในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และกำกับ ดูแลการเสนอข่าวสาร โดยคำนึงถึงความถูกต้อง มีคุณธรรมและผลกระทบต่ออันจะเกิดขึ้น	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด - สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดกำแพงเพชร - สมาคมนักหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนจังหวัด - สมาคมสื่อสารมวลชนเพื่อสังคมจังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นกลไกของรัฐแต่ไม่ใช่องค์กรของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐกิจเอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม
	๒.๑๘ ส่งเสริมให้ความรู้ด้านวิชาการแก่ผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อ โดยยึดหลักคุณธรรมและจรรยาบรรณของสื่อ	<ul style="list-style-type: none"> - คณะอนุกรรมการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์จังหวัด - สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด - สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดกำแพงเพชร - สมาคมนักหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนจังหวัด 	ภาคประชาสังคม

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
		- สมาคมสื่อสารมวลชนเพื่อสังคมจังหวัด	
	๒.๑๙ ส่งเสริมให้สภา สมาคมหรือองค์กรวิชาชีพต่าง ๆ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎเกณฑ์ ระเบียบปฏิบัติ และจรรยาบรรณของตนเองใหม่มีความทันสมัยบนพื้นฐานของการมีคุณธรรม	- หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยในจังหวัด - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัด - สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร - สภาสมาคมหรือองค์กรวิชาชีพต่าง ๆ	- หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นกลไกของรัฐแต่ไม่ใช่องค์กรของรัฐ - หน่วยงานภาคธุรกิจเอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม
	๒.๒๐ ส่งเสริมให้มีการจัดทำหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการประเมินด้านคุณธรรมแก่ผู้ขอขึ้นทะเบียนขอออกใบอนุญาตขอตอ อายุใบอนุญาต และขอยกใบแทนใบอนุญาตประเภทต่าง ๆ จากสภาสมาคมหรือองค์กรวิชาชีพต่าง ๆ	สภาสมาคมหรือองค์กรวิชาชีพต่าง ๆ	
	๒.๒๑ มุ่งเน้น และส่งเสริมองค์กรวิชาชีพเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและมีประโยชน์ต่อประเทศภายใต้หลักคุณธรรมและจริยธรรม	- หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยในจังหวัด - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัด - สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
		- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร - สภาศคมหรือองค์กรวิชาชีพต่าง ๆ	
	๒.๒๒ ส่งเสริมและเสริมสร้างสมรรถภาพของผู้ประกอบการภาคเอกชนให้แข็งแกร่ง และยึดในหลักคุณธรรมและจริยธรรม	- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด	- หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ
	๒.๒๓ ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม พัฒนาแลกเปลี่ยนความรู้ด้านอุตสาหกรรม ภายใต้หลักคุณธรรมและจรรยาบรรณ	- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด	- หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นกลไกของรัฐแต่ไม่ใช่องค์กรของรัฐ - หน่วยงานภาคธุรกิจเอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม
กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประชารัฐในด้านการอยู่ร่วมกันอย่างเอื้ออาทร แบ่งปัน และมีจิตสาธารณะเพื่อสังคม	๓.๑ พัฒนาปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ ให้มีการปลูกฝังคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง โดยบรรจุเรื่องคุณธรรมเป็นหลักสูตรพื้นฐานทางการศึกษา เพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน และประชาชนให้เป็มนุชนที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สร้างสรรค์ประโยชน์เพื่อส่วนรวม โดยเชื่อมโยงกิจกรรมในหลักสูตรและกิจกรรมนอกหลักสูตรให้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อช่วยสังคม	- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๔๑ - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ และ เขต ๒ - สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ - สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด	- หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นกลไกของรัฐแต่ไม่ใช่องค์กรของรัฐ - หน่วยงานภาคธุรกิจเอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม
	๓.๒ ส่งเสริมให้ภาคธุรกิจนอมนำแนวพระราชดำริหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจ	- สำนักงานคลังจังหวัด - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยในจังหวัด - สำนักงานพลังงานจังหวัด	

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
		<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัด - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานในจังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด - หอการค้าจังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - ธนาคารทุกแห่งในจังหวัด 	
	<p>๓.๓ ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคธุรกิจใหม่มีความพร้อมในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด - หอการค้าจังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - ธนาคารทุกแห่งในจังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นกลไกของรัฐแต่ไม่เป็นองครของรัฐ - หน่วยงานภาคธุรกิจเอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม
	<p>๓.๔ พัฒนาการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย ตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) จังหวัดกำแพงเพชร 	
	<p>๓.๕ ส่งเสริมและสนับสนุนการวางระบบรากฐานการเสริมสร้างการเมืองการปกครองตามการเลือกตั้งอย่างโปร่งใส สุจริต และเที่ยงธรรมตามหลักการส่งเสริมคุณธรรม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) จังหวัด 	
	<p>๓.๖ ส่งเสริมให้องค์กรที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่ในการเสนอแนะนโยบายกฎหมายและมาตรการในการส่งเสริมการปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามหลักคุณธรรมจริยธรรม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานยุติธรรมจังหวัด 	
	<p>๓.๗ สนับสนุนนโยบายและวางแผนการพัฒนาตามเศรษฐกิจ สังคมการเมืองในมิติของศิลปวัฒนธรรม ไทคนมีจิตใจอ่อนโยนเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และสามารถ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด 	

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
	สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่วัฒนธรรม		
	๓.๘ เสริมสร้างทุกภาคส่วนใหม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมภายใต้รากฐานการใช่วัฒนธรรมไทยเป็นพื้นฐาน ในการเสริมสร้างคุณธรรม	- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด	- หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ
	๓.๙ ส่งเสริมให้สภา สมาคมหรือองค์กรวิชาชีพต่าง ๆ ให้ความสำคัญและขอเสนอแนะในการประกอบวิชาชีพ แก่ผู้ประกอบการวิชาชีพภายใต้หลักคุณธรรม	- หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยในจังหวัด - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัด - สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร - สภาสมาคมหรือองค์กรวิชาชีพต่าง ๆ	- หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นกลไกของรัฐแต่ไม่เป็นองครของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐกิจเอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ ๓   บริหารจัดการระบบโครงสร้างเพื่อการส่งเสริมคุณธรรม

- วัตถุประสงค์
๑. เพื่อสร้างและพัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านส่งเสริมคุณธรรมให้มีความเข้มแข็ง
  ๒. เพื่อขับเคลื่อนระบบการบริหารจัดการคุณธรรมให้มีเอกภาพ
  ๓. เพื่อส่งเสริมให้จังหวัดกำแพงเพชรเป็นแบบอย่างในการสร้างความร่วมมือด้านคุณธรรมในระดับประเทศ
  ๔. เพื่อสร้างความร่วมมือด้านคุณธรรมระหว่างภาครัฐ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑. มีระบบและกลไกการสนับสนุนและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
๒. มีระบบกำกับติดตามและประเมินผล
๓. มีระบบบริหารจัดการทางวิชาการองค์ความรู้ในเรื่องของการส่งเสริมคุณธรรม

แนวทางการเสริมสร้างคุณธรรมและบทบาทของหน่วยงาน

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างและพัฒนาระบบบริหารจัดการงานด้านส่งเสริมคุณธรรม และเสริมสร้างความเป็นเอกภาพแก่สถาบัน / องค์กรสังคมในจังหวัดกำแพงเพชร	๑.๑ ส่งเสริมความเข้มแข็งและความอบอุ่นของครอบครัวโดยการจัดตั้งศูนย์คุณธรรมพัฒนาครอบครัวในชุมชนหรือการรวมกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการเสริมสร้างสถาบันครอบครัวในชุมชนหมู่บ้าน ตำบล วัด มัสยิด และโบสถ์	- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - ที่ทำการปกครองจังหวัด - สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด - สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด	- หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นกลไกของรัฐแต่ไม่ใช่องค์กรของรัฐ - หน่วยงานภาคธุรกิจเอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม
	๑.๒ พัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล	- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๔๑ - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต ๑ และ เขต ๒	

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
		- สำนักงาน คณะกรรมการ อาชีวศึกษาจังหวัด กำแพงเพชร - สำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบ และการศึกษา ตามอัธยาศัยจังหวัด	
	๑.๓ เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากร ทางการศึกษามีส่วนร่วมวางระบบ และ สร้างเครือข่ายในการพัฒนาส่งเสริม คุณธรรมสำหรับนักเรียนและนักศึกษา	- สำนักงานศึกษาธิการ จังหวัด - สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ - สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต ๑ และ เขต ๒ - สำนักงาน คณะกรรมการ อาชีวศึกษาจังหวัด กำแพงเพชร - สำนักงานส่งเสริม การศึกษา นอกระบบ และการศึกษา ตามอัธยาศัยจังหวัด - สถาบันการศึกษา	- หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงาน รัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช้ อำนาจ รัฐหรือเป็นกลไกของ รัฐแต่ไม่ปกครอง ของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐกิจ เอกชน - หน่วยงานภาค ประชาสังคม
	๑.๔ ส่งเสริมการวิจัยและการสร้าง องค์ความรู้เกี่ยวกับการวางระบบรากฐาน และการเสริมสร้างคุณธรรม ให้เกิด แก่เด็ก เยาวชนประชาชนและสังคม กับทั้งให้นำผลการวิจัยไปใช้อย่าง เป็นรูปธรรมในทุกภาคส่วน	- สำนักงานศึกษาธิการ จังหวัด - สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ - สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต ๑ และ เขต ๒ - สำนักงาน คณะกรรมการ อาชีวศึกษาจังหวัด กำแพงเพชร	

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
		- สำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด - สถาบันการศึกษา	
	๑.๕ สนับสนุนให้มีการพัฒนา องค์กรความรู้สื่อและวิธีการถ่ายทอดหลักธรรมในศาสนา เพื่อให้คนทุกกลุ่มทุกวัยเข้าใจเขาถึงคุณธรรมและนำไปปฏิบัติเพื่อการอยู่รวมกันอย่างสันติสุข	- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด - องค์กรทางศาสนาต่าง ๆ	- หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช้อำนาจ
	๑.๖ ส่งเสริมการผลิตผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ได้มาตรฐานมีคุณภาพและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีประสิทธิภาพ เสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารและพลังงานอย่างเหมาะสมและยั่งยืน สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มสอดคล้องกับความต้องการของตลาด และมีมาตรฐานปลอดภัยต่อผู้บริโภคทั้งภายในและต่างประเทศตามหลักคุณธรรม และธรรมาภิบาลและตามมาตรฐาน ISO (The International Organization for Standardization)	- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัด	รัฐหรือเป็นกลไกของรัฐแต่ไม่ใช่องค์กรของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐกิจเอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม
	๑.๗ ส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคธุรกิจเอกชนดำเนินกิจการโดยยึดหลักบรรษัทภิบาล คือ การบริหารจัดการพร้อมด้วยการกำกับดูแลที่ดีมีคุณธรรมในภาคธุรกิจ (Good corporate governance) มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ ประกอบธุรกิจอย่างมีคุณธรรมต่อผู้บริโภคและ ผู้ประกอบการด้วยกัน	- สำนักงานพาณิชย์จังหวัด - หอการค้าจังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - ธนาคารทุกแห่งในจังหวัด	
	๑.๘ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วนในการกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจ โดยยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรม	- สำนักงานคลังจังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด - สำนักงานพลังงานจังหวัด - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัด	

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
		<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานในจังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - หอการค้าจังหวัด 	
	<p>๑.๙ ใ้หม้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศปลูกจิตสำนึกคุณธรรมจริยธรรม โดยกำหนดเป็นระเบียบ ขอบบังคับ ใ้หม้ขอความร่วมมือรณรงค์เรื่องคุณธรรมจริยธรรมในทุกเว็บไซต์</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด - สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดกำแพงเพชร - สมาคมนักหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนจังหวัด - สมาคมสื่อสารมวลชนเพื่อสังคมจังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นกลไกของรัฐแต่ไม่ปกครองของรัฐ - หน่วยงานภาคธุรกิจเอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม
กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมการใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมคุณธรรม	<p>๒.๑ ดำเนินการสร้ง พัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมทั้งในมิติศาสนาและมิติอื่น ๆ ด้วยกระบวนการจัดการความรู้ รูปแบบต่าง ๆ และมีโครงสร้างที่ชัดเจน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นกลไกของรัฐ
	<p>๒.๒ ส่งเสริมและเผยแพร่ข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข ตลอดจนนโยบายและการดำเนินงานของรัฐบาลวัฒนธรรม ศีลธรรม ค่านิยมที่ต้งงามรวมทั้งสนับสนุนการให้บริการการศึกษาอกระบบแก่ประชาชน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - คณะอนุกรรมการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์จังหวัด - สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด - สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดกำแพงเพชร - สมาคมนักหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนจังหวัด - สมาคมสื่อสารมวลชนเพื่อสังคมจังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานภาคธุรกิจเอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
	๒.๓ รณรงค์ให้มีการนำเสนอข่าวสาร ละคร สารคดี ของสื่อมวลชนให้เกิด การสรรเสริญและเป็นประโยชน์ ต่อสังคมโดยยึดหลักคุณธรรม	<ul style="list-style-type: none"> - คณะอนุกรรมการ พัฒนาสื่อปลอดภัยและ สร้างสรรค์จังหวัด - สำนักงาน ประชาสัมพันธ์จังหวัด - สถานี วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัด กำแพงเพชร - สมาคม นักหนังสือพิมพ์และ สื่อมวลชนจังหวัด - สมาคมสื่อสารมวลชน เพื่อสังคมจังหวัด 	
	๒.๔ กำหนดให้มีผังรายการส่งเสริม คุณธรรมในทุกสื่อและทุกวัน โดยเฉพาะ วิทยุและโทรทัศน์ในช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้มีพลังในการสร้างกระแสคุณธรรม ในสังคมอย่างต่อเนื่องและมีทิศทาง เดียวกัน โดยเพิ่มรายการทางศาสนา และเผยแพร่คุณธรรมแก่ประชาชน ภายทออดเรื่องราวของผู้มีคุณธรรม ที่ประสบความสำเร็จในชีวิต	<ul style="list-style-type: none"> - คณะอนุกรรมการ พัฒนาสื่อปลอดภัยและ สร้างสรรค์จังหวัด - สำนักงาน ประชาสัมพันธ์จังหวัด - สถานี วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัด กำแพงเพชร - สมาคม นักหนังสือพิมพ์ และสื่อมวลชนจังหวัด - สมาคมสื่อสารมวลชน เพื่อสังคมจังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงาน รัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช้ อำนาจ รัฐหรือเป็นกลไกของ รัฐแต่ไม่ใช่องค์กร ของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐกิจ เอกชน - หน่วยงานภาค ประชาสังคม
	๒.๕ ส่งเสริมให้มีสื่อสร้างสรรค์ ทันสมัย และหลากหลายเพื่อประชาสัมพันธ์ วัฒนธรรมศิลปวัฒนธรรมที่พึงปฏิบัติ ในสังคม	<ul style="list-style-type: none"> - คณะอนุกรรมการ พัฒนาสื่อปลอดภัยและ สร้างสรรค์จังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัด - สำนักงาน ประชาสัมพันธ์จังหวัด - สถานี วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัด กำแพงเพชร 	

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
		<ul style="list-style-type: none"> - สมาคมนักหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนจังหวัด - สมาคมสื่อสารมวลชนเพื่อสังคมจังหวัด 	
	<p>๒.๖ ส่งเสริมให้สื่อต่าง ๆ ประชาสัมพันธ์เรื่องเกี่ยวกับคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง สร้างกระแสสังคมให้ประชาชนมีจิตสำนึกคุณธรรมโดยเฉพาะสื่อของรัฐ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - คณะอนุกรรมการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์จังหวัด - สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด - สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดกำแพงเพชร - สมาคมนักหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนจังหวัด - สมาคมสื่อสารมวลชนเพื่อสังคมจังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นกลไกของรัฐแต่ไม่ใช่องค์กรของรัฐ - หน่วยงานภาคธุรกิจเอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม
	<p>๒.๗ ส่งเสริมการเผยแพร่คุณธรรมด้วยสื่อต่าง ๆ อย่างมีคุณภาพเหมาะสมกับทุกกลุ่มวัย โดยเฉพาะสำหรับเด็กและเยาวชน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - คณะอนุกรรมการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์จังหวัด - สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด - สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดกำแพงเพชร - สมาคมนักหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนจังหวัด - สมาคมสื่อสารมวลชนเพื่อสังคมจังหวัด 	
	<p>๒.๘ ให้สื่อแต่ละประเภทบูรณาการแผนการเผยแพร่คุณธรรมจริยธรรมให้สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยสอดแทรกในรายการข่าว ละคร บทเพลง การละเล่นพื้นบ้าน และอื่น ๆ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด - สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดกำแพงเพชร 	

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
		- สมาคมนักหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนจังหวัด - สมาคมสื่อสารมวลชนเพื่อสังคมจังหวัด	
กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมความเป็นเอกภาพด้วยคุณธรรม	๓.๑ ส่งเสริมให้มีการจัดสรรทรัพยากรการผลิตทางการเกษตร และโครงสร้างพื้นฐานการเกษตรอย่างพอเพียง มีคุณธรรมมีประสิทธิภาพยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	- หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	- หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช่
	๓.๒ ส่งเสริมระบบสวัสดิการให้ประชาชนมีหลักประกันและมีความมั่นคงในชีวิตตามหลักคุณธรรม	- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด	อำนาจรัฐหรือเป็นกลไกของรัฐแต่ไม่ปกครองของรัฐ
	๓.๓ ให้มีมาตรฐานในการนำเสนอข่าวสารอย่างเปกกลาง สรรงสรรค์และยึดมั่นในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณทางวิชาชีพ	- คณะอนุกรรมการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์จังหวัด - สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด - สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดกำแพงเพชร - สมาคมนักหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนจังหวัด - สมาคมสื่อสารมวลชนเพื่อสังคมจังหวัด	- หน่วยงานภาครัฐกิจเอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม
กลยุทธ์ที่ ๔ ส่งเสริมและสนับสนุนภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ในการดำเนินงานด้านคุณธรรม	๔.๑ เร่งรัดและกำกับดูแลให้หน่วยงานภาครัฐกิจนำหลักคุณธรรมและธรรมาภิบาลเป็นหลักในการบริหารจัดการทุกระบบ	- สำนักงานพาณิชย์จังหวัด - หอการค้าไทยจังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - ธนาคารทุกแห่งในจังหวัด	- หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช่ อำนาจรัฐหรือเป็นกลไกของรัฐแต่ไม่ปกครองของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐกิจเอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานขับเคลื่อน	
		หน่วยงานหลัก	หน่วยงานร่วม
กลยุทธ์ที่ ๕ ใช้มาตรการทางด้านการเงินและการคลังในการส่งเสริมเครือข่ายคุณธรรม	๕.๑ ส่งเสริมและผลักดันให้ทุกภาคส่วนตระหนักและมีส่วนรวมในการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน และทรัพย์สินของชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามหลักคุณธรรมจริยธรรม	สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) จังหวัด	- หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ - หน่วยงานที่ใช้
	๕.๒ กำหนดใหม่การวิจัยและพัฒนาตามพลังงานอย่างมีจรรยาบรรณ	สำนักงานพลังงานจังหวัด	อำนาจรัฐหรือเป็นกลไกของรัฐแต่ไม่ใช่องค์กรของรัฐ
	๕.๓ บริหารจัดการราคาสินค้าเกษตรและรายได้เกษตรกรใหม่มีความเป็นธรรม	- หน่วยงานในสังกัดกระทรวงพาณิชย์ในจังหวัด	- หน่วยงานภาครัฐกิจ
	๕.๔ สนับสนุนงบประมาณในการสร้างสื่อรณรงค์เผยแพร่คุณธรรมทางโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ ใหม่มากขึ้น เปิดพื้นที่สื่อสีขาวสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ที่มีเนื้อหาสาระดีส่งเสริมคุณธรรม	- คณะอนุกรรมการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์จังหวัด - สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด - สื่อมวลชนทุกแขนงในจังหวัด	เอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม
กลยุทธ์ที่ ๖ เสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความยั่งยืนของจังหวัดด้วยคุณธรรม	๖.๑ ส่งเสริมใหม่การวิจัย พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเกษตรที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ ภายใต้หลักคุณธรรม	- หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	- หน่วยงานของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐวิสาหกิจ
	๖.๒ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดหาพัฒนาและอนุรักษ์พลังงาน ในทุกภาคส่วนอย่างคุ้มค่า เป็นธรรม	- สำนักงานพลังงานจังหวัด	- หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นกลไกของรัฐแต่ไม่ใช่องค์กรของรัฐ - หน่วยงานภาครัฐกิจ เอกชน - หน่วยงานภาคประชาสังคม

แผนผังแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)

วิสัยทัศน์ : จังหวัดกำแพงเพชร เป็นเมืองน่าอยู่ สู่สังคมคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง			
เป้าประสงค์ : สังคมของจังหวัดกำแพงเพชร เป็นสังคมคุณธรรม ที่น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ			
พันธกิจ			
๑. พัฒนาค่านิยมคุณธรรมตามหลักธรรมทางศาสนา น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและดำรงชีวิตตามวิถีวัฒนธรรมไทย	๒. พัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรมให้มีประสิทธิภาพในมิติต่างๆ	๓. ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมตระหนักและร่วมกันเป็นเครือข่ายมีส่วนร่วม ในกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อสังคมคุณธรรมที่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีธรรมาภิบาล	๔. ส่งเสริมให้จังหวัดกำแพงเพชรเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมในระดับประเทศ
วัตถุประสงค์หลัก			
๑. เพื่อส่งเสริมคุณธรรมในระดับบุคคลและองค์กรทุกภาคส่วนของสังคมในจังหวัดกำแพงเพชร		๒. เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในระบบการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรมให้เกิดผลสัมฤทธิ์	
ยุทธศาสตร์			
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมคุณธรรมในระดับบุคคล จำนวน ๔ กลยุทธ์ ดังนี้ ๑. เสริมสร้างคุณธรรมที่พึงประสงค์ (พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา) ของบุคคลทุกวัย ๒. พัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้ทำหน้าที่ในการส่งเสริมคุณธรรมของจังหวัด ๓. ส่งเสริมการสร้างคุณธรรมในวิชาชีพ ๔. ส่งเสริมการใช้วัฒนธรรมไทยเป็นฐานในการสร้างคุณธรรม	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมคุณธรรมในระดับองค์กร จำนวน ๓ กลยุทธ์ ดังนี้ ๑. เสริมสร้างคุณธรรมของสถาบัน และองค์กรต่างๆ ในสังคม (สถาบันครอบครัว / สถาบันศึกษา / สถาบันศาสนา / สถาบันเศรษฐกิจ / การเมืองทุกระดับ) ๒. ขยายและพัฒนาเครือข่ายการขับเคลื่อนคุณธรรมในทุกภาคส่วน ๓. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประชารัฐในด้านการอยู่ร่วมกันอย่างเอื้ออาทร แบ่งปัน และมีจิตสาธารณะเพื่อสังคม	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ บริหารจัดการระบบโครงสร้างเพื่อการส่งเสริมคุณธรรม จำนวน ๖ กลยุทธ์ ๑. สร้างและพัฒนาระบบบริหารจัดการงานด้านส่งเสริมคุณธรรม และเสริมสร้างความเป็นเอกภาพแก่สถาบัน / องค์กรสังคมในจังหวัดกำแพงเพชร ๒. ส่งเสริมการใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมคุณธรรม ๓. ส่งเสริมความเป็นเอกภาพด้วยคุณธรรม ๔. ส่งเสริมและสนับสนุนภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในการดำเนินงานด้านคุณธรรม ๕. ใช้มาตรการทางการเงินและการคลังในการส่งเสริมเครือข่ายคุณธรรม ๖. เสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความยั่งยืนของจังหวัดด้วยคุณธรรม	
ผลที่ได้รับ			
ระดับจังหวัด (๑) จังหวัดกำแพงเพชร เกิดความสงบร่มเย็น สนิทสนม มีคุณธรรมนำการพัฒนา มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในมิติศาสนา (๒) จังหวัดกำแพงเพชร เป็นแบบอย่างด้านคุณธรรม และมีบทบาทในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านคุณธรรมในระดับชาติ (๓) เกิดกลไกการขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมในระดับจังหวัดและท้องถิ่นในแนวตั้งและแนวนาน	ระดับสังคม (๑) เกิดชุมชนคุณธรรม สังคมคุณธรรม เป็นสังคมที่ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเอื้ออาทร อยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุข และสมานฉันท์ โดยมีระบบการเสริมสร้างคุณธรรมอย่างเข้มแข็ง (๒) ระบบการศึกษา มีกิจกรรม/ หลักสูตร ที่ส่งเสริมคุณธรรมที่ชัดเจน (๓) มีการรณรงค์ส่งเสริมคุณธรรมอย่างกว้างขวาง และต่อเนื่อง (๔) ทุกภาคส่วนของสังคมให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรม	ระดับประชาชน มีพฤติกรรมที่ถูกต้อง ดีงาม โดยปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิต ดำรงรักษาไว้ซึ่งวิถีวัฒนธรรมไทย มีความสุขอย่างมั่นคง และยั่งยืน	
ระดับประเทศชาติ			
เกิดความร่วมเย็นสมานฉันท์ มีคุณธรรมนำการพัฒนา มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในมิติศาสนา			

บทที่ ๔

แผนงานโครงการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร

การขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) ได้รวบรวมข้อมูลแผนงานโครงการกิจกรรมที่จะดำเนินการขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดสู่พื้นที่และเป้าหมายครอบคลุมพื้นที่ทุกอำเภอ โดยมีทุกภาคส่วนร่วมบูรณาการ ดำเนินงาน สอนงนนโยบายรัฐบาลในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของประชาชนโดยให้นำศาสนาวัฒนธรรมและความเป็นไทยมาสร้างสรรค์สังคมไทยให้เกิดความเข้มแข็งอย่างมีคุณภาพและคุณธรรมตามยุทธศาสตร์ประชารัฐที่ต้องการให้สร้างพลังการทำความดีเพื่อชาติและประชาชนจากทุกภาคส่วนของสังคมให้การพัฒนาประเทศมีความสมดุลทั้งด้านวัตถุและจิตใจให้ “คุณธรรมนำการพัฒนา” สร้างสังคมแห่งคุณธรรมให้สังคมเกิดความมั่นคงสงบสุขร่มเย็นด้วยมิติทางศาสนารวมทั้งระบบเศรษฐกิจเกิดความมั่งคั่งเข้มแข็งด้วยวิถีวัฒนธรรมไทยและยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีแผนงานโครงการและกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมคุณธรรมในระดับบุคคล (จำนวน ๔ กลยุทธ์)

ยุทธศาสตร์	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	ปีงบประมาณ ๒๕๖๐		ปีงบประมาณ ๒๕๖๑		ปีงบประมาณ ๒๕๖๒		ปีงบประมาณ ๒๕๖๓		ปีงบประมาณ ๒๕๖๔	
			เป้า หมาย	งบ ประมาณ	เป้า หมาย	งบ ประมาณ	เป้า หมาย	งบ ประมาณ	เป้า หมาย	งบ ประมาณ	เป้า หมาย	งบ ประมาณ
กลยุทธ์ ๑ เสริมสร้างคุณธรรม ที่พึงประสงค์ (พอเพียง วินัย สุจริตจิตอาสา) ของบุคคล ทุกวัย												
๑) โครงการเข้าวัดปฏิบัติธรรม วันอาทิตย์	สนง.วัฒนธรรม จังหวัดฯ	๑.๑	๖๐๐ คน	๕๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๖๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๘๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๑๐๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๒๐๐,๐๐๐.-
๒) โครงการเข้าวัดปฏิบัติธรรม วันธรรมสวนะ	สนง.วัฒนธรรม จังหวัดฯ	๑.๑	๑,๒๐๐ คน	๑๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๒๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๓๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๔๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๕๐,๐๐๐.-
กลยุทธ์ ๒ พัฒนาศักยภาพ บุคลากรผู้ทำหน้าที่ในการ ส่งเสริมคุณธรรมของจังหวัด												
๓) โครงการอบรมศาสนาพิธีและ พิธีกรทางศาสนา	สนง.วัฒนธรรม จังหวัดฯ	๑.๒	๑๑ ครั้ง	-	๒๒ ครั้ง	-	๒๒ ครั้ง	-	๒๒ ครั้ง	-	๒๒ ครั้ง	-
๔) โครงการยกย่อง ผู้ทำคุณประโยชน์ ต่อพระพุทธศาสนา/ กระทรวงวัฒนธรรม	สนง.วัฒนธรรม จังหวัดฯ	๑.๓	๑๐ คน	-	๑๐ คน	-	๑๐ คน	-	๑๐ คน	-	๑๐ คน	-
กลยุทธ์ ๓ ส่งเสริมการสร้าง คุณธรรมในวิชาชีพ												

ยุทธศาสตร์	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	ปีงบประมาณ ๒๕๖๐		ปีงบประมาณ ๒๕๖๑		ปีงบประมาณ ๒๕๖๒		ปีงบประมาณ ๒๕๖๓		ปีงบประมาณ ๒๕๖๔	
			เป้า หมาย	งบ ประมาณ	เป้า หมาย	งบ ประมาณ	เป้า หมาย	งบ ประมาณ	เป้า หมาย	งบ ประมาณ	เป้า หมาย	งบ ประมาณ
กลยุทธ์ ๔ ส่งเสริมการใช้ วัฒนธรรมไทยเป็นฐานในการ สร้างคุณธรรม												
๕) โครงการรณรงค์แต่งกายด้วย ผ้าไทยหรือผ้าพื้นถิ่น	สนง.วัฒนธรรม จังหวัดฯ	๑.๒	๑๕, ๐๐๐ คน	-	+๑๐%	-	+๑๐%	-	+๑๐%	-	+๑๐%	-
๖) โครงการส่งเสริมมารยาท ไทยในสถานศึกษา	สนง.วัฒนธรรม จังหวัดฯ	๑.๒	๔,๐๐๐ คน	-	+๑๐%	-	+๑๐%	-	+๑๐%	-	+๑๐%	-
๗) โครงการสร้างภูมิคุ้มกันทาง สังคมในมิติวัฒนธรรม	สนง.วัฒนธรรม จังหวัดฯ	๑.๒	๒๐๐ คน	๑๐๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๒๐๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๓๐๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๔๐๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๕๐๐,๐๐๐.-

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมคุณธรรมในระดับองค์กร (จำนวน ๓ กลยุทธ์)

ยุทธศาสตร์	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	ปีงบประมาณ ๒๕๖๐		ปีงบประมาณ ๒๕๖๑		ปีงบประมาณ ๒๕๖๒		ปีงบประมาณ ๒๕๖๓		ปีงบประมาณ ๒๕๖๔	
			เป้าหมาย	งบประมาณ	เป้าหมาย	งบประมาณ	เป้าหมาย	งบประมาณ	เป้าหมาย	งบประมาณ	เป้าหมาย	งบประมาณ
กลยุทธ์ ๑ เสริมสร้างคุณธรรมของสถาบัน และองค์กรต่างๆ ในสังคม (สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา/สถาบันศาสนา/สถาบันเศรษฐกิจ/การเมืองทุกระดับ)												
๘) โครงการส่งท้ายปีเก่าวิถีไทย ต้อนรับปีใหม่วิถีพุทธ	สนง.วัฒนธรรมจังหวัดฯ	๒.๑	๑๓ วัตถุประสงค์	๘๕,๐๐๐.-	+๑๐%	๑๐๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๑๐๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๑๐๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๑๐๐,๐๐๐.-
๙) โครงการจัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐	สนง.วัฒนธรรมจังหวัดฯ	๒.๑	๑๓ วัตถุประสงค์	๗๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๑๒๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๑๕๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๑๘๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๒๑๐,๐๐๐.-
๑๐) โครงการเผยแพร่พระพุทธศาสนา เนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาวันมาฆบูชา ประจำปี ๒๕๖๐	สนง.พระพุทธศาสนาจังหวัด	๒.๑	๑๓ วัตถุประสงค์	๕๐,๐๐๐.-	๑๓ วัตถุประสงค์	๕๐,๐๐๐.-	๑๓ วัตถุประสงค์	๕๐,๐๐๐.-	๑๓ วัตถุประสงค์	๕๐,๐๐๐.-	๑๓ วัตถุประสงค์	๕๐,๐๐๐.-
๑๑) โครงการเผยแพร่พระพุทธศาสนา เนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา วันวิสาขบูชา ประจำปี ๒๕๖๐	สนง.พระพุทธศาสนาจังหวัด	๒.๑	๑๓ วัตถุประสงค์	๕๐,๐๐๐.-	๑๓ วัตถุประสงค์	๕๐,๐๐๐.-	๑๓ วัตถุประสงค์	๕๐,๐๐๐.-	๑๓ วัตถุประสงค์	๕๐,๐๐๐.-	๑๓ วัตถุประสงค์	๕๐,๐๐๐.-
๑๒) โครงการเผยแพร่พระพุทธศาสนา เนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา วันอาสาฬหบูชา ประจำปี ๒๕๖๐	สนง.พระพุทธศาสนาจังหวัด	๒.๑	๑๓ วัตถุประสงค์	๕๐,๐๐๐.-	๑๓ วัตถุประสงค์	๕๐,๐๐๐.-	๑๓ วัตถุประสงค์	๕๐,๐๐๐.-	๑๓ วัตถุประสงค์	๕๐,๐๐๐.-	๑๓ วัตถุประสงค์	๕๐,๐๐๐.-

ยุทธศาสตร์	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	ปีงบประมาณ ๒๕๖๐		ปีงบประมาณ ๒๕๖๑		ปีงบประมาณ ๒๕๖๒		ปีงบประมาณ ๒๕๖๓		ปีงบประมาณ ๒๕๖๔	
			เป้า หมาย	งบ ประมาณ	เป้า หมาย	งบ ประมาณ	เป้า หมาย	งบ ประมาณ	เป้า หมาย	งบ ประมาณ	เป้า หมาย	งบ ประมาณ
๑๔) โครงการบรรพชา อุปสมบทพระภิกษุสามเณรและ บวชศีลจารีณีกาคฤดูร้อนเฉลิม พระเกียรติสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช กุมารี เนื่องในโอกาส วันคล้าย วันพระราชสมภพ ๒ เมษายน	สนง.วัฒนธรรม จังหวัดฯ	๒.๑	๒๖ แห่ง	๑๖๑,๐๐๐.-	+๑๐%	๒๒๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๒๔๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๒๖๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๒๘๐,๐๐๐.-
๑๕) โครงการอุดหนุน บูรณะศาสนสถาน	สนง.วัฒนธรรม จังหวัดฯ	๒.๑	๒ แห่ง	๕๖,๐๐๐.-	๒ แห่ง	๗๐,๐๐๐.-	๒ แห่ง	๘๐,๐๐๐.-	๒ แห่ง	๙๐,๐๐๐.-	๒ แห่ง	๑๐๐,๐๐๐.-
๑๖) โครงการสร้างความ ปรองดองสมานฉันท์ โดยใช้ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	สนง. พระพุทธศาสนา จังหวัด	๒.๑	๕๘๔, ๑๒๗ คน	๑๐๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๑๐๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๑๐๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๑๐๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๑๐๐,๐๐๐.-
๑๗) โครงการเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลง กรณ บดินทรเทพยวรางกูร	สนง.วัฒนธรรม จังหวัดฯ	๒.๑	๒๕๐, ๐๐๐ คน/๑ แห่ง	๓๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๓๒,๐๐๐.-	+๑๐%	๓๕,๐๐๐.-	+๑๐%	๔๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๔๕,๐๐๐.-
๑๘) โครงการเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระ บรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสวัน เฉลิมพระชนมพรรษา ๑๒ สิงหาคม	สนง.วัฒนธรรม จังหวัดฯ	๒.๑	๑๓๕, ๐๐๐ คน/๑ แห่ง	๓๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๓๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๓๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๓๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๓๐,๐๐๐.-
๑๙) โครงการเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องใน โอกาสวันคล้ายวันพระราช สมภพ ๒ เมษายน	สนง.วัฒนธรรม จังหวัดฯ	๒.๑	๑๓๐, ๐๐๐ คน/๑ แห่ง	๓๒,๐๐๐.-	+๑๐%	๓๒,๐๐๐.-	+๑๐%	๓๒,๐๐๐.-	+๑๐%	๓๒,๐๐๐.-	+๑๐%	๓๒,๐๐๐.-

ยุทธศาสตร์	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	ปีงบประมาณ ๒๕๖๐		ปีงบประมาณ ๒๕๖๑		ปีงบประมาณ ๒๕๖๒		ปีงบประมาณ ๒๕๖๓		ปีงบประมาณ ๒๕๖๔	
			เป้า หมาย	งบ ประมาณ	เป้า หมาย	งบ ประมาณ	เป้า หมาย	งบ ประมาณ	เป้า หมาย	งบ ประมาณ	เป้า หมาย	งบ ประมาณ
๒๐) โครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี เนื่องในโอกาส วันคล้ายวันพระราชสมภพ ๕ รอบ ๕ กรกฎาคม	สนง.วัฒนธรรม จังหวัดฯ	๒.๑	๑๒๓, ๐๐๐ คน/ ๑ แห่ง	๓๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๓๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๓๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๓๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๓๐,๐๐๐.-
๒๑) โครงการเฉลิมพระเกียรติพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชันษา ๖๐ ปี	สนง.วัฒนธรรม จังหวัดฯ	๒.๑	๑๒๐, ๐๐๐ คน/๑ แห่ง	-	+๑๐%	-	+๑๐%	-	+๑๐%	-	+๑๐%	-
๒๒) โครงการสมัชชาคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม : พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา	สนง.วัฒนธรรม จังหวัดฯ	๒.๑	๒๐ องค์กร/ หน่วย งาน	๑๐๐,๐๐๐.-	๒๐ องค์กร/ หน่วย งาน	๑๐๐,๐๐๐.-	๒๐ องค์กร/ หน่วย งาน	๑๐๐,๐๐๐.-	๒๐ องค์กร/ หน่วย งาน	๑๐๐,๐๐๐.-	๒๐ องค์กร/ หน่วย งาน	๑๐๐,๐๐๐.-
๒๓) โครงการชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร	สนง.วัฒนธรรม จังหวัดฯ	๒.๑	๓๐ ชุมชน	๒๔๐,๐๐๐.-	เพิ่ม อำเภอ ละ ๑๐ แห่ง	๖๐๐,๐๐๐.-	เพิ่ม อำเภอ ละ ๑๐ แห่ง	๘๐๐,๐๐๐.-	เพิ่ม อำเภอละ ๑๐ แห่ง	๑,๐๐๐,๐๐๐ .-	ครบ ๑๐๐%	๑,๒๐๐,๐๐๐.-
๒๔) โครงการชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเฉลิมพระเกียรติฯ	สนง.วัฒนธรรม จังหวัดฯ	๒.๑	๓๐ ชุมชน	๑๔๐,๐๐๐.-	เพิ่ม อำเภอ ละ ๑๐ แห่ง	๖๐๐,๐๐๐.-	เพิ่ม อำเภอ ละ ๑๐ แห่ง	๘๐๐,๐๐๐.-	เพิ่ม อำเภอละ ๑๐ แห่ง	๑,๐๐๐,๐๐๐ .-	ครบ ๑๐๐%	๑,๒๐๐,๐๐๐.-

ยุทธศาสตร์	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	ปีงบประมาณ ๒๕๖๐		ปีงบประมาณ ๒๕๖๑		ปีงบประมาณ ๒๕๖๒		ปีงบประมาณ ๒๕๖๓		ปีงบประมาณ ๒๕๖๔	
			เป้า หมาย	งบ ประมาณ	เป้า หมาย	งบ ประมาณ	เป้า หมาย	งบ ประมาณ	เป้า หมาย	งบ ประมาณ	เป้า หมาย	งบ ประมาณ
๒๕) โครงการศูนย์ศึกษา พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์	สนง.วัฒนธรรม จังหวัดฯ	๒.๑	๑๒ แห่ง	๓๓๖,๐๐๐.-	๑๒ แห่ง	๔๐๐,๐๐๐.-	๑๒ แห่ง	๔๐๐,๐๐๐.-	๑๒ แห่ง	๔๐๐,๐๐๐.-	๑๒ แห่ง	๔๐๐,๐๐๐.-
๒๖) โครงการลานธรรม ลานวิถีไทย	สนง.วัฒนธรรม จังหวัดฯ	๒.๑	๑๐ แห่ง	๒๑๐,๐๐๐.-	๑๐ แห่ง	๒๑๐,๐๐๐.-	๑๐ แห่ง	๒๑๐,๐๐๐.-	๑๐ แห่ง	๒๑๐,๐๐๐.-	๑๐ แห่ง	๒๑๐,๐๐๐.-
๒๗) โครงการประกวด สวดมนต์หมู่ทำนองสรภัญญะ	สนง.วัฒนธรรม จังหวัดฯ	๒.๑	๑๕ แห่ง	๒๙,๒๐๐.-	+๑๐%	๓๕,๐๐๐.-	+๑๐%	๔๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๕๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๗๐,๐๐๐.-
๒๘) โครงการประกวด บรรยายธรรม	สนง.วัฒนธรรม จังหวัดฯ	๒.๑	๑๕ แห่ง	๑๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๑๕,๐๐๐.-	+๑๐%	๒๐,๐๐๐.-	+๑๐%	๒๕,๐๐๐.-	+๑๐%	๓๐,๐๐๐.-
๒๙) โครงการศูนย์วัฒนธรรม เฉลิมราช	สนง.วัฒนธรรม จังหวัดฯ	๒.๑	๒ แห่ง	๓๗๐,๐๐๐	๒ แห่ง	๔๐๐,๐๐๐.-	๒ แห่ง	๔๐๐,๐๐๐.-	๒ แห่ง	๔๐๐,๐๐๐.-	๒ แห่ง	๔๐๐,๐๐๐.-
กลยุทธ์ ๒ ขยายและพัฒนา เครือข่ายการขับเคลื่อน คุณธรรมในทุกภาคส่วน												
๓๐) โครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเพื่อคัดเลือกหน่วยงาน ที่มีความดีเด่นคุณธรรม จริยธรรม คนดีศรีสาธารณสุขระดับจังหวัด	สนง.สาธารณสุข จังหวัดฯ (กลุ่มงานพัฒนา คุณภาพ)	๒.๒	๑๓๗ แห่ง	-	๑๓๗ แห่ง	-	๑๓๗ แห่ง	-	๑๓๗ แห่ง	-	๑๓๗ แห่ง	-
กลยุทธ์ ๓ ส่งเสริมความความ ร่วมมือระหว่างภาครัฐใน ด้านการอยู่ร่วมกันอย่างเอื้อ อาทร แบ่งปัน และมีจิต สาธารณะเพื่อสังคม												

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ บริหารจัดการระบบโครงสร้างเพื่อการส่งเสริมคุณธรรม (จำนวน ๖ กลยุทธ์)

ยุทธศาสตร์	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	ปีงบประมาณ ๒๕๖๐		ปีงบประมาณ ๒๕๖๑		ปีงบประมาณ ๒๕๖๒		ปีงบประมาณ ๒๕๖๓		ปีงบประมาณ ๒๕๖๔	
			เป้า หมาย	งบ ประมาณ	เป้า หมาย	งบ ประมาณ	เป้า หมาย	งบ ประมาณ	เป้า หมาย	งบ ประมาณ	เป้า หมาย	งบ ประมาณ
กลยุทธ์ ๑ สร้างและพัฒนาระบบบริหารจัดการงานด้านส่งเสริมคุณธรรม และเสริมสร้างความเป็นเอกภาพแก่สถาบัน/องค์กร												
๓๑) โครงการพัฒนาระบบควบคุมภายใน และบริหารความเสี่ยง/กิจกรรม - อบรมการตรวจสอบภายในสำหรับเจ้าหน้าที่	สนง.สาธารณสุขจังหวัดฯ (กลุ่มงานบริหาร)	๓.๑	๒๔๐	๑๕๙,๒๐๐.-	๒๔๐	๑๕๙,๒๐๐.-	๒๔๐	๑๕๙,๒๐๐.-	๒๔๐	๑๕๙,๒๐๐.-	๒๔๐	๑๕๙,๒๐๐.-
๓๒) โครงการพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	สนง.สาธารณสุขจังหวัดฯ (กลุ่มงานนิติการ)	๓.๑	๑๑๔ คน	๖๘,๐๐๐.-	๑๑๔ คน	๖๘,๐๐๐.-	๑๑๔ คน	๖๘,๐๐๐.-	๑๑๔ คน	๖๘,๐๐๐.-	๑๑๔ คน	๖๘,๐๐๐.-
๓๓) โครงการจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมฯ และแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร	สนง.วัฒนธรรมจังหวัดฯ	๓.๒	๒ ครั้ง (แผนแม่บท ๒๐ เล่ม/ แผนปฏิบัติการ ๒๐ เล่ม)	๒๐,๐๐๐.-	๒ ครั้ง (แผน ปฏิบัติการ ๒๐ เล่ม)	๒๐,๐๐๐.-	๒ ครั้ง (แผน ปฏิบัติการ ๒๐ เล่ม)	๒๐,๐๐๐.-	๒ ครั้ง (แผน ปฏิบัติการ ๒๐ เล่ม)	๒๐,๐๐๐.-	๒ ครั้ง (แผน ปฏิบัติการ ๒๐ เล่ม)	๒๐,๐๐๐.-
กลยุทธ์ ๒ ส่งเสริมการใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมคุณธรรม												

ยุทธศาสตร์	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	ปีงบประมาณ ๒๕๖๐		ปีงบประมาณ ๒๕๖๑		ปีงบประมาณ ๒๕๖๒		ปีงบประมาณ ๒๕๖๓		ปีงบประมาณ ๒๕๖๔	
			เป้า หมาย	งบ ประมาณ	เป้า หมาย	งบ ประมาณ	เป้า หมาย	งบ ประมาณ	เป้า หมาย	งบ ประมาณ	เป้า หมาย	งบ ประมาณ
๓๔) โครงการพัฒนาและ รักษาเครือข่ายการ ประชาสัมพันธ์ “รู้เท่าทันสื่อ อย่างสร้างสรรค์ ร่วมป้องกัน อุบัติเหตุทางถนน”	สนง. ประชาสัมพันธ์ จังหวัดฯ	๓.๑	๑๐ ครั้ง	๓๐,๐๐๐.-	๑๐ ครั้ง	๓๐,๐๐๐.-	๑๐ ครั้ง	๓๐,๐๐๐.-	๑๐ ครั้ง	๓๐,๐๐๐.-	๑๐ ครั้ง	๓๐,๐๐๐.-
๓๕) โครงการพัฒนาสื่อ ปลอดภัยและสร้างสรรค์จังหวัด กำแพงเพชร	สนง.วัฒนธรรม จังหวัดฯ	๓.๑	๒ ครั้ง	๑๐๐,๐๐๐.-	๒ ครั้ง	๑๐๐,๐๐๐.-	๒ ครั้ง	๑๐๐,๐๐๐.-	๒ ครั้ง	๑๐๐,๐๐๐.-	๒ ครั้ง	๑๐๐,๐๐๐.-
กลยุทธ์ ๓ ส่งเสริมความเป็น เอกภาพด้วยคุณธรรม												
กลยุทธ์ ๔ ส่งเสริมและ สนับสนุนภาคีเครือข่ายทุกภาค ส่วน ในการดำเนินงานด้าน คุณธรรม												
กลยุทธ์ ๕ ใช้มาตรการทาง ด้านการเงินและการคลังในการ ส่งเสริมเครือข่ายคุณธรรม												
กลยุทธ์ ๖ เสริมสร้างและ จํารังไว้ซึ่งสันติภาพและความ ยั่งยืนของจังหวัดด้วยคุณธรรม												

บทที่ ๕

การบริหารจัดการแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)

๕.๑ การบริหารจัดการแผนแม่บทฯ

กระบวนการเพื่อให้แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) นำไปสู่การปฏิบัติและประสบผลสำเร็จได้จะต้องอาศัยการบริหารจัดการ ซึ่งมีระบบและขั้นตอนในการดำเนินงาน เนื่องจากปัจจุบันมีหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ส่งเสริมคุณธรรมหลายหน่วยงาน โดยที่ยังไม่มีการกำหนดทิศทางหรือบูรณาการแนวทางให้เป็นเอกภาพเดียวกัน รวมทั้งยังไม่มีหน่วยงานที่เป็นศูนย์กลางในการประสานภารกิจดังกล่าวในภาพรวมของจังหวัด เพราะฉะนั้น การมีแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) นี้ จะทำให้มีหน่วยงานที่จะเป็นศูนย์กลางในการประสานภารกิจด้านการส่งเสริมคุณธรรมอย่างชัดเจน และมีการบูรณาการและพัฒนางานอย่างต่อเนื่องในทิศทางเดียวกัน ทั้งจังหวัด ตามยุทธศาสตร์ประชารัฐเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

ในแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) นี้ ได้กล่าวถึง วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ พันธกิจ วัตถุประสงค์หลัก ตัวชี้วัด และยุทธศาสตร์ไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานโดยตรง ทั้งที่เป็นหน่วยงานหลักและหน่วยงานร่วมสามารถนำไปใช้ในการวางแผนปฏิบัติงานหรือกำหนดนโยบายส่งเสริมคุณธรรมภายใต้บทบาทและหน้าที่ของหน่วยงานได้ เนื่องจากแต่ละหน่วยงานอาจจะมีข้อจำกัดที่แตกต่างกันออกไป เช่น การขาดงบประมาณเพื่อการปฏิบัติตามแผนแม่บท การขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมคุณธรรมในหน่วยงานหรือสร้างความเข้าใจในแผนแม่บทฯ การมีภารกิจหน้าที่ไม่อำนวยให้ปฏิบัติงานตามแผนแม่บทฯ ได้อย่างชัดเจน เป็นต้น

นอกจากการบริหารจัดการแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) ไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังที่กล่าวมาแล้ว ยังมีการกำกับติดตามและประเมินผล ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการบริหารจัดการ เพื่อจะช่วยให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้ทราบว่า การส่งเสริมคุณธรรม ในสังคมไทยที่ได้ดำเนินการไปแล้วนั้นบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ต้องการมากน้อยเพียงใด หรือดำเนินการประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพหรือไม่ ผลจากการกำกับติดตามและประเมินผลจะ ให้ข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จ จุดแข็ง จุดอ่อน และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน ช่วยให้การบริหารจัดการแผนแม่บทฯ มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้น การกำกับติดตามและประเมินผลจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการบริหารจัดการแผนแม่บทฯ

๕.๒ หลักการและวัตถุประสงค์การบริหารแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติสู่การปฏิบัติ

การบริหารจัดการแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) สู่การปฏิบัติ มีหลักการและวัตถุประสงค์ ดังนี้

๕.๒.๑ หลักการ

หลักการพื้นฐานเพื่อการบริหารจัดการแผนแม่บทฯ สู่การปฏิบัติ เป็นการขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมอย่างเป็นขั้นตอน สร้างการยอมรับและการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมอย่างกว้างขวาง มุ่งให้เกิดกระบวนการบูรณาการเชื่อมโยงแผนแม่บทฯ ทั้งฉบับกับทุกภาคส่วนของสังคม พร้อมทั้งผลักดันให้คนไทยทุกภาคส่วนร่วมเสริมสร้างคุณธรรมทุกองคาพยพ ดังนี้

(๑) ขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมในระดับจังหวัด โดยยึดแผนแม่บทฯ เป็นกรอบทิศทางในการปฏิบัติในระดับต่าง ๆ สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล-แนวคิด-พื้นที่-ภารกิจ-การมีส่วนร่วม

(๒) กระจายการส่งเสริมคุณธรรมลงสู่พื้นที่ โดยยึดหลักพัฒนาพื้นที่ตามภารกิจและการมีส่วนร่วมให้อำเภอเป็นพื้นที่ในการขับเคลื่อนและเชื่อมโยงจากระดับจังหวัดสู่ระดับพื้นที่ชุมชน

(๓) ใช้องค์ความรู้และกลไกภาคีเครือข่ายเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงานในทุกระดับจนถึงระดับพื้นที่ชุมชนท้องถิ่น

๕.๒.๒ วัตถุประสงค์

(๑) เพื่อให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทฯ สู่การปฏิบัติด้วยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม

(๒) เพื่อบูรณาการแผนแม่บทฯ สู่การปฏิบัติในพื้นที่ชุมชนท้องถิ่น

(๓) เพื่อให้มีระบบการติดตามและประเมินผลเป็นภาพรวมตั้งแต่ระดับจังหวัดจนถึงชุมชน

๕.๓ บทบาทในการขับเคลื่อนขององค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนและประชาชน

ปัจจัยเสริมที่ทำให้การบริหารจัดการแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร สู่การปฏิบัติประสบผลสำเร็จ คือ บทบาทการมีส่วนร่วมขององค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนและประชาชน ดังนี้

(๑) **ภาครัฐ** มีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จ โดยการให้ภาครัฐมีการกระจายอำนาจการตัดสินใจและการบริหารราชการสู่ส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นมากขึ้น พร้อมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรมูลนิธิอาสาสมัครหรือการรวมตัวในชุมชนที่มีจุดมุ่งหมายในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เด็กและประชาชนทั่วไปด้วยกลไกของรัฐที่มีอยู่หรือสร้างเพิ่มขึ้น และมีมาตรการกำกับดูแลสื่อมวลชนอย่างเหมาะสมแทนการปล่อยเสรีจนเกินไป อีกทั้งมีการจัดสรรเวลาผ่านสื่อมวลชนของรัฐเพื่อการเผยแพร่หลักธรรมคำสอนเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมที่เป็นวิถีชีวิตที่ดีงามของไทย

(๒) **ภาคประชาสังคม ภาคชุมชน และภาคประชาชน** สังคมมีความเข้มแข็ง และมีโอกาสเพิ่มขึ้นในการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมสู่การปฏิบัติ ซึ่งประชาชนในวงกว้างได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมมากขึ้น และมีช่องทางในการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมร่วมกับภาครัฐและภาคอื่น ๆ

(๓) **ภาคธุรกิจเอกชน และภาควิชาชีพ** ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรม โดยมีแนวคิดในการดำเนินธุรกิจที่อยู่บนฐานของความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น

(๔) **ภาควิชาการและภาคสื่อมวลชน** เกิดความตื่นตัวและได้รับการยอมรับมากขึ้นในบทบาทของการส่งเสริมคุณธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานการวิจัย และพัฒนามีบทบาทมากขึ้น ในการเชื่อมโยงงานวิจัยด้านการส่งเสริมคุณธรรม โดยนำหลักการทางวิชาการมาสร้างกระบวนการเรียนรู้ การบริหารจัดการ

ชุมชน ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือภายในชุมชน ตั้งแต่การรวบรวมข้อมูล การร่วมกันคิดวิเคราะห์และตัดสินใจ เกิดเป็นเครือข่ายภาคีในการส่งเสริมคุณธรรม การประสานความร่วมมือกับภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสนองต่อการแก้ไขปัญหาด้านการส่งเสริมคุณธรรม อันเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยในปัจจุบัน

(๕) ประชาชนทั่วไป มีบทบาทในการสนับสนุนการส่งเสริมคุณธรรม นำหลักธรรมทางศาสนา มาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน สร้างเครือข่ายความร่วมมือส่งเสริมคุณธรรมในระดับจังหวัด ชุมชน ท้องถิ่น และเข้าไปมีส่วนร่วมกับภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาชน ในการส่งเสริมคุณธรรมในพื้นที่ ตลอดถึงให้การสนับสนุน ผู้ปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย

๕.๔ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรม

การขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) สู่การปฏิบัติจะมีหลายระดับตั้งแต่แผนของหน่วยงานแล้วกระจายไปในระดับพื้นที่อย่างเป็นขั้นเป็นตอนตั้งแต่ทิศทาง วัตถุประสงค์เป้าหมายยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมและตัวชี้วัดความสำเร็จลงสู่แผนระดับต่างๆ จากระดับจังหวัดสู่พื้นที่อำเภอต่างๆ เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมของจังหวัดกำแพงเพชรจึงกำหนดให้หน่วยงานทุกระดับจัดทำ ดังนี้

๑) แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงาน

๒) แผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงาน ตามบริบทของหน่วยงานโดยกำหนด ยุทธศาสตร์การดำเนินงานให้สอดคล้องกับแผนแม่บทฯ รวมทั้งกำหนดวัตถุประสงค์ตัวชี้วัดและหน่วยงานที่รับผิดชอบทั้งหน่วยงานหลักและหน่วยงานร่วมดำเนินการโดยมีการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร

๓) การจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด

ในแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) กำหนดให้หน่วยงาน ภาครัฐที่เกี่ยวข้องระดับกระทรวงและจังหวัดจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมโดยนำยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ ในแผนแม่บทฯ ไปบรรจุไว้เป็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์หนึ่งในแผนแม่บทฯ ของหน่วยงานเมื่อแต่ละหน่วยงาน มีแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงานแล้วจะทำให้บุคลากรของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจ และมีทิศทางที่จะดำเนินการตามแผนแม่บทฯ นั้นๆ ได้และส่งผลให้การขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรม จังหวัดกำแพงเพชรประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

๔) การติดตามประเมินผลและรายงานผลการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ

เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) ให้ทำการติดตามโดยมีแนวทางการรายงานติดตามและประเมินผล ดังต่อไปนี้

๔.๑ การติดตาม

(๑) ให้คณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัดแต่งตั้งคณะทำงานโดยมีรองผู้ว่าราชการ จังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายให้เป็นประธานเพื่อทำหน้าที่ในการกำกับติดตามเร่งรัดและตรวจสอบ การปฏิบัติของหน่วยงานระดับจังหวัดที่มีผลงานการดำเนินงานไม่บรรลุเป้าหมาย

๔.๒ การประเมินผล

(๑) การประเมินผลตนเองโดยคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด ประเมินผลการปฏิบัติงานและสถานการณ์ปัญหาการส่งเสริมคุณธรรมในหน่วยงานหรือในจังหวัด

(๒) การประเมินผลโดยอนุกรรมการกำกับติดตามการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานเมื่อมีการดำเนินงานในแต่ละยุทธศาสตร์และกลยุทธ์และประเมินผลการปฏิบัติในภาพรวมของแผนแม่บทฯ

๔.๓ การรายงาน

ให้คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับ/จังหวัดรายงานผลการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ การจัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมต่ออนุกรรมการกำกับติดตามการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทยตามช่องทางและระยะเวลาที่กำหนดเพื่อให้ได้ข้อมูลอันเป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

๔.๔ ระยะเวลาในการรายงาน

ให้หน่วยงานจัดทำรายงานผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม โดยให้รวบรวมผลการดำเนินการและจัดส่งแบบรายงานผลการดำเนินการตามตัวชี้วัดไปยังคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัดภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ของทุกปี

๕.๕ การขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชรสู่การปฏิบัติ

ขั้นตอนการดำเนินงานการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) กำหนดเนื้อหาสาระในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน โดยนำหลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิถีวัฒนธรรมภูมิปัญญามาใช้ในการพัฒนาชีวิต เน้นการส่งเสริมคุณธรรม ความพอเพียง มีวินัย สุจริต จิตอาสา โดยทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถนำไปปฏิบัติและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

(๒) มีคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด เป็นคณะอำนวยการในการบริหารจัดการสั่งการและขับเคลื่อนโดยบูรณาการส่งเสริมคุณธรรมเชื่อมโยงร่วมกับแผนงานอื่น ๆ ตามภารกิจของหน่วยงาน ตลอดจนบรรจุเป็นงานสำคัญสอดแทรกการส่งเสริมคุณธรรมลงในโครงการต่าง ๆ ของทุกภาคส่วน โดยเน้นการมีส่วนร่วมและบูรณาการการทำงานโดยเฉพาะในส่วนราชการให้เชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประมวลงจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และรายงานผลความก้าวหน้าต่อคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด เพื่อรายงานตามลำดับต่อไป

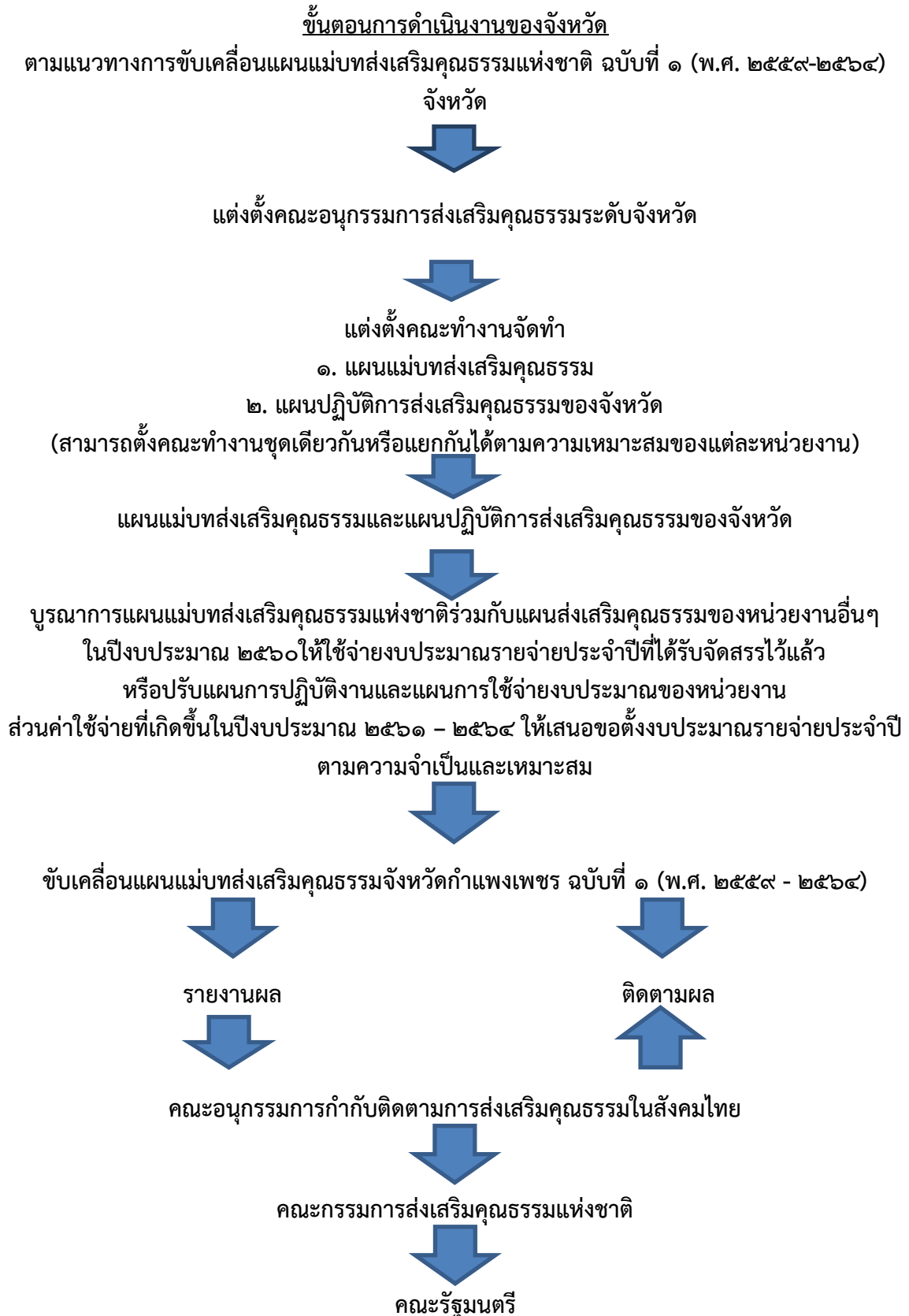
(๓) ส่งเสริมให้หน่วยงานทุกภาคส่วน ให้ความสำคัญกับการจัดอบรมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่เกี่ยวข้องตามภารกิจ ส่งเสริมวิถีวัฒนธรรมไทยที่งดงาม รวมทั้งให้มีส่วนร่วมจัดกิจกรรมเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์เนื่องในโอกาสสมหามงคลต่าง ๆ

(๔) แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัด แผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัด/ องค์กร/หน่วยงาน เพื่อทำหน้าที่จัดทำและดำเนินการขับเคลื่อนแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัด /องค์กร/หน่วยงาน โดยกำหนดเป็นยุทธศาสตร์แผนงาน โครงการของหน่วยงานทุกภาคส่วน และรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานต่อคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด

(๕) แต่งตั้งคณะทำงานตรวจ ติดตาม เพื่อเร่งการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรม โดยการสร้างความเข้าใจ การยอมรับ ตลอดจนติดตามประเมินผลการดำเนินงาน และรายงานผล

การดำเนินงานตามแผนแม่บทการส่งเสริมคุณธรรมในภาพรวม รายละเอียดชุมชนคุณธรรม จัดส่งคณะทำงานระดับจังหวัด คณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด เพื่อจัดส่งคณะอนุกรรมการกำกับติดตามการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ของทุกปี

**แผนผังขั้นตอนการดำเนินงานการขับเคลื่อนและกำกับติดตาม
แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐)**

**“จังหวัดกำแพงเพชร เป็นเมืองหน้าอยู่
คู่สังคมคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”**

